

Tullius consideravit quoddam spale bonum esse in moderatone penarum: et ideo etiam clementiam subtraxit modestie ponens modestiam circa omnia quereliquitur moderata: que quidem videtur esse quatuor: quorum unum est motus ad aliquam excellentiam: quam moderat humilitas. secundum autem desiderium eorum que pertinent ad cognitionem: et in his moderat studiositas que opponitur curiositati. tertium autem quod pertinet ad corporales motus et actus: ut scilicet decens et honeste fiat tam in his que serio quam in his que ludo aguntur. quartum autem est quod pertinet ad exteriorum apparatus: puta in vestibus et in aliis huiusmodi. Sed circa quedam eorum alii posuerunt quedam spales virtutes: sicut Andronicus maiorem simplicitatem humilitatem et alia huiusmodi de quibus super dictum est. Aristoteles autem circa delectationem ludorum posuit eutrapeliam: que omnia continentur sub modestia scilicet que a Tullio accipitur et hoc modo modestia se habet non solum circa exteriores actus: sed et circa interiores.

Ad primum ergo dicendum quod apostolus loquitur de modestia prout est circa exteriora: et tamen etiam interiorum moderatio manifestari potest per quedam exteriora signa.

Ad secundum dicitur quod sub modestia continentur dicitur virtutes que a deo assignantur. unum nihil prohibet modestiam esse circa ea que requirunt dicitur virtutes: et tamen non est tanta dicitur in parte modestie ad invicem: quanta est iusticie que est circa operationes ad transgredientiam que est circa passiones: quia in actibus et passionibus in quibus non est aliqua excellentia difficultas ex parte materiae: sed solum ex parte moderatōis: non attenditur virtus nisi una. scilicet secundum rationem moderatōis.

Et per hoc patet ratio ad tertium.

Deinde de

Qrandum est de speciebus modestie. Et primo de humilitate et superbia que ei opponitur. 2. de studio sitate et curiositate sibi opposita. 3. de modestia secundum quod est in verbis vel factis. 4. de modestia secundum quod est circa exteriorum cultum. Circa humilitatem querunt sex. primo virtus humilitas sit virtus. 2. virtus consistat in appetitu vel in iudicio rationis. 3. virtus aliquis per humilitatem se debeat omnibus subicere. 4. virtus sit pars modestie vel transgredientie. 5. de comparatione eius ad alias virtutes. 6. de gradibus humilitatis.

Ad primum sic procedit.

Videtur quod humilitas non sit virtus. Virtus enim importat rationem boni: sed humilitas vel in-

portare rationem mali penalis: secundum illud psalmi. **V**ultu hauerunt in pedibus pedes eius. ergo humilitas non est virtus.

Virtus et vitium opponuntur: sed humilitas quicquid sonat in vitium. dicitur enim. **E**cce 19. **E**st qui negter se humiliat. ergo humilitas non est virtus.

Nulla est virtus opponitur alii virtuti: sed humilitas vel opponitur virtuti magnimitatis que tendit in magna humilitas aut ipsa refugit. ergo vel quod humilitas non sit virtus.

Virtus est dispositio perfecti: vel dicitur in 7. phisicorum. sed humilitas videtur esse imperfectorum. unum et deo non veniunt humiliari: quia nulli subiaci potest. ergo vel quod humilitas non sit virtus.

Dicitur virtus moralis est circa actiones et passiones: vel dicitur in 2. ethicorum. sed humilitas non connumeratur a philosopho inter virtutes que sunt circa passiones: nec etiam continentur sub iusticia que est circa actus. ergo videtur quod non sit virtus.

Sed est quod Origenes dicit exponens illud Luc. 14. **R**espexit humilitatem ancille sue. **H**umilitas proprie in scripturis una est virtutum predicatur. ait ipse salvator. **D**iscite a me: quia mitis sum et humilis corde.

Respondeo dicitur quod sicut super dictum est cum de passionibus ageretur: bonus arduus habet aliquid unum attrahit appetitum. scilicet rationem boni: et habet aliquid retrahens. scilicet ipsam difficultatem ad adipiscendum: secundum quorum primum insurgit motus spei: et secundum aliud motus desperatōis. **D**icitur est autem quod circa motus appetituum quod se habent per modum impulsōis: et est virtus moralis moderata et refrenata. circa illos autem quod se habent per modum retractōis et resilitōis ex parte appetitus operis est virtus moralis firmata et impellente. **E**t ideo circa appetitum boni ardui necia est duplex virtus. Una quidem que temperet et refrenet animum ne immoderate tendat in excelsa. et pertinet ad virtutem humilitatis. **A**lia vero que firmat animum in desperatōem et impellat ipsum ad persecutōem magnorum secundum rationem rectam: et habet magnimitas: et sic patet quod humilitas est quedam virtus.

Ad primum ergo dicitur quod sic **I**sidorus dicit in li. ethicorum. humilis dicitur quasi humi acclivus. id est in heres. **Q**uod quidem contingit dupliciter. **U**no ex principio extrinseco: puta cum aliquis ab alio deicitur: et sic humilitas est pena. **A**lio modo a principio intrinseco et hoc potest fieri quicquid quidem bene: puta cum aliquis considerans suum defectum tenet se in inferioribus secundum suum modum. sicut **A**bram dixit ad dominum **S**en. 18. **L**oquitur ad dominum meum cum sim pulvis et cinis: et hoc modo humilitas ponitur virtus. quicquid autem potest fieri male: puta cum homo honorem suum non intelligens: comparat se iumentis insipientibus: et filius fit illis.

... virtus moralis moderata et refrenata. circa illos autem quod se habent per modum retractōis et resilitōis ex parte appetitus operis est virtus moralis firmata et impellente. Et ideo circa appetitum boni ardui necia est duplex virtus. Una quidem que temperet et refrenet animum ne immoderate tendat in excelsa. et pertinet ad virtutem humilitatis. Alia vero que firmat animum in desperatōem et impellat ipsum ad persecutōem magnorum secundum rationem rectam: et habet magnimitas: et sic patet quod humilitas est quedam virtus.

Ad scdm dicēdū q̄ sicut dictū ē: hūilitas
 scdm q̄ ē v̄tus in sui rōe ipoztat quandā lau-
 dabilē deiectionē in ima. hoc at̄ q̄nq; sit so-
 lum fm̄ signa extiora fm̄ fictionē. vñ hec ē
 falsa hūilitas: de qua Aug^o dic̄ in quadā
 ep̄la q̄ ē magna sup̄sticio: qz. s. v̄ tenere ad
 excellentiā glorie. q̄nq; at̄ sit fm̄ interiorem
 motū aīe. fm̄ h̄ hūilitas p̄pe ponit virtus
 qz virtus nō cōsistit in extiorib^o. s; principali-
 ter ī interiori electōe menti s: ut p; p̄ph; i li^o
 ethicozū. **A**d t̄tuz dō q̄ hūilitas reprimi
 appetitū ne tendat ī magna p̄ter rōnez
 rectā. magnūitas at̄ aīum ad magnā īpel-
 lit fm̄ rōne rectā. vñ p; q̄ magnanimitas n̄
 opponit hūilitati: s; cōuenit ī h̄ q̄ v̄traq;
 ē fm̄ rōne rectā. **A**d quartū dō q̄ p̄fectū
 d̄r̄ aliquid dupliciter. Uno simpliciter in q̄
 .s. nullus defect^o inuenit: nec s; suā nāz: nec
 p̄ respectū ad aliqd̄ aliud. et sic solus d̄r̄ ē p̄-
 fect^o: cui scdm̄ nām̄ diuinā nō cōpetit hūili-
 tas: s; solū fm̄ nām̄ assumptā. Alio^o pōt̄ dici
 aliqd̄ p̄fectū fm̄ qd̄. puta scdm̄ suā nām̄ aut
 statū aut tēp^o. et h̄ mō hō v̄tuosus ē p̄fect^o.
 cuius t̄ p̄fectio ī cōparatōe ad deū deficiēs
 inuenit: fm̄ illud Isa. 40. Dēs gentes q̄i nō
 sint sic sūt corā eō. et sic cuilibet hōi pōt̄ v̄cēi
 re hūilitas. **A**d quintū dō q̄ p̄hsinten
 debat agere de virtutibus fm̄ q̄ ordināf̄ ad
 vitā ciuile. in q̄ subiectio vni^o hōis ad alter
 fm̄ legis ordinē defīnāf̄. et iō cōtinet̄ sub
 iusticia legali. hūilitas at̄ fm̄ q̄ ē sp̄ualis v̄-
 tus p̄cipue respicit subiectōem hōis ad deū
 p̄p̄e quē ēt̄ alijs humiliando se subycit.

Ad secunduz sic pro-
 ceditur. **V**idef̄ q̄ hūilitas n̄ cōsistat circa
 appetitū. s; magis circa iudiciū rōis. Humi-
 litas. n. sup̄bie opponit. s; sup̄bia maxime
 cōsistit in his q̄ p̄tinet̄ ad cognitionem. dic̄. n.
 Greg^o. 34. moral. q̄ sup̄bia cū ext̄^o v̄sq; ad
 corp^o extēdit: prius p̄ oculos iudicat. vñ et i
 ps. d̄r̄. Dñe nō ē exaltatū cor meū: neq; elati
 sunt oculi mei. oculi autē maxime d̄seruiūt
 cognitiōi. vñ of̄ q̄ hūilitas maxime sit cir-
 ca cognitionē p̄ quā de se aliq; estimat par-
 ua. **A**d Aug^o dic̄ i li^o de virginitate q̄ hu-
 militas pene tota disciplina xp̄iana ē. nihil
 ḡ qd̄ i disciplina xp̄iana continet̄ repugnat
 hūilitati. s; i disciplina xp̄iana ad monemur
 ad appetēdū meliora: s; illud. i. ad Cor. 12.
 Amulami carismata meliora. ḡ ad hūilitatē

nō p̄tinet reprimere appetitū arduoz. s; ma-
 gis extimarōez. **A**d eandē v̄tutē p̄tinet
 refrenare sup̄flūū motū et firmare aīum
 sup̄ fluā retractiōne: sicut eadē fortitudo ē q̄ re-
 frenat audaciā et q̄ firmat aīum sup̄ timorē. s; mag-
 nūitas firmat aīum sup̄ difficultates q̄
 accidūt ī p̄secutōe magrū. si ḡ hūilitas re-
 frenaret appetitū magnoz. se q̄ref q̄ hūili-
 tas nō eēt v̄tus distincta magnūitate. qd̄ p; eē
 falsū. nō ḡ hūilitas cōsistit circa appetitū
 magrū. s; magl̄ circa estimatōez. **A**d
 nicus ponit hūilitatē circa extiorē cultū.
 dic̄. n. q̄ hūilitas ē h̄t^o n̄ sup̄bū dās sup̄tib^o
 et p̄paratōib^o. ḡ nō ē circa motū appetitus.
Sed est qd̄ Aug^o dic̄ in li^o d̄ p̄nia: q̄ hu-
 milis ē q̄ eligit abycci i domo dñi magis q̄
 h̄rare in tabnaculis pctōrū. s; electio p̄tinet
 ad appetitū. ḡ hūilitas cōsistit circa appetitū
 magis q̄ circa estimatōe. **R**o^o dō q̄ sicut
 dictū ē ad hūilitatē p̄p̄ie p̄tinet ut aliq; re-
 p̄mat seip̄lū ne ferat̄ i ea q̄ sūt s̄ se. ad h̄ aut̄
 necium ē ut aliq; cognoscat id i q̄ deficit a
 p̄p̄ortōe ei^o qd̄ suā v̄tutē excedit. et iō cogni-
 tio p̄p̄y defect^o p̄tinet ad hūilitatē sic regl̄a
 qd̄ā directiua appetit^o. s; i ipso appetitū cō-
 sistit hūilitas essētiālī. et iō dictū ē q̄ hūili-
 tas p̄p̄ie ē directiua et moderatiua mot^o ap-
 petit^o. **A**d p̄mū ḡ dō q̄ extollētia oculo
 rū ē qd̄ā signū sup̄bie inq̄tū excludit reue-
 rentiā et timorē. s; uenerūt. n. timentes et ve-
 recundati maxime oculos deprimere q̄i nō
 audentes se alijs cōparare. nō at̄ ex h̄ sequi-
 tur q̄ hūilitas essētiālī circa cognitiōez cō-
 stat. **A**d scdm̄ dicēdū q̄ redē i aliq̄ maiora
 ex p̄p̄iarū viriū cōfidentia hūilitati s̄riaf̄. s; q̄
 aliq; ex cōfidentia dñi auxily i maiora
 tēdat. h̄ nō ē h̄ hūilitatē. p̄fert̄ cū ex h̄ aliq;
 magis ap̄ deū exaltet q̄ ei se magis p̄ hūi-
 litatē subycit. vñ Aug^o dic̄ i li^o de p̄nia. Alio
 ē leuare se ad deū. aliud ē leuare se sup̄ deū: q̄
 qñ illū se p̄ycit ab illo erigit q̄ aduersus illū
 se erigit ab illo p̄ycitur. **A**d t̄tuz dicēdū
 q̄ i fortitudie inuenit eadē rō refrenādi au-
 daciā. et firmādi aīum sup̄ timorē. v̄triusq; n.
 rō ē ex h̄ q̄ hō bonū rōis d̄spiculis mortis
 p̄ferre: s; in refrenando p̄sumptionē spei qd̄
 p̄tinet ad hūilitatē. et i firmādo aīum sup̄ de-
 spatōez qd̄ p̄tinet ad magnūitatem. **E**st et
 alia rō. nā rō firmādi aīum sup̄ d̄spatōz ē ade-
 ptio p̄p̄i boni: ne. s. d̄spādo hō se idignū red-
 dat bono qd̄ sibi cōpetebat. s; in rep̄mēdo

psumptione spei rō p̄cipua sumitur eē reue
rētia dīna ex q̄ cōringit ut hō nō plus sibi at
tribuat q̄ sibi cōpetat scōz gradū quē ē a dō
sortit̄. vñ hūilitas d̄cipue v̄r̄ ipoztare subie
ctionē hōis ad. deū. r̄ pp̄t̄ B̄ Auḡ in li° d̄ ser
mone dñi i mōte. humilitatē quaz̄ intelligit
p̄pauptatē spūs attribuit dono timoz̄ q̄ hō
deū reueretur. r̄ ide ē q̄ fortitudo alit̄ se hz̄
ad audaciā quā hūilitas ad spēm. nā fortitu
do plus v̄t̄tur audacia q̄ eā reprimat. vñ su
pabūdācia ē ei filioz̄ q̄ d̄fect̄. humilitas at̄
plus reprimat spēm de se ipsa q̄ ea v̄tatur. vñ
magis opponitur sibi q̄ supabūdātia q̄ d̄fe
ct̄. Ad q̄rtū dō q̄ supabūdātia i extioz̄ib̄
sūpt̄ib̄ r̄ p̄paratōib̄ solet ad quādā iactan
tiā fieri q̄ hūilitatē reprimat. r̄ q̄rtū ad B̄ se
cundario cōsistit extioz̄ib̄. p̄t̄ sunt signa in
terioz̄is appetitiui mot̄

Ad tertium sic proce

ditur. Videtur q̄ hō nō debeat se oib̄ p̄ hu
militatē subycē: q̄ sicut dictū ē. hūilitas p̄
cipue cōsistit in subiectōe hoīs ad deū. s̄ id
q̄ debet deo nō ē hōi exhibendū: ut p̄ i oī
bus actib̄ patrie. q̄ hō p̄ hūilitatē nō d̄ se hōi
subycere. B̄ Auḡ d̄c̄ i li° de natura r̄ ḡra
Humilitas collocanda ē in parte veritatis:
nō i parte falsitatis: s̄ aliq̄ sūt i sup̄mo statu
q̄ si se inferiorib̄ subycerēt: absq̄ falsitate
B̄ fieri nō possz̄. q̄ nō d̄ se oib̄ p̄ hūilitatē sub
ycē. N̄ nullus d̄z̄ facē id q̄ d̄ vergat i de
trimentū salutis alteri. s̄ si aliq̄ p̄ hūilitatē
se alteri subyciat. q̄sq̄ B̄ vergeret i detrimē
tū illi cui se subycit q̄ ex B̄ sup̄biret vel cō
neret. Vñ Auḡ d̄c̄ i regula. Ne dū nimius
seruatur hūilitas: regendi frangatur aucto
ritas. q̄ hō p̄ humilitatē nō d̄ oib̄ se subycē
S̄z̄ ē q̄ d̄ d̄c̄ B̄ d̄c̄. In humilitate supe
riores sibi iuicē arbitrātes. R̄ n̄deo dō q̄ i
hoīe duo p̄nt cōsiderari. s̄ id q̄ est dei. et id
q̄ ē hoīs. Hoīs at̄ ē q̄cqd̄ p̄t̄er ad defectuz̄
s̄ dei ē q̄cqd̄ p̄t̄er ad salutē et p̄fectōez̄ scōz̄
illud Q̄see. i. Perditio tua isrl̄ ex me tm̄ au
xilium tuū. Hūilitas at̄ sicut dictū ē: proprie
respicit reuerentiā q̄ hō deo subycit. r̄ ideo
q̄libet hō s̄m id q̄ sūt ē debet se cuiuslibz̄ p̄xi
mo subycē q̄rtū ad id q̄ ē dei in ipso. nō at̄
B̄ requit̄ humilitas ut aliq̄ id q̄ ē dei i seip
so subyciat ei q̄ ē dei in altero. nā illi q̄ do
na dei p̄ticipant coḡscūt ea se h̄re: scōz̄ illud
i. ad Cor̄. 2. Ut sciam̄ q̄ a deo donata sūt

nobis. r̄ iō absq̄ p̄iudicio hūilitatis p̄nt do
na q̄ ipsi acceperūt p̄ferre donis dei q̄ alyz̄
apparent collata: sicut apl̄s ad Eph̄. 3. dicit
alyz̄ gnationib̄ nō ē agnitū filijs hoīum: si
cut nūc reuelatū ē sc̄is apl̄s ei. filii ēt nō B̄
requirit humilitas ut aliq̄ id q̄ ē suū in se
ipso subyciat ei q̄ ē hoīs i p̄xi. aliq̄n opoz
teret ut q̄libet reputaret se magis p̄ctōz̄ē q̄
libet alio. cū tm̄ apl̄s absq̄ p̄iudicio hūilitatē
dicat Gal. 2. Nos nā iudei: et n̄ ex gentib̄
p̄ctōz̄es. P̄t̄ tm̄ aliq̄ s̄putare aliq̄d boni eē
in proximo q̄ ipse nō habet: ul̄ aliquid ma
li in se eē q̄d i alio nō ē ex q̄ se p̄t̄ ei subycē
per humilitatē. Ad p̄ximū q̄ dō q̄ nō d̄be
mus. solū deū reuereri in seipso s̄z̄ etiā id q̄d
est eius d̄bemus reuereri in q̄libet: nō tam̄
eo mō reuerentiē q̄ reueremur deū. r̄ ideo
p̄ humilitatē debem̄ nos subycere oib̄ p̄
ximis propter deū: s̄m illud. i. Petri. 2. Sub
iecti estote oī humane creature. pp̄t̄ deū. la
triā tm̄ soli deo debemus exhibere. Ad secū
dū dicendū q̄ si nos p̄feramus id q̄d ē d̄i
i p̄xi ei q̄d ē p̄xiū i nobis. n̄ possum̄ i cur
rere falsitatē. vñ sup̄ illud B̄ d̄c̄. 2. sup̄iores
sibi iuicē arbitrāte: d̄c̄ glo. Nō B̄ ita d̄bem̄
estimare ut nos estimare fingam̄ s̄z̄ v̄e esti
memus posse eē aliq̄d occultū i alio q̄ nobis
sup̄ior sit. ēt si bonū nostr̄ q̄ illo videmur su
p̄iores eē nō sit occultū. Ad t̄rtū dicendū q̄
hūilitas sicut r̄ ceterē virtutes p̄cipue iterius
i aīa cōsistit. r̄ iō p̄t̄ hō s̄m interiorē actuz̄
aīe alteri se subycere sine B̄ q̄ occasionē ha
beat alicui q̄d p̄t̄ineat ad detrimentuz̄ sue
salutis. r̄ B̄ ē q̄d Auḡ d̄c̄ i regula. timore co
ram deo p̄lat̄ subtract̄ sit pedib̄ v̄ris. s̄z̄ in
exteriorib̄ hūilitatis actib̄: sicut r̄ i actibus
ceterarū v̄tutū ē debita moderatio adhiben
da nō possunt vergē i detrimentū alteri. si
at̄ aliq̄s q̄d d̄z̄ faciat. r̄ aly ex B̄ occasionē su
māt p̄ct̄: nō iputat̄ hūilē agēti: q̄ ille non
scandalizat: q̄uis alē scandalizat.

Ad quartum sic pro

cedit. Videt̄ q̄ humilitas n̄ sit ps modestie
uel tēperantie. Humilitas. n̄ p̄cipae respicit
reuerentiā q̄s q̄s subycit deo ut dictū ē. sed
ad v̄tutē theologica p̄t̄inet q̄ h̄at deum p̄
obiecto q̄ humilitas magis d̄z̄ poni v̄t̄ the
ologica q̄ ps tēp̄tie seu modestie. T̄. T̄
p̄tia ē i occupibilibi. hūilitas at̄ v̄t̄ eē i iras
cibili: sicut r̄ sup̄bia q̄ ei oppōit. cur̄ obm̄ ē

ardū. g̃ videt q̃ humilitas nō sit ps t̃p̃tie nel modestie. ¶ **P.** Dumilitas et magnanimitas circa eadē sūt ut ex s̃ dictis p̃z. s̃z magnanimitas nō ponit pars tēperat̃ie s̃z fortitudis ut s̃ h̃tū ē. q̃ ṽr q̃ hūilitas nō sit pars tēperat̃ie l̃ modestie. S̃z d̃ ē qd̃ Origenes vic̃ super Lucā. Si vis nomē h̃ audire ṽtutis quō a p̃bis ēt appellef. ausculta eadē eē hūilitatē quā respicit de⁹: q̃ ab illis d̃r mensuratio uel moderatio: q̃ māifeste p̃tinet ad modestiam uel tēperantiā. g̃ humilitas est pars modestie vel temperantie. ¶ **R.** d̃ q̃ sicut s̃ dictū ē: in assignando ptes virtutib⁹ p̃cipue attendit̃ s̃ilitudo q̃tū ad modū ṽtutis. modus at̃ tēperat̃ie ex q̃ maxime h̃z latidē. ērefrenatio uel repressio ip̃t̃ alie⁹ passionis. et idō oēs ṽtutes refrenantes siue reprimentes impet⁹ aliquarū affectōrum: ut actiones moderantes: ponit̃ ptes tēperantie. sicut at̃ mansuetudo reprim̃t motū ire. ita humilitas reprim̃t motū spei q̃ ē mot⁹ spūs ī magna tendentis. et iō sicut mansuetudo ponit̃ ps t̃p̃antie: ita ēt et hūilitas. ṽi p̃bis i 4. ethicozū eū q̃ rēdit̃ in parua scōz suū modū vic̃ nō ē magnanimitas s̃z t̃p̃atū: quē nōs humilē dicē possum⁹. et iter alias ptes t̃p̃antie rōe sup̃ dicta d̃r̃et̃ sub modestia. put̃ **Tulius** de ea loq̃t̃: iō q̃tū. s̃. humilitas nihil ē aliud q̃ quedā moderatio spūs. ṽi. i. **Petri**. 3. d̃r̃. In icorruptibilitate geti ac modesti spūs ¶ **Ad p̃mū** g̃ d̃ q̃ virtutes theologice q̃ sūt circa vltimū finē q̃ ē p̃mū p̃cipiū ī appetibilibus sūt coēs oīz aliarū ṽtutū. ṽi ex **B.** q̃ humilitas cāf̃ ex reuerētia d̃ina: nō excludit̃ quin hūilitas sit ps modestie vel t̃p̃antie. ¶ **Ad secundū** dicēdū q̃ ptes principalib⁹ virtutib⁹ assignat̃ nō s̃m cōuenientiā ī subo l̃ ī mā. s̃z h̃z cōuenientiā ī modo formali ut oīctū ē. et iō licet hūilitas sit ī irascibili sicut ī subiecto. pōit̃ t̃m ps modestie et t̃p̃antie p̃p̃l modū. ¶ **Ad t̃tū** dicēdū q̃ h̃z magnanimitas et hūilitas ī mā cōueniāt. differunt t̃m ī mō: rōe cuius magnanimitas ponit̃ pars fortitudinis: hūilitas at̃ ps t̃p̃antie.

Ad quintum sic pro
 eeditur. Videt q̃ hūilitas sit potissima ṽtutū. Dic̃. n. **Criso** exponēs illud qd̃ d̃r̃ **Luci**. 18. de phariseo et publicano. q̃ si mixta delictis hūilitas tā facile currat ut iusticiā superbie coniunctā transeat. si iusticie cōiūxeris

eā. q̃ nō ibit̃ assistet̃ ibi tribunali d̃ino ī medio angelozū. et sic p̃z q̃ hūilitas p̃fer̃ iusticie. s̃z iusticia ē p̃clarissima oīz ṽtutū. et iclud̃it in se oēs ṽtutes: ut p̃z p̃ p̃h̃z i 5. ethicozū g̃ hūilitas ē maxia ṽtutū. ¶ **P.** Aug⁹ d̃ic̃ ī l̃ de ver. do. Cogitas magnā fabricaz cōstruē celsitudis. de fundamento prius cogita hūilitatis et q̃ ṽr q̃ hūilitas sit fundamentū oīz ṽtutū. g̃ ṽr eē potior alyz ṽtutib⁹. ¶ **P.** Maiori ṽtuti maius debet̃ p̃miū: s̃z hūilitati maximū debet̃ p̃miū: q̃z q̃ se hūiliat̃ exaltabit̃: vt d̃r̃ **Luci**. 14. g̃ humilitas ē maxia ṽtutū. ¶ **P.** Sic **Aug⁹** d̃ic̃ ī l̃ de vera religioe tota vita x̃pi ī tris p̃ hōiez quē suscipe dignat⁹ ē disciplina motū fuit: p̃cipue hūilitatē suaz imitandā p̃posuit. dicēs **Matth.** 23. Discite a me. q̃ mit̃ sū et hūilis corde. Et **Breg⁹** d̃ic̃ ī pastorali. q̃ argumentū redēptōis n̄re iūta ē hūilitas dei. g̃ hūilitas ṽr eē maxia ṽtutū. S̃z d̃ ē q̃ caritas p̃fer̃ oib⁹ ṽtutib⁹: s̃m illud **Coll.** 3. Super oīa caritatē habete. n̄ g̃ hūilitas ē maxia ṽtutū. ¶ **P.** d̃ q̃ bonū humane virtutis in ordine rōnis cōsistit. qui quidē p̃ncipaliē attēdit̃ r̃spectu finis. ṽi virtutes theologice q̃ h̃nt vltimū finē p̃ obō sūt potissime. Secundario at̃ attēdit̃. put̃ s̃z rōnē finis ordinat̃ ea q̃ sūt ad finē. et h̃ q̃dez ordiatio eēntialit̃ cōsistit ī ipsa rōe ordinatē participatiue at̃ in ipso appetitu p̃ rōez ordi nato: quā qdē ordinatōnez vniuersalit̃ facit iusticia p̃fer̃im legalis. ordinatōi autem facit hōiez b̃n subiectū humilitatis in vniuersali q̃tū ad oīa: quelibz at̃ alia virt⁹ q̃tuz ad aliquam mā m̃ spālez. Ideo p̃ virtutes theologicas et virtutes intellectuales q̃ respiciūt ipsā rōnē. et p̃ iusticiā p̃fer̃im legalē: potior ceteris ē humilitas. ¶ **Ad p̃mū** g̃ dicendū q̃ humilitas iusticie nō p̃fer̃. s̃z iusticie cui sup̃ perbia coniungit̃ q̃ iā definit̃ eē virt⁹. sic eē r̃lo p̃ct̃m p̃ humilitatē remittit̃. nā de publicano d̃r̃ **Luci**. 18. q̃ merito hūilitatis descedit̃ iustificat⁹ ī domū suā. **Uñ** et **Criso** d̃ic̃ **Semias** bigas mihi accomodes: alterā qp̃ pe sup̃bie et iusticie. alterā vero p̃ct̃i et hūilitatis. et videb̃ p̃ct̃z p̃uertēs iusticiā n̄ p̃p̃is. s̃z hūilitatis vicere virib⁹. aliud vero par videbis d̃uctū n̄ fragilitate iusticie: s̃z mole et tu more sup̃bie. ¶ **Ad scōm** d̃ q̃ sic ordinata ṽtutū cōgregatio p̃ quādā s̃ilitudinē edificio op̃at̃: ita ēt id qd̃ ē p̃mū ī acq̃sitiōe ṽtutū sū fūdamento op̃at̃ qd̃ p̃mū ī edificio iacitur

virtutes at vere infundit a deo. **Un** p̄mum
i accipit de virtuti p̄t accipi duplici. **Un**o
p̄ modū remouentis p̄hibes. z sic hūilitas p̄
mū locū tener in q̄tū. s. expellit iupbia cui d̄
us resistit. z p̄bet hoiez subditū z supra patu
lū ad suscipiendū influxū d̄ine gr̄e in q̄tū
enacuat iustitōez sup̄bie: ut d̄ Jaco. 4. q̄ d̄
us superbis f̄sistit: hūilibus at dat gr̄az. z f̄z
hūilitas d̄ sp̄ialis edificij fundamētū.
Alio ē aliqd̄ primū in virtutib̄ directe: p̄ qd̄
s. iā ad deū accedit. primus at accessus ad
deū ē per fidē: f̄z illud Heb. xi. Accedēte ad
deū oportet credē. z s̄m hū fides ponit fūda
mentū nobilioz mō q̄ hūilitas. **Ad** fr̄uz
d̄ q̄ cōtēnētū terrena p̄mittūt celestia: sic
cōtēnētibus diuitias trena p̄mittūt cele
stes thesauri: f̄z illud Math. 6. Nolite vob̄
thesaurizare thesauros in terra. s. thesauriza
te vob̄ thesauros in celo. z s̄m cōtēnētibus mū
di gaudia p̄mittūt solatōes celestes: f̄z illud
Math. 5. Beati q̄ lugent qm̄ ip̄i consolabū
tur. z eodē mō hūilitati p̄mittūt sp̄ialis ex
altatio nō: qz sola ipsa mereat: f̄z qz ei ē pro
p̄riū cōtēnētū sublimitatē trena. **Un** Aug. d̄ic
i li. de p̄nia. Ne putes eum q̄ se hūiliat sp̄ia
cere cū dictū sit exaltabit. z ne opineris ei
exaltatōez in oculis hoīuz p̄ sublimitates fie
ri corporales. **Ad** quartū d̄ q̄ ideo x̄ps p̄
cipue nob̄ hūilitatē cōmēdauit: qz p̄ hū mari
me remouet impedimentū hūane salutis q̄
cōsistit in hū q̄ hō ad celestia z sp̄alia tendit
a quib̄ hō ipedit dū i trena magnificāi stu
det. z iō d̄ns ut impedimentū salutis auferret
exteriore celsitudinē cōtēnēdā monstrauit
p̄ humilitatis exempla. z sic hūilitas ē q̄si q̄
dā dispositō ad libez accessū hōis i sp̄alia
z oīa bona: sic q̄ p̄fectio ē potior dispositōe
ita ē caritas z alie virtutes q̄bus hō directe
mouet i deū sunt potiores hūilitate.

Ad sextum sic proce
ditur. **U**idetur q̄ incōueniēter distinguat
duodecī gradus hūilitatis: s. q̄ i regula b̄i b̄i
dicti ponit. Quoz primus ē: corde z corpe
sp̄ hūilitatē onidē d̄fixis i trā aspectū. **Se**
cundus ut pauca verba z rōnabilia loquat̄
aligs nō clamosa voce. **Terti** ut nō sit faci
lis aut promptus in risū. **Quartus** taciturni
tas v̄qz ad interrogatōez. **Quintus** tenē qd̄ h̄z
cōis monasterij regula. **Sext** credē z p̄nū
ciare se oib̄ v̄lorē. **Septim** ad oīa idignū

z iutilē se cōfiteri z credē. **Octauus** cōfessio
p̄ctōz. **Non** p̄ obediētia i duris z aspis pa
triētā aplecti. **Decim** ut cū obediētia se sub
dat maior. **Undecim** ut voluntatē p̄p̄iam
nō delectet iplere. **Duodecim** ut deū time
at: z memor sit oīuz q̄ p̄cepit. **Enumerat** .n.
h̄ qdā q̄ ad alias virtutes p̄tinet: sicut obedi
entia z patia. enumerant̄ et aliqua q̄ ad sal
tā op̄ionē p̄tinet vidēt q̄ nulli virtuti p̄tinet ope
tē. s. q̄ aliqs p̄nunciet se oib̄ v̄lorē: q̄ ad
oīa idignū z iutilē se cōfiteat z credat. q̄ in
cōueniēter ista ponit̄ inter gradus hūilita
tis. **S**. Hūilitas ab interioribus ad extiora
p̄cedit sic z cele virtutes. incōueniēt q̄ p̄mittū
tur i p̄missis ḡdib̄ illa q̄ p̄tinet ad extiores
act̄ h̄z q̄ p̄tinet ad iciores. **S**. Anselm. i
li. de filiudinis p̄tinet septē hūilitatē ḡdus. q̄
rū primus ē cōtēpibile se eē cogitē. 2. d̄ h̄ do
lere. 3. h̄ cōfiteri. 4. h̄ p̄uadē: ut. i. hoc velit
credi. 5. ut patienter sustineat h̄ vici. 6. ut pa
riatur cōtēpibile te tractari. 7. ut hoc amet
q̄ videntur p̄missi gradus esse superflui.
S. Math. 3. dicit glo. Perfecta hūilitas
tres h̄z gradus. primus est subdere se maio
ri: z nō s̄ferre se equali q̄ est sufficiens. 2. est
subderē se equali nec s̄ferre se minor. z h̄ d̄
abūdas. 3. ḡdus ē subesse minor i q̄ ē oīs iusti
cia. q̄ p̄missi ḡdus vidēt eē superflui. **S**. Au
g. d̄ic in li. de virginate. **M**ēsurā hūilitatis
cuius ex mēsurā ip̄i magnitudis data ē: cui
est piculosa superbia q̄ āplius amphozib̄ in
fidiat. s. mēsurā magnitudis hūane nō p̄t
sub cer. o numero graduū determinari. q̄ vid
tur q̄ nō p̄t determinari gradus humilita
tis assignari. **S**. **H** ideo d̄ q̄ sic ex s̄ dicit
p̄: hūilitas essentialit̄ i appetitū cōsistit f̄z q̄
aligs refrenat ipetū ai sui ne iordinate ten
dat in magna: s. regulā h̄z i cognitōne: ut. s.
aligs n̄ se existimet s̄ id esse qd̄ ē. z virtutis
principiū et radix ē reuerētia quā q̄s h̄z ad
deū. **E**x interiori autē dispositōe humilita
tis p̄cedit qdā extiora siḡ in verbis z facti
z gestibus: q̄ id qd̄ interiū latet manifesta
tur: sicut z in celsis virtutib̄ accidit. nā ex vi
su cognoscit vir: z ab occurſu faciei sensat̄
ut d̄ Eccl. 19. **E**t iō in p̄d̄ictis gradib̄ hūili
tatis ponit̄ aliqd̄ qd̄ p̄tinet ad hūilitatis ra
dicē. s. duodecim ḡdus qui ē ut hō deū ti
meat: z memor sit oīum q̄ p̄cepit. **P**onit̄ et
aliqd̄ p̄tinet ad appetitū. ne. s. i. p̄p̄iā excel
lētiā iordinate tēdat. qd̄ ḡdē sit tripl̄. **Un**o

ut hō nō seq̄tur ppriā volūtate: qđ pertinet ad undecimū gradū. Alio^o ut regulet eā fm̄ superioris arbitriū: qđ p̄tinet ad ḡdū decimū; 3° mō ut ab hoc nō desistat p̄pter om̄ia & aspera q̄ occurrūt. & p̄tinet ad nonū. Donū tur etiā quedā p̄tinetiā ad existimatōez ho minis recognoscentis suū defectū. et hoc tripliciter. ¶ Uno qđē mō p̄ hoc q̄ pprius defect^o recognoscit et cōsuetur: qđ p̄tinet ad octauū gradū. 2° ut ex consideratōe sui defect^o aliq̄s i sufficiētē se existimet ad maiora: qđ p̄tinet ad septimū. 3° ut q̄tū ad hoc alios sibi p̄ferat qđ p̄tinet ad sextū. Donuntur ēē qđā q̄ p̄tinet ad extiora signa: quoz vnū ē i facti ut. s. hō n̄ recedat i suis operib^o a via cōi. qđ p̄tinet ad q̄ntū. alia duo sūt i verbis: ut. s. hō nō p̄riat tps loquēdi: qđ p̄tinet ad quartū nec excedat modū i loquēdo: qđ p̄tinet ad secundū. Alia vero cōsistūt i extiorib^o gestib^o puta in rep̄zimendo extollētiā oculoꝝ. qđ p̄tinet ad primū. & cohibēdo exteri^o risū et alia inepte leticie signa qđ p̄tinet ad t̄tium. ¶ Ad primū ḡ dō q̄ aliq̄s absq̄ falsitate pōt se credē et p̄nūciare oib^o viltioꝝ fm̄ defect^o occultos q̄s in se recognoscit. et dona dei q̄ in aly latēt. Un̄ Aug^o dicit in li^o de virgitate. Existimate aliq̄s i occulto supiores quibus estis i manifesto meliores. Similiter etiam absq̄ falsitate pōt aliq̄s confiteri et credere ad oia se inutile ēē et idignū p̄ pprias vires: ut sufficiētia suā totā i deū deserat: fm̄ illud .2. ad Cor. 3°. Nō q̄ sufficiētes simus aliqđ cogitat a nob̄ q̄i ex nob̄: s̄ sufficiētia n̄ra ex deo ē: nō ē at̄ icōueniēs q̄ ea q̄ ad alias virtutes p̄tinet hūilitati ascribātur: qz sic vnuz virtū oritur ex alio: ita nāli ordine act^o vniuz virtutis p̄cedit ex actu alteri. ¶ Ad scōz dō q̄ hō ad hūilitatē puenit p̄ duo. primo qđ dē principaliter p̄ grē donū. et q̄tū ad hoc i teriora p̄cedūt exteriora. Aliud autē ē hūianū studiū p̄ qđ hō p̄t^o exteriora cohibet: et p̄ modū p̄tingit ad extirpandū interiorē radicē et scōz hūc ordinē assignātur h̄ hūilitatis ḡ dus. ¶ Ad t̄tū dō q̄ oēs ḡ dus q̄s Anselm^o pōit: reducūtur ad opinionē et manifestatōnē et volūtate pprie abiectōis: nā prim^o ḡ dus p̄tinet ad cognitōez pp̄ defect^o. s̄ qz viupabile eēt siq̄s ppriū defectū amaret: hoc p̄ scōm ḡdū excluditur: s̄ ad manifestatōnem sui defect^o p̄tinet t̄tū et q̄tū ḡ d^o: ut scilz aliq̄s nō solū simpliciē suū defectū enūciat: s̄

psuadeat. Alij at̄ tres ḡ dus p̄tinet ad appetitū q̄ excellētiā exteriorē nō q̄rit. s̄ exteriorē abiectōez: uel eq̄nimit̄ parit̄ siue in verbis vel in factis: qz sicut Greg^o dicit in r̄gistro. nō grande est his nos ēē hūiles a q̄b^o honozamur. qz & h̄ seculares qlibet faciūt. s̄ ill^o maxime hūiles eē debemus a q̄b^o aliqđ patimur. & h̄ p̄tinet ad q̄ntū & sextū gradū: uel ēt desiderant̄ exteriorē abiectōez aplectif: qđ p̄tinet ad septimum gradū. & sic oēs isti gradus cōtinēt̄ sub sexto & septio supi^o enūrat̄. ¶ Ad q̄rtū dicendū q̄ illi tres ḡ dus accipiūtur nō ex pte ipsi^o rei. i. fm̄ nām hūilitatis. s̄ p̄ cōparatōez ad ḡdū hōiuz: qui sūt uel maiores vel minores vel eq̄les. ¶ Ad quintū dō q̄ ēt illa rō p̄cedit de ḡdib^o hūilitatis nō s̄ ipsā nām rei s̄ q̄ā assignant̄ p̄missi ḡ d^o s̄ fm̄ d̄sas hōum d̄ditōes.

Deinde cōside
randū ē de superbia. Et p̄ de supbia i cōi. ¶ 1° d̄ p̄cto primi hōis qđ ponit̄ eē supbia. ¶ Circa p̄mū q̄runtur octo. ¶ 1° p̄ vtrū supbia sit p̄ctm̄. ¶ 2° vtruz sit vitiū speciale. 3° i q̄ sit sicut in subiecto. ¶ 4° de sp̄ibus ei^o. ¶ 5° vtrū sit p̄ctm̄ mortale. ¶ 6° vtrū sit grauissimū oium p̄ctōꝝ. ¶ 7° de ordi ne eius ad alia p̄ctā. ¶ 8° vtrū debeat poni vitiū capitale.

Ad primū sic proce
dit. Videt̄ q̄ supbia nō sit p̄ctm̄. Nulluz. n. p̄ctm̄ ē rep̄missū a deo. p̄mittit. n. de^o qđ ipse facturus ē. nō ē. n. actor p̄cti. s̄ supbia cōnumerat̄ iter r̄p̄missiōes diuina. d̄. n. Isa. 60. Donā te in supbiā seculoꝝ. gaudiū i gn̄ationē & gn̄atōez. q̄ supbia nō est p̄ctm̄. ¶ 2°. Appetere diuā s̄ iudicē nō ē p̄ctm̄. B. n. nā liter appetit̄ quelibet creatura. & i h̄ optimū eius cōsistit. & p̄cipue cōuenit rōali creature que facta ē ad imaginē & s̄ iudicē dei. s̄ sicut d̄f in li^o s̄niay. Prospi. superbia ē amor proprie excellentie per quā homo deo affilia tur q̄ ē excellentissimus. vñ dicit Aug^o i 2° cōfessionū. Superbia celsitudine imitat̄. cum tu sis vn^o sup oia de^o excelsus. ḡ supbia nō ē p̄ctm̄. ¶ 3°. P̄ctm̄ nō soluz cōriat̄ v̄tuti s̄ ēt opposito v̄tuti: ut p̄z p̄ plm̄ in 2° ethicoꝝ. s̄ nullū v̄tuti inēit̄ oppositū eē supbie. ḡ superbia nō ē p̄ctm̄. ¶ 4° s̄ ē qđ dicit̄ Thob. 4°

Supbia nūq̄ i tuo sensu aut i tuo vbo offa
ri p̄mittas. **B**e dicēdū q̄ supbia noial ex
h̄ q̄ aliq̄ sp̄ uolūtate tēdit supra id qd̄ ē. **U**n̄
dic̄ **I**sidor̄ i l̄o et̄imologiaz. **S**upb̄ dicit̄
est. quia sup̄ vult videri q̄ est. **Q**ui enī vult
sup̄gredi qd̄ ē supb̄ ē. **D**abz aut̄ h̄ rō recta
ut volūtate vni cuiusq̄ ferat i id qd̄ ē p̄por
tionatū sibi. t̄ iō manifestū est q̄ supbia im
portat aliqd̄ qd̄ aduersat rōni recte h̄ at̄ fac̄
rōne pct̄i. q̄a h̄z **D**yo. 4. ca. de diu. no. ma
lum aie ē preter rōnez esse. vñ manifestū ē
q̄ supbia ē pct̄m. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ su
pb̄ia duplici accipi pōt. **U**no: ex eo q̄ super
gredit̄ regulā rōnis. t̄ sic dicim̄ eā ēē pct̄m
Alio pōt supbia noiari simplicit̄ a superces
su. t̄ fin̄ h̄ oē supercedēs pōt noiari supbia
t̄ ita reprimittit̄ a deo supbia q̄i qd̄a super
cessus honorū. vñ t̄ glo. **Z**ero. dic̄ ibidē: q̄ ē
supbia bona t̄ mala. q̄uis ēt̄ dici possit q̄ su
perbia ibi accipit̄ mālī p̄ abūdantia rerū ō
q̄bus p̄nt̄ hoīes supbī. **A**d secundū dicē
dū q̄ corū q̄ nālī hō appetit̄ rō ē ordiat̄rix
t̄ ita si aliq̄s a regula rōnis recedit̄ vel i pl̄
uel in min̄ erit talis appetit̄ vitiosus: sicut
p̄z de appetitu cibi q̄ nālī desiderat̄. supbia
aut̄ appetit̄ excellentiā i excessu ad rōne re
ctā. **U**n̄ **A**uḡ dic̄ in. 14. de ciui. dei. q̄ sup
bia ē p̄erse celsitudis appetit̄. t̄ inde est̄ et̄
q̄ sicut̄ **A**uḡ dic̄ in. 19. de ciui. dei supbia p̄
uerie imitat̄ deū. odit̄ nāq̄ cū focys eq̄lita
tē sub illo: s̄z ipone vult focys d̄natōnez suā
p̄ illo. **A**d t̄tuz dō q̄ supbia directe oppo
nitur virtuti hūilitatis q̄ quodā mō circa ea
dē cū magnitudine existit̄ ut s̄ dictū ē. vñ t̄
virtū qd̄ opponit̄ supbie i defectū vergēt̄. p̄
pinquū ē vitio pusillanimitatis q̄ o. p̄ponit̄
magnanimitati s̄m defectū. nā sicut̄ ad ma
gnanimitatē p̄tiet̄ ipellē aiuz ad maḡ d̄ despa
rōez. ita ad hūilitatē p̄tinet̄ retrahēt̄ aiuz ab
iordinato appetitu maḡ d̄ p̄sūptionē. pusil
lanimitas aut̄ si ipoztet̄ defectū a p̄secutiōe
maḡrū. p̄ opzie opponit̄ magnanimitati p̄ mo
dū defect̄. si at̄ ipoztet̄ applicatōz aī ad aliq̄
viliora q̄ hōiez deceāt̄ opponit̄ hūilitati h̄z
defectū. vtrūq̄. n. ex aī p̄nitate p̄cedit̄. sic t̄
ē d̄rio supbia pōt s̄m supercessū t̄ magnimi
tati t̄ hūilitati opponi s̄m rōes d̄sas. hūili
tati qd̄ ē h̄z q̄ subiectōz aspanē. magnimīta
ti at̄ icōz q̄ iordinate ad magna se itendit̄.
sed q̄z superbia supioritatē quandā ipoztat̄
p̄irectius opponit̄ hūilitati: sicut̄ t̄ pusillanī

mitas q̄ ipoztat̄ p̄nitate aī i maḡ tendētis oī
recti opponit̄ magnanimitati.

Ad secunduz sic pro

Ceditur. **V**idetur q̄ supbia nō sit sp̄ale pct̄z
dicit̄. n. **A**uḡ in li. de nā t̄ gratia: q̄ sine sup
bie appellatōe nullū pct̄m iuenies. t̄ **P**rosp
dicit̄ i li. de vita cōtēplatiua: q̄ nullū pct̄z si
ne supbia pōt vel potuit ēē aut̄ poterit̄. ḡ sup
bia ē gnāle pct̄m. **S**. **J**ob. 33. **U**t auertat̄ su
pb̄ire ē ei p̄cepta peccādo trāscendē. s̄z s̄m
Amb̄ oē pct̄m ē transgressio legis dīne t̄ ce
lestiū iobediētia mādatorz. ḡ oē pct̄m ē sup
bia. **S**. **D**e pct̄m sp̄ale alicui sp̄ali virtuti
opponit̄. s̄z supbia opponit̄ oib̄ virtutibus
dic̄. n. **S**reḡ. 34. moral. **S**upbia neq̄q̄ est
vni v̄tutis extictōe cōtēta p̄ cūcta aie mēbra
se erigit̄. t̄ q̄i gnālis ac pestifer morb̄ cor
pus oē corū pit̄. t̄ **I**sidor̄ dic̄ i l̄o et̄imolo
giar̄ q̄ ē ruita oīuz v̄tutū. ḡ supbia n̄ ē sp̄ale
pct̄m. **S**. **D**e pct̄m sp̄ale h̄z sp̄ale mām. s̄z
supbia h̄z gnāle mām. dic̄. n. **S**reḡ. 34. mo
ral. q̄ alter itumescit auro. alter eloquio al
ter i sumis t̄ frenis reb̄. alter i sumis celestib̄
q̄ virtutibus. ḡ supbia nō ē sp̄ale pct̄m. s̄z ge
nerale. **S**. **S** ē qd̄ **A**uḡ dic̄ i l̄o d̄nā t̄ gra
Quēat̄ t̄ iueniat̄ scōz legē dei supbia ēē pec
catū multū distinctū ab alijs v̄tutib̄. gen̄ at̄
nō distinguit̄ a suis sp̄eb̄. ḡ supbia nō ē ge
nerale pct̄m: s̄z sp̄ale. **B**e dō q̄ pct̄m super
bie duplici pōt cōsiderari. **U**no scōz. p̄paz
sp̄em quā h̄z ex rōne p̄p̄i obiecti. t̄ h̄ mō su
pb̄ia ē sp̄ale pct̄m: q̄ h̄z sp̄ale obm̄. ē. n. inor
dinatus appetit̄. p̄p̄ie excellētē ut dictū ē.
Alio pōt cōsiderari scōz redūdātū quādā i
alia pct̄a. t̄ scōz h̄z quādā gnālitatē. i. q̄tū
f. ex superbia oziri p̄nt̄ oīa pct̄a: duplici rōe
Uno p̄ se i q̄. ū. f. alia pct̄a ordinant̄ ad finē
supbie q̄ ē p̄p̄ia excellētia ad quā pōt ordi
nari oē id qd̄ q̄s iordinate appetit̄. **A**liomō
i directe t̄ q̄i placēt̄. i. remouendo p̄hibens
inq̄tum. f. hō per superbiā cōtēnit̄ dīnā legē
per quā p̄hibet̄ a peccādo: scōz illud **J**ere.
2. **C**ōfregisti iugū. rupisti vincula: dixisti n̄
seruā. **S**ciendū t̄i q̄ ad hanc generalitatē
superbie p̄tinet̄ q̄ oīa vitia iterdū ex supbia
oziri p̄nt̄: nō at̄ ad eā p̄tinet̄ q̄ oīa vitia sp̄
ex superbia oziant̄. q̄uis. n. oīa p̄cepta legis
possit̄ q̄s transgredi qualicūq̄ pct̄o ex cōtē
ptu ḡ p̄tinet̄ ad superbiā. nō tamē semper

Supbia nūq̄ i tuo sensu aut i tuo vbo offa
ri p̄mittas. Be dicēdū q̄ supbia noial ex
h̄ q̄ aliq̄ sp̄ uolūtate tēdit supra id qd̄ ē. Un̄
dic̄ **I**sidor̄ i l̄o et̄imologiaz. **S**upb̄ dicit̄
est. quia sup̄ vult videri q̄ est. **Q**ui enī vult
sup̄gredi qd̄ ē supb̄ ē. **D**abz aut̄ h̄ rō recta
ut volūtate vni cuiusq̄ ferat i id qd̄ ē p̄por
tionatū sibi. t̄ iō manifestū est q̄ supbia im
portat aliqd̄ qd̄ aduersat rōni recte h̄ at̄ fac̄
rōne pct̄i. q̄a h̄z **D**yo. 4. ca. de diu. no. ma
lum aie ē preter rōnez esse. vñ manifestū ē
q̄ supbia ē pct̄m. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ su
pb̄ia duplici accipi pōt. **U**no: ex eo q̄ super
gredit̄ regulā rōnis. t̄ sic dicim̄ eā ēē pct̄m
Alio pōt supbia noiari simplicit̄ a superces
su. t̄ fin̄ h̄ oē supercedēs pōt noiari supbia
t̄ ita reprimittit̄ a deo supbia q̄i qd̄a super
cessus honorū. vñ t̄ glo. **Z**ero. dic̄ ibidē: q̄ ē
supbia bona t̄ mala. q̄uis ēt̄ dici possit q̄ su
perbia ibi accipit̄ mālī p̄ abūdantia rerū ō
q̄bus p̄nt̄ hoīes supbī. **A**d secundū dicē
dū q̄ corū q̄ nālī hō appetit̄ rō ē ordiat̄rix
t̄ ita si aliq̄s a regula rōnis recedit̄ vel i pl̄
uel in min̄ erit talis appetit̄ vitiosus: sicut
p̄z de appetitu cibi q̄ nālī desiderat̄. supbia
aut̄ appetit̄ excellentiā i excessu ad rōne re
ctā. **U**n̄ **A**uḡ dic̄ in. 14. de ciui. dei. q̄ sup
bia ē p̄erse celsitudis appetit̄. t̄ inde est̄ et̄
q̄ sicut̄ **A**uḡ dic̄ in. 19. de ciui. dei supbia p̄
uerie imitat̄ deū. odit̄ nāq̄ cū focys eq̄lita
tē sub illo: s̄z ipone vult focys d̄natōnez suā
p̄ illo. **A**d t̄tuz dō q̄ supbia directe oppo
nitur virtuti hūilitatis q̄ quodā mō circa ea
dē cū magnitudine existit̄ ut s̄ dictū ē. vñ t̄
virtū qd̄ opponit̄ supbie i defectū vergēt̄. p̄
pinquū ē vitio pusillanimitatis q̄ o. p̄ponit̄
magnanimitati s̄m defectū. nā sicut̄ ad ma
gnanimitatē p̄tiet̄ ipellē aiuz ad maḡ d̄ despa
rōez. ita ad hūilitatē p̄tinet̄ retrahēt̄ aiuz ab
iordinato appetitu maḡ d̄ p̄sūptionē. pusil
lanimitas aut̄ si ipoztet̄ defectū a p̄secutiōe
maḡrū. p̄ opzie opponit̄ magnanimitati p̄ mo
dū defect̄. si at̄ ipoztet̄ applicatōz aī ad aliq̄
viliora q̄ hōiez deceāt̄ opponit̄ hūilitati h̄z
defectū. vtrūq̄. n. ex aī p̄nitate p̄cedit̄. sic t̄
ē d̄rio supbia pōt s̄m supercessū t̄ magnimi
tati t̄ hūilitati opponi s̄m rōes d̄sas. hūili
tati qd̄ ē h̄z q̄ subiectōz aspanē. magnimīta
ti at̄ icōz q̄ iordinate ad magna se itendit̄.
sed q̄z superbia supioritatē quandā ipoztat̄
p̄irectius opponit̄ hūilitati: sicut̄ t̄ pusillanī

ex cōtēptu aliq̄s p̄cepta dīna transgreditur. s̄ q̄nq; ex ignorātia. q̄nq; ex infirmitate. z i de e q̄ sicut Aug' dicit i li° de natura z gr̄a multa p̄perā s̄iūt que nō s̄iūt supbe. Ad p̄ mū ḡ dicendū q̄ Aug' illa verba iducit in li° de natura z gr̄a: nō ex sua p̄sona sed ex p̄sona alteri° s̄ quē disputat. vñ z postmodū ip̄robat ea. oñdēs q̄ nō sp̄ ex supbia peccat. P̄t̄ tñ dicit q̄ auctoritates ille intelligunt q̄nū ad extiorē effectū supbie: q̄ ē trāsgredi p̄cepta: qd̄ iuenit i quolib; p̄ctō. non autez q̄ntū ad interiorē actū supbie q̄ ē cōtēpt' p̄cepti. nō. n. semper p̄ctm̄ sit ex cōtēptu. s̄ q̄nq; ex ignorātia: q̄nq; ex infirmitate ut dicitū ē.

Ad scōm̄ dō q̄ q̄nq; aliq̄s cōmittit aliq̄d p̄ctm̄ s̄m̄ effectū. s̄ nō s̄m̄ affectū: sicut ille q̄ ignoranter occidit p̄ctm̄: cōmittit patricium s̄m̄ effectū: s̄ nō scōz affectū: q̄z nō intendebat. z scōz s̄ trāsgredi p̄ceptū dī or̄ eē s̄ deū n̄ superbire scōz effectū qd̄ semper n̄ at scōz affectū.

Ad t̄tius dicendū q̄ p̄ctm̄ aliq̄d pōt corūpere v̄tutē dupl̄. Uno° p̄ directā v̄rietatē ad v̄tutē. z b̄ mō supbia nō corūpit quālibet v̄tutē: s̄ solā humilitatē sicut qd̄libet aliō sp̄ale p̄ctm̄ corūpit quā dā sp̄ale v̄tutē sibi oppositā v̄riū agendo. Alio° p̄ctm̄ aliq̄d corūpit v̄tutē abutendo ipsa v̄tute. et sic supbia corūpit quālibet v̄tutē: i q̄ntū. s̄ ex ip̄s v̄tutib; sumit occasio nē supbiēdi sicut et q̄nq;libet alijs rebus ad excellētiā p̄t̄nētib;. vñ nō sequitur q̄ sit generale p̄ctm̄.

Ad quartū dō q̄ supbia attrēdit sp̄ale rōnē obiecti que tñ iueniri pōt in diuersis materijs. ē. n. iordinat' amor p̄prie excellētie. excellētia autē i diuersis rebus pōt iueniri.

Ad tertium sic proceditur. Videt' q̄ supbia nō sit i irascibili sicut in subiecto. dicit. n. Greg' .33. moral. Obstatulū veritatis tumor mētis ē: q̄ dū i stat obnubilat. s̄ cognitio veritatis nō p̄t̄et ad irascibile s̄ ad v̄z rōnālē. ḡ supbia non ē i irascibili.

P. Greg' dicit. 34. moralū q̄ supbi nō eoz vitā cōsiderāt q̄b' se hūiliādo post ponāt. s̄ q̄b' superbiēdo se p̄ferāt. et sic videtur q̄ supbia ex idebita cōsideratiōe p̄cedit. s̄ cōsideratō nō p̄t̄inet ad irascibile s̄ pot' ad rōnālē. ḡ supbia nō ē i irascibili. sed pot' i rationali.

P. Superbia non solū querit excellētiā in reb; sensibilib;. s̄ etiam i reb;

sp̄ualib; intelligibilib;. ipsa at principaliter cōsistit i cōtēptu dei: scōz illud Eccl. x°. Initiū supbie hoīs apostatare a deo. s̄ i irascibil' cum sit pars appetitus sensitui non pōt se extendere in deū et in intelligibilia. ḡ supbia nō pōt eē i irascibili.

P. Ut dicit i li° s̄ntiaz Prosperi. supbia ē amor p̄prie excellētie s̄ amor nō ē i irascibili s̄ i cōcupiscibili. ḡ supbia nō ē i irascibili.

S3 s̄ ē qd̄ Greg' in 2° moral' ponit s̄ supbiā donū timorū. timor at p̄t̄inet ad irascibile: ḡ supbia est i irascibili.

Rūdeo dō q̄ subiectū cuiuslibet v̄tutis uel v̄ty oportet ingredi ex p̄prie obō. nō. n. pōt eē aliud obiectū habit' vel act' n̄ si qd̄ ē obm̄ potētie que v̄triq; subyicit. p̄prie autē obz supbie est arduū. est. n. appetit' p̄prie excellētie ut dicitū ē. Un̄ oportet q̄ superbia aliq̄ mō ad vim irascibile p̄t̄ineat. Sed irascibilis dupliciter accipi pōt. Uno° p̄prie et sic ē ps appetitus sensitui: sicut z irascibile supra ē qdā passio appetit' sensitui. Alio° pōt accipi irascibil' largi'. s̄ ut p̄t̄ineat ēt ad appetitū intellectiū cui ēt q̄nq; ar. ri. buis ira. put. s̄ attribuiū' irā deo z angelis nō quidē s̄m̄ passionē: s̄ s̄m̄ iudiciū iusticie iudicantis. z tñ irascibilis sic cōit' dicta n̄ ē potētia distincta a cōcupiscibili: ut patet ex his q̄ in primo dicta sūt si ḡ arduū qd̄ ē ob n̄ supbie eēt solū aliq̄d sensibile in quod posset tendē appetit' sensitui: oporteret q̄ supbia eēt i irascibili q̄ ē ps appetit' sensitui: s̄ q̄ arduū qd̄ respicit supbia cōiter iuenitur z i sensibilib; z i sp̄ualib; reb;. necesse ē dicere q̄ subiectū supbie sit irascibil' nō solū p̄prie supra. put ē ps appetit' sensitui s̄ ēt cōius accepta. put iuenit i appetitū intellectiū. vñ z i demonib; supbia ponitur.

Ad primū ḡ dō q̄ cognitio veritatis ē duplex. Una pure speculatiua. z hanc superbia indirecte impedit subtrahendo causam. supbus. n. neq; deo intellectuū suū subyicit ut ab eo veritatis cognitionē p̄cipiat: s̄m̄ illud Math. xi°. Abscondisti h̄a sapientib; z prudentib;. i. a supbis q̄ sibi sapientes z prudentes vident' z reuelasti ea paruulis. i. humilibus. Neq; ēt ab hōib; ad discere dignā: cū tñ dicat Eccl. 6°. Si inclinaueris aurē tuā. s̄ humilit' audiēdo: excipies doctrinam. Alia at est cognitio veritatis. s̄ affectiua. et talē cognitōz veritatis directe ipedit supbia qz supbi duz delectant' in p̄prie excellētia

excellētiā vitatis fastidiūt: ut Greg^o dicit i 23° moral. q^o superbi et secreta quedā intelligenda percipiūt et eorū dulcedinē experiri nō possunt. et si nouerint quōd sint. i^ogrāt quōd sapiūt vñ et p^o. et d^o. vbi hūilitas sibi sapiētia. Ad scōs dicēdū q^o sicut s^o dictū ē. humilitas attendit ad regulā rōis recte s^om quā q^os verā estimationem de se habet. hanc at regulam recte rōis nō attendit supbia. s^o de se maiorā estimat q^o sint: q^od contingit ex inordinato appetitu. pprie excellentie: q^o q^os vehementer desiderat facile credit. et ex h^o ē et ei^o appetit^o in altiora ferē q^o sibi cōueniant. et iō q^ocūq^o offerūt ad h^o q^o aliquis estimet se s^o id q^od ē: iducūt hoīes ad supbiā: q^orū vñ ē q^o aliq^os cōsidēt defect^o aliorū: sic e^orio Greg^o ibidē dicit. q^o sci viri vñtū cōsideratōe vicissim sibi alios preferūt. ex h^o q^o nō habetur q^o supbia sit in rōnali: s^o q^o aliq^o cā ei^o i rōne existat. Ad etiū dō q^o supbia nō ē solū i irascibili s^om q^o est pars appetitus sensitui: s^o put cōmunius irascibilis accipit^o ut dicitur est. Ad q^orū dō q^o sicut Aug^o dicit. i. 4. de ciui. dei. amor precedit oēs alias ai affectio nes. et est causa earū. et iō pōt poni p^o qualz aliarū affectōnū. et scōz h^o supbia dicit esse amor pprie excellentie: i^ogrāt ex amore cā iordinata presumpcio alios superandi: q^od p^o prie p^oinet ad supbiā.

Ad quartum sic procedit Videl^o q^o icōuenienter assignent^o quatuor supbie spēs q^os Greg^o assignat 23° moral. dicens. Quatuor g^ope sunt spēs q^ob^o oīs tu morarrogantiū d^omōstrat: cū bonū aut a se metipsis h^ore se estimat: aut si sibi datum d^otu per credit: p^o suis h^o accepisse meritis putat aut cū iactāt se h^ore id q^od nō habent: aut de spectis ceteris singulariter videri appetunt h^ore q^od h^ont. Superbia. n. est vitiiū distinctuz ab ifidelitate: sicut ē et humilitas ē h^or^o distincta a fide: s^o q^o aliquis estimet bonū se nō habē a deo: q^o bonū grē h^oeat ex meritis ppis ad ifidelitatē p^oinet. q^o nō debēt pōt spēs supbie. Ad 2°. Idē nō d^oz poni spēs d^osoz genex s^o iactantia ponit spēs mēdacy ut s^o hitū ē. q^o nō d^oz poni spēs supbie. Ad 3°. Quedaz alia vident^o ad superbiā p^otinē q^o hic nō cōnume rantur. dicit. n. Jero. q^o nihil ē tam superbus q^o i^ogrātū videri. et Aug^o dicit. i. 4. de ciui. dei. q^o excusare se de peccato cōmissō ad supbiā

p^oinet. p^osūptio etiā q^o q^os tendit ad affectu dum aliqd q^od supra se ē maxie ad supbiā p^o tinere vñ. nō q^o sufficienter p^odicta diuino cōprehēdit supbie spēs. Inueniunt alie diuisiones supbie. diuidit. n. Anselmus exaltationē supbie dicit. q^o q^odā ē i voluntate: q^odā in sermone: q^odā in operatōe. Bernardus et ponit. i. 2. grad^o superbie q^o sūt: curiositas: mētis leuitas: inepta leticia: iactantia: singularitas: arrogantia: presūptio: defensio pctōzū simulata cōfessio: rebellio: libertas: peccandi cōsuetudo: q^o nō vident^o cōprehēdit sub spēs bus a Greg^o. assignatis. q^o vident^o q^o icōuenienter assignent. In d^oriū suffic^o auctoritas Greg^o gl. d^o q^o sicut s^o dictū ē. superbia ipoztat imoderatū excellentie appetitū: q^o. n. ē s^om rōnē rectā. Est at cōsiderandū q^o qlibet excellentia p^osequit^o aliqd bonū hitū: q^od q^odē pōt tripliciter cōsiderari. Vno^o s^om se. Dani festū est. n. q^o quāto mai^o ē bonuz q^od q^os h^oz. tāto p^o h^o excellentia maiorē p^osequit^o. et iō cū aliq^os attribuit sibi mai^o bonū q^o habeat. p^oseques ē q^o eius appetit^o tendit i excellētiā p^o pria vltra modū sibi cōuenientē. et sic ē tria spēs supbie: cū. s. aliq^os iactat se habē q^od non h^oz. Alio^o ex parte cāe: put. s. excellent^o ē q^o aliq^od bonuz i^ost alicui a seipso: q^o q^od i^ost ei ab alio. et iō cū aliq^os estimat bonum q^od h^oz ab alio ac si habēt a seipso. ferē p^o p^oseques appetit^o eius i ppriā excellētiā s^o suū modum Est at dupliciter aliq^os cā sui boni. vno^o effi cienter. alio^o meritorie. et s^om h^o sumū ē due p^o me supbie spēs. s. cū q^os a semetipso habē esti mat q^od a deo h^oz: vñ cū ppis meritis sibi datū desuper credit: 3° mō ex pte mōi h^ondi. put excellentior aliq^os reddidit ex h^o q^o bonū aliq^od excellēt^o ceteris possidet. vñ ex h^o ē et ferē iordinare appetit^o i ppriā excellētiā. et s^om h^o sumis q^orta supbie spēs que ē cū aliq^os alijs de spectis singularit vult videri. Ad p^omuz q^o dō q^o vera estimatio pōt corūpi dupliciter. Vno^o in vniuersali. et sic in his q^o ad finē p^oti nēt corūpif^o vera estimatio p^o ifidelitatem. Alio^o in aliq^o p^oculari eligibili. et h^o nō facit ifidelitatem: sic ille q^o fornicatur estimat p^o te p^ore illo bonū eē sibi fornicari: nec tñ ē in fidel: sicut eēt si i vniuersali dicit fornicatō nem eē bonā. et ita ēt ē i proposito. nā dicē i vñ aliq^od bonū eē q^od nō ē a deo. et grāz hoīb^o p^o merit^o dari: p^oriet ad ifidelitatē. s^o q^o aliq^os ex iordinato appetitū p^ope excellētiē ita d^o boū

suis gl'is ac si ea a se habēt uel ex meritis p
 prijs pertinet ad supbiā z nō ad infidelitatē
 pprie loquēdo. ¶ Ad scōm dō q' iactantia
 ponit spēs mendacy q'ntū ad extiorē actum
 q' q's falso sibi attribuit qd nō hz. s; q'ntū ad i
 teriorē cordis arrogātiā ponit a Bregl. spēs
 supērbie. Ad tētiuz dō q' ingratus ē qui si
 bi attribuit qd ab alio hz. vñ due p'ime sup
 bie species ad ingratitudinē p'tinent. q' aut
 aliqs se excuset de pctō qd hz. p'tinet ad t'riā
 spēs q' p' aliqs attribuit sibi bonū inocē
 tie qd nō hz. q' at aliqs p'sūptuose tendit i id
 qd s' ipsū ē. p'ec' pue videt ad quartā spēm
 p'tinere s; quā aliqs vult alyz p'ferri. ¶ Ad
 quartuz dō q' illa tria que ponit An'elmus
 accipiūt s'm progressū pcti cuiuslibet qd p
 corde cōcipit. 2° ore p'ofert. 3° ope p'ficiť. ¶ I
 la at duodeci q' ponit Bernard^o sumūt p op
 positū ad duodeci g'dus hūilitatis de qb' s'
 bitū ē. Nā p'm^o g'd^o hūilitatis ē corde z cor
 pore sp' hūilitatē oñdē defixis i t'ra aspecti
 bus: cui opponit curiositas p' quā aliqs curi
 ose vbiq; z iordinate circūspicit. 2° g'd^o hūili
 tatē ē vt pauca verba z rōabilia loq'ur aliqs
 nō clamosa voce: s; quē oppōit leuitas mē
 tis per quā. s; hō supbe se hz in verbo. 3° g'dus
 hūilitatis ē ut nō sit facilis z prompt^o i risu:
 cui oppōit septa leticia. 4° g'd^o hūilitatē est
 taciturnitas v'sq; ad interrogatōz: cui oppōit
 iactantia. 5° g'd^o hūilitatis ē tenē qd cōis re
 gula mōastery hz: cui opponit singularitas
 p' quā. s; aliqs factioz vult apparere. 6° g'dus
 hūilitatis ē credē z p'nunciare se oib' vilio
 re: cui opponit arrogātiā p' quā. s; hō se alyz
 p'ert. 7° g'd^o hūilitatis ē ad oia iutile z indi
 gnū se cōfiteri z credē: cui opponit p'sūptio p'
 quā aliqs reputat se sufficētē ad maiora. 8°
 g'd^o hūilitatis ē cōfessio pctōz: cui opponit
 defensio eorū dē. 9° g'd^o ē i duris z asp'is pa
 tientia āplecti: cui oppōit simulata cōfessio
 per quā. s; aliqs nō vult subire penā p' pctis
 q' simulate cōfiteť. 10° g'd^o hūilitatis ē obediē
 tia: cui opponit rebellio. 11° g'd^o hūilitatis ē
 ut hō nō d'lectet facē ppriā volūtātē: cui op
 ponit libertas p' quā. s; hō delectat libē facē
 qd vult. Ultim^o at grad^o hūilitatis est timor
 dei: cui opponit peccandi consuetudo que
 iplicat dei cōtēptū. In his aut duodeci g'di
 bus t'gūē nō solū supērbie spēs: s; et q'dam
 antecedētia z cōsequētia: sic ēť de hūilitate
 dictū ē.

Ad quintum sic pro

ce dicitur. Videtur q' supbia nō sit pctm mor
 tale: q' sup illud ps. Dine de' me' si feci istud
 oie glo. s. vniuersale pctm qd est superbia. si
 igitur supbia eet pctm mortale. oē pctz eet
 mortale. ¶ P. Dē pctm trias caritati: s; sup
 bia nō videt cōtrariari caritati: neq; q'ntū ad
 dilectōnē dei: neq; q'ntū ad dilectōnē pximi
 q' excellētia quā q's iordiat p' superbiā ap
 petit nō sp' trias honori dei aut vtilitati pro
 ximi. g' superbia nō est pctm mortale. ¶ P.
 Dē pctm mortale trias virtuti: s; supbia nō
 trias virtuti: s; poti^o ex ea orit: q' ut Bregl. oie
 34° moral. aliqñ hō ex sumis celestibusq; v
 tutibus imutescit. g' supbia non ē pctm mor
 tale. ¶ 3° ē qd Breg^o in eod em li^o dicit q'
 euidentissimū reprobōzū signū superbia est
 at hūilitas electōzū: s; hoies n' sūt r'pro
 bi p' pctis v'ialib'. g' supbia nō ē pctm veni
 ale: s; mortale. ¶ P. dicendū q' supbia hūili
 tati opponit. humilitas aut' pprie respicit
 subiectionē hois ad deū ut s' dictū ē. Unde
 e'rio supbia pprie respicit defectū h' subie
 ctionis: s'm. s. q' aliqs se extollit supra id qd ē
 sibi p'fixū s'm dinā regulam uel mēsurā: con
 tra id qd ap'la dicit. Nos at nō i mēsu gl'ia
 mur: s; s'm mēsurā quā mēsus ē nobis de'.
 z iō dr' Eccl. x^o. Initiuz supbie hois ap'osta
 tare a deo. s; i hoc radix supbie cōsiderat q'
 hō aequaliter nō subycit deo z regulē ipsi'.
 Manifestū ē at q' hoc ipsū qd ē non subyci
 deo hz rōnez pcti mortalis. hoc. n. ē auerti a
 deo. vñ cōsequēs ē q' supbia s'm gen^o suū est
 pctm mortale. Sic tñ i alyz q' ex suo genere
 sūt pctā mortalia. puta i fornicatiōe z adul
 terio sūt aliq' mor^o q' sūt pctā v'ialia. pp' eo
 rū ipfectōz: q' s' p'ueniūt rōis iudiciū. z sūt p'
 ter eius cōsensū. ita ēť z circa supbiā accidit
 q' aliq' mor^o supbie sūt pctā venialia dū eis
 rō nō cōsentit. ¶ Ad p'mū g' dicēdū q' sic s'
 dictū ē. supbia n' ē v'le pctm p' suā eēntiaz: s;
 p' quādā r' dū dātā. i q'ntū. s. ex supbia oia pec
 cata oriri p'nt. vñ n' seq' q' oia pctā sint mor
 talia. s; solū qñ oriūt ex supbia cōpleta quaz
 dirim^o eet pctm mortale. ¶ Ad secundū di
 cēdū q' supbia s; qd ē trias dilectōi diuine
 in q'ntū. s. supb^o nō se subycit diuine regule:
 prout oz. z qñq; etiam trias dilectōni p'xi
 mi i q'ntū. s. aliqs inordinate se p'efert p'xi
 mo z ab eius subiectione se retrahit: in quo

etiam derogat vine regule ex q̄ sunt hoīz ordines instituti: put. s. en. eorū sub alio eē de bet. ¶ Ad etiā dō q̄ superbia nō oritur ex virtutibus sicut ex cā per se: sicut ex cā p accidens. in q̄tū. s. aliq̄s ex virtutib' occasione superbie sumit. n. l. at. phibet qn vnum d' riorū sit alteri' cā p accis: ut d' in. 8. phyzicozū. vnde et de ipsa humilitate aliq̄ superbiunt.

Ad sextum sic procedit.

Uides q̄ superbia nō sit ḡuissimuz pctōz. Quāto. n. aliq̄d pctū difficile cauet: tanto videtur eē leu'. s. supbia difficillime cauet. qz sicut Aug' dicit in regula: cetera pctā in mal' operibus exerceat ut fiat. supbia aut' bonis opib' i' fidiat ut periat. s. supbia nō ē ḡuissimū pctōz. ¶ S. Maius malū maiori bono opponit. ut pba dicit i' 8. etb. corū. s. hūilitas cui opponit supbia nō ē maxia virtutū ut s habitū ē. ḡ z vitia q̄ opponit maiorib' virtutibus. puta i' fidelitas: despatio: odiū dei. hōicidiū z alia h' mōi: sūt ḡuioza pctā q̄ superbia. ¶ Maius malū nō punit p minus malū. s. iterdū supbia punit p alia pctā: ut patz ad R. o. p. vbi d' q̄ pbi p elatōez cordis traditi sūt i' reprobu' sentū: ut faciāt q̄ nō veniant. s. supbia nō ē ḡuissimū pctōzū. ¶ Sed d' ē qd sup illud ps. Superbi iniq̄ agebāt v' q̄q̄. dicit glo. maximū pctū in hōie ē supbia. ¶ S. dō q̄ i' pctō duo attēdūt. s. auersio ad cōmutabile bonū q̄ malit' se hz i' pctō z auersio a bono lēo. nutabili q̄ ē formalis z cōpletina rō pcti. ex pte aut' cōuersiōis nō hz supbia q̄ sit maximū pctōzū: qz celsitudo quā superbus inordinate appetit fm suā rōnē nō hz maximā spugnātiā ad bonū v'cūl s. ex pte auersiois supbia hz maximā ḡuitate: qz in alijs pctis hō a deo auertit vel pp' ignorantia: vel prop' i' firmitatē: sive pp' d' sideriū cuiuscūqz alteri' boni. s. supbia hēt auersioē a deo ex hoc ipso q̄ nō vult deo z eius regule subyci. ¶ In Boeti' dicit q̄ cū oia vitia fugiāt a deo: sola supbia se deo oppōit. pp' qd ēt spālil' d' Jaco. 4. q̄ deus supbis resistit. z iō auerti a deo z eius p. eptis qd ē q̄i cōsequēs i' alijs pctis p se ad supbiā p'riet cui' act' ē dei d'cept': z qz id qd ē p se. pcti' est eo qd ē p aliud. cōsequēs ē q̄ supbia sit ḡuissimū pctōzū fm iū gen': qz excedit in auersioē q̄ formalit' cōplet pctū. ¶ Ad p̄mū

ḡ dō q̄ al' qd pctū difficile cauetur dupliciter. Vno. pp' vehementiā ipugnationis sicut ira vehementer ipugnat pp' iū ipenū z qd h' difficult' ē resistē cōcupie pp' ei' cōnaturalitatē: ut d' in 2. ethicozū. z talis difficult' as vitandi pctū ḡuitatez pcti dūm i' t qz quāto aliq̄s mioris tēptatōis ipetu cadit tanto graui' peccat ut Aug' dicit. Alio. difficile est vitare aliq̄d pctū pp' ei' latētiā. z h' mō supbiā difficile est vitare: qz ēt ex ip' sis bonis occasione sumit: ut dictūz ē. z iō si gnāt Aug' dicit q̄ bonis opib' i' fidiat. z i' ps d' In via hac q̄ abulabā absco derūt supbi laq̄z mibi. z iō mor' supbie occite s' repēs nō hz maximā ḡuitatez atēqz p iudiciū rōnis deprehendat. s. p' q̄ deprehensus fuerit p rōnē: tūc facile emittat: tū ex cōsideratōe pp'rie i' firmitatis: fm illud Eccl. 1. Quid supbi puluis z cinis. tū ēt ex cōsideratōe magnitudinis vine: fm illud Job. 15. Quid timent' d' deuz spūs tu': tum etiā ex imperfectōe bonozū de quib' supbit hō: fm illud Ysaie. 40. Difcaro fenū. z oīs gl'ia ei' q̄i flos agri. z. i. 64. Quasi pān' mēstru'ate vniuerse iusticie nre. ¶ Ad scdm dicendūz q̄ oppositio vitū ad virtutē attēdit fm obm: qd cōsiderat' ex pte cōuersiōis. z fm h' supbia nō hz q̄ sit maximū pctōzū: sicut nec hūilitas q̄ sit maxia virtutū. s. ex pte auersiois ē maximū: ut pte alijs pctis magnitudinē p'sans. nā p h' ipsū i' bilitatis pctū ḡu' reddit si ex superbie d'ceptu pcedat: q̄ si ex i' grantia ul' i' firmitate pueniat. z idē dicendū ē de desperatiōe z alijs b' mōi. ¶ Ad etiā dō q̄ sicut i' syllogisimis ducentibus ad ipōssibile q̄qz aliq̄s cōuincit p hoc qd ducit ad icōueniēs magis manifestū ita ēt ad cōuincendū supbiā hoīum de aliq̄s punit p' mittens eos ruere in pctū carnale q̄ ēt z si sint miora: tū manifestiore turpitudine cōtinēt. ¶ In Isidor' dicit i' l' de sumo bono. oī vitio detiore eē supbiā: seu propter q̄ a sumis psonis z p'mis assumit: seu q̄ d' ope iusticie z virtutis exorit. minusqz culpa eius sentit. Lururia vero carnis iō notabilis vitibus ē. qm statim per se turpis ē. z tū dispesate deo supbia minor ē. s. q̄ detinet' supbia z nō sentit labif i' carnis luxuriā ut pba hūiliat' a cōfusiōe exurgat. Ex q̄ ēt p3 granitas superbie. Sic. n. medicus sapiēs i' remediūz maiorū morbi parit i' firmū i' leniore morbu' incidet. ita ēt pctū supbie graui' eē oī. litur

ex hoc ipso qd p eius remedio detis pmittit
ruere hoies i alia pctā.

Ad septimum sic pro

cedit. **V**idetur q supbia nō sit p̄mum oīuz
pctōz. P̄mū. n. saluat i oib⁹ osequētib⁹.
s; nō oia pctā sūt cū supbia: nec oriūf ex sup
bia. dīc. n. Aug⁹ i li⁹ de nā ⁊ grā: q multa per
perā sūt q n̄ sūt superbe. s; superbia nō est
p̄mum oīum pctōzū. **¶** **S.** Eccl. x. dīc q ini
tū superbie ē apostatare a dō. s; apostasia a
deo ē p̄s q̄ supbia. **¶** **S.** Dō pctōzū eē v̄f
s̄m ordinē virtutū: s; hūilitas nō ē p̄ma vir
tutū: s; magis fides. s; superbia nō ē primuz
pctōzū. **¶** **S.** 2. ad Thimot. 3. dīc. Mali ho
mines ⁊ seductores pficiūt i pei⁹: ⁊ ita v̄f q
principiū n. alitē hoīs nō sit a maxio pctōz
s; superbia ē maximū pctōzū ut dictū ē. nō
ē igitur primū pctū. **¶** **S.** Id qd ē s̄m appa
rentiā ⁊ fictōem: est posteri⁹ eo qd ē s; veri
tatē. s; p̄s dicit in 3. ethicozū. q superb⁹ est
fictor fortitudinis ⁊ audacie. s; vitiū audacie
est prius vitiū superbie. **¶** **S.** 3. qd dīc Eccl
x. Initiū oīs pctī superbia. **¶** **S.** dīc dū q
illud qd ē per se: ē p̄mū i q̄libz gnē. dictū est
āt s; q auersio a deo q̄ formalit̄ cōplet rōem
pctī pertinet ad superbiā per se. ad alia autē
pctā ex cōsequēti. ⁊ inde ē q superbia h; rō
nē p̄mi. ⁊ ē et̄ principiū oīum pctōzū ut s; di
ctū ē cū de cāis pctī ageret ex parte auersio
nis q̄ ē p̄cipalior in pctō. **¶** **A**d p̄mūz q̄ di
cendū q superbia dīc eē oīs pctī initiū: n̄ qz
qd̄libet pctī singularit̄ ex superbia oriatur
s; qz qd̄libz gen⁹ pctī natū ē ex superbia oriri
¶ **A**d scōz dō q apostatare a dō dicitur eē
superbie hūane initiuz: nō quasi aliqd̄ aliud
pctī a superbia exiis: s; qz ē p̄ma superbie
pars. dictū ē. n. q superbia p̄ncipalit̄ respic̄
subiectōez dīnā quā cōtēnit: ex cōsequenti
autē cōtēnit subyci creature pp̄t̄ deū. **A**d
tertiū dicendū q nō o; eē eundē ordinē vir
tutū ⁊ vitiōz. nā vitiū ē corruptiū virtutū. id
āt qd̄ ē p̄mū i gn̄tōe ē postremū i corruptō
ne. ⁊ ideo sicut fides ē p̄ia virtutū. ita ifide
litas ē vltimū pctōrū ad quā hō q̄s; per alia
pctā perducit. vnde super illud ps̄. Et̄ inite
exinanite usq; ad fundamentū in ea dīc gl.
q coacernatōe vitiōzū subrepit diffidētia.
⁊ apls dīc. i. ad Thimot. p̄ q qdā sp̄ellētes
sciam bonā circa fidē naufragauerūt. **¶** **A**d
q̄rtū dicēdū q superbia dīc eē ḡuitimū pec

catorū ex eo q p se cōpetit p̄cipio ex q̄ attē
dit ḡuitas in pctō: ⁊ iō superbia cāt grauita
tē aliozū pctōzū. cōtigit ḡan superbia eē ali
qua pctā leuioza q̄ ē ex igr̄atia l̄ ifirmitate
omittit: s; inter grauia pctā p̄mū ē supbia:
sicut cā per quā alia pctā aggrauant. ⁊ qz id
qd̄ ē p̄mū i causando: ē et̄ vltimū i recedē
do. iō super illud ps̄. Emundabor a delicto
maximo dicit glo. hoc est a delicto superbie
qd̄ ē vltimū redeūtib⁹ ad deū ⁊ p̄mū rece
dētib⁹. **A**d q̄ntū dō q p̄s ponit superbiā
circa fictōez fortitudis: nō qz solū in B̄ consi
stat. s; qz per h̄ hō maxie reputat se posse ex
cellētiā apud hoies cōseq̄ si audax uel fort.
videat.

Ad octauum sic pro

cedit. **V**idetur q superbia debeat poni vitiū
capitale. **¶** **I**sidor⁹. n. ⁊ **C**assian⁹ enūerant sup
biā inter vitia capitalia. **¶** **S.** Superbia vid
tur eē idem inani glie: qz viraq; excellētiāz
q̄rit: s; ianis glia ponit vitiū capitale. s; etiāz
superbia o; poni vitiū capitale. **¶** **S.** Aug⁹
dīc in li⁹ de virginitate. q superbia iuidiaz
p̄at: nec vnq; ē sine tali comite. s; iuidia po
nit vitiū capitale ut s; hitū ē. s; multo magis
superbia. **¶** **S.** 3. qd̄ Breg⁹. 31. moral. n̄ enu
merat superbiā iter vitia capitalia. **¶** **S.** di
cēdū q sicut ex s; dictis p; superbia duplici
cōsiderari pōt. Vno s; se: put. f. est qdā spā
le pct; alio s; qz h; qdā ifluētiā i oia pctā
capitalia at̄ vitia ponit qdā spālia pctā ex g
bus multa gnā pctōzū oriūf. ⁊ iō qdā cōfide
rantes superbiā s; qz ē qdā spāle pctī cō
numerauerunt eam alijs vitijs capitalibus.
Breg⁹ vero cōsiderās uniuersalē eius ifluē
tiam quā habet in oia vitia ut dictū est: non
connumerat eā alijs capitalib⁹ vitijs. sed
posuit eā reginā oīum vitiōzū ⁊ matrē. **¶** **V**n̄
Breg⁹ dīc i. 31. moral. Ipsa vitiōzū regia su
perbia cū deuictū plene cor cep̄it. mox ill d
septē p̄cipalib⁹ vitijs q̄i qb⁹ dā suis ducib⁹
defastādū tradit: ex qb⁹ vitiōzū multitudines
oriuntur. ⁊ per hoc patet respōsio ad p̄mūz
¶ **A**d secū dū dicendū q superbia n̄ ē idē ināi
glie. s; cā ei⁹. nā superbia iordiate excellētiā
appetit. s; ianis glia appetit excellētiā mani
festatōem. **¶** **A**d t̄riū dō q ex B̄ q iuidia q̄ ē
vitiū capitale oriūf ex superbia: nō seq̄tur q
superbia sit vitiū capitale: s; qz sit aliqd̄ p̄m
cipalit̄ capitalib⁹ vitijs.

Deinde cōside-
randū ē de pctō primi hōis
quod fuit per supbiāz. **E**t
p̄ de pctō eius. **1**° de pena
pcti. **3**° de temptatiōe q̄ idu-
eius ē ad peccandū. **C**irca primū q̄runf
q̄tuor. p̄ vtrūq̄ primūz pctm̄ hominis fuerit
supbia. **2**° qd̄ primū hō peccādo appetierit
3° vtrū ei pctm̄ fuerit gūi' oib' alijs pecca-
tis. **4**° qd̄ plus peccauerit. vtz vir vlt̄ mlier.

Ad primū sic proce-

ditur. **V**idetur qd̄ supbia nō fuerit p̄mi hōis
pctm̄. dicit. n. ap̄ls ad **Rō. 5**° qd̄ p̄ inobedien-
tiā vni' hōis pctōres cōstituti sūt multi. s; p̄
mi hōis pctm̄ ē ex q̄ oēs pctōres consti-
tuti sūt originali pctō. q̄ iobediētia fuit primi ho-
minis pctm̄: et nō supbia. **A**mb' dicit sup
Lucā. qd̄ eo ordināte diabol' p̄m̄ tēptauit
q̄ primū hōiez deiecit. s; x̄ps p̄io tēptatus ē
de gula: ut p̄ **Matth. 4**°. cū ei dictū ē. **S**i fi-
lius dei es. dic ut lapides isti panes fiāt. q̄ p̄
mū pctm̄ primi hōis nō fuit supbia: s; gula.

S. **D**ō diabolo suggerente peccauit: s; di-
abolus tēptās hōiez sciam reppromisit: ut p̄
Gen. 3° qd̄ p̄ia iordinatō hōis fuit p̄ appetitū
scie: qd̄ p̄inet ad curiositatē. q̄ curiositas fu-
it primū pctm̄ et nō supbia. **S**. **S**up illud
i. ad **Thimoth. 2**°. **M**ulier seducta in p̄uari-
catōe iuit. dicit glo. **H**ac seductōz appellauit
pp̄ie ap̄ls p̄ quā id qd̄ suadebat cū falsum
eēt verū putatū ē. s; qd̄ lignū illud id tan-
gere prohibuit qd̄ sciebat eos si terigisset ve-
lud deos futuros: tāq̄ eis v̄nitatē iuideret
q̄ eos hōies fecerat. s; **B** credere p̄tiet ad isi-
delitatē. q̄ primū pctm̄ hōis fuit ifidelitas. et
nō supbia. **S**. **S** ē qd̄ dicit **Eccl. 1**°. **I**nitiū
pcti supbia. s; pctm̄ primi hōis ē initiū
ois pcti: fm̄ illd̄ **Rō. 5**°. **P**er vni' hōiez pec-
catū i hūc mūdū iitruuit. q̄ primū pctm̄ hōis
fuit supbia. **R**. **N**ideo dō qd̄ ad vni' pctz m̄
ti mor' occurrere p̄nt: iter q̄s ille h; rōnē pri-
mi pcti i q̄ p̄io iordinatio inuenit. **M**anife-
strū ē at qd̄ p̄io iuenit iordinatio i motu iteri-
ori aīe q̄s i actu ext̄io: i corpis: qd̄ ut **Aug**° di-
cit i p̄ de ci. dei. nō amittit corpōis sc̄itas
manēte aīe sc̄itate. **I**nē mor' aut̄ iteriores p̄
us mouet appetit' i finē q̄s i id qd̄ q̄rif p̄p̄
finē. et iō ibi fuit primū pctm̄ hōis: vbi potuit
eē primū appetit' iordinati finis. sic autē hō

erat i statu innocētie institut' ut nulla eſſet
rebellio carnis ad spiritū. vñ nō potuit eſſe
p̄ma iordinatō appetit' humani ex **B** qd̄ ap-
petierit aliqđ ſenſibile bonū in qđ carnis
cupiſcētia tēdit p̄ter ordinē rōis. reliqđ igit
qd̄ p̄ia iordinatio appetit' hūani fuit ex **B**
qd̄ aliqđ bonū ſpūale iordinate appetit: nō
at iordinate appetiuiſſet appetēdo id ſ; ſuā
mēſurā ex dīna regula p̄ſtitutā. vñ reliqđ qd̄
primū pctm̄ hōis fuit i **B** qd̄ appetit' qđdaz
ſpūale bonū ſ; ſuā mēſurā: qd̄ p̄tiet ad ſupbiā
vñ manifeſtū ē qd̄ pctm̄ primi hōis fuit ſup-
bia. **A**d p̄mū q̄ dicendū qd̄ **B** qd̄ homo nō
obedierit dīno p̄cepto nō fuit p̄p̄ ſe ab eo
volitū: qd̄ **B** nō poſſet cōtingere niſi p̄ſuppo-
ſita iordinatōe volūtāt. reliqđ qd̄ voluerit
p̄p̄ ē aliqđ aliud. primū at qd̄ iordinate volu-
it fuit p̄p̄ia excellētia. et iō iobediētia i eo cā-
ta fuit ex ſupbia. et **B** ē qd̄ **Aug**° dicit ad **D**ro-
ſiū qd̄ hō elat' ſupbia ſuaſiōi ſpētis obediēſ
p̄cepta dei cōtēpſit. **A**d ſecūdū dō qd̄ i pec-
cato primūz parētū ēt gula locū habuit. dī-
n. **Gen. 3**°. **V**idit mulier qd̄ lignū eēt bonūz
ad veſcēdū: et pulchrū oculis: aſpectuq; delec-
tabile: et tulit de fructu ei' et comedit: nō tñ
iſpa bonitas et pulchritudo cibi fuit primūz
motiū ad peccādū: ſ; pot' ſuaſio ſerpenti
q̄ dixit. ap̄tēt oculi v̄ri et eritis ſic dū: qd̄ ap-
petēdo ſupbiā mulier icurrit. et iō pctz gule
deriuatū ē ex pctō ſupbie. **A**d t̄tiū dō qd̄
appetit' ſcie cauſat' fuit i primis parentibus
ex iordinato appetitu excellētie. vñ et in v̄bis
ſerpētis p̄mitit' eritis ſicut dū et p̄ ea ſubdi-
tur ſciētes bonū et malū. **A**d quartū dō
qd̄ ſicut **Aug**° dicit. x̄i. ſup **Gen.** ad lrām verb̄
ſerpētis mulier nō crederet a bona atq; v̄ri-
li re d̄nit' ſe fuiſſe p̄hibitos: niſi iaz ineſſet
mētī amor ille p̄p̄ie p̄tātis et qđaz de ſe ſup-
ba p̄ſūptio: qd̄ nō ē ſic itelligendū: qd̄ ſupbia
p̄ceſſerit ſuaſionē ſpētis: ſ; qd̄ ſtatiz h' ſua-
ſiōez ſpētis iuaſit mētē ei' elatō: ex q̄ cōſecu-
tū ē ut crederet v̄ez eē qd̄ demō dicebat.

Ad ſecūdū sic pro-

cedit. **V**idetur qd̄ ſupbia primi hōis nō fuerit
i **B** qd̄ appetierit dīnā ſilitudinē. **N**ullus. n.
peccat appetēdo id qd̄ ſibi cōpetit ſ; ſuā nāz
ſ; ſilitudo dei cōpetit hōi fm̄ ſuā naturam
dī. n. **Gen. 1**°. **F**aciam' hōiez ad imaginē et ſi-
ilitudinē nr̄az. q̄ nō peccauit dīnā ſilitudiez
appetēdo. **S**. **I**n hoc videt' homo dīnam

similitudinē appetisse ut scia boni et mali po-
 tuerit. **B.** n. ei a serpente suggereretur: et sic
 ut dicitur scientes bonum et malum. s. appetit scire
 est homini naturalis: secundum illud philosophi in principio metaphisice.
 omnes homines naturaliter scire desiderant. quod non peccauit
 appetendo omninam similitudinē. **P.** Nullus sa-
 piens appetit id quod est impossibile. primum autem homo sa-
 pientia predictus erat: secundum illud **Eccl. 17.** Disci-
 plina intellectus repleuit illos. cum ergo omnino peccatum
 consistat in appetitu deliberato quod est electio. vi-
 detur quod primum homo non peccauit appetendo aliquid
 impossibile. s. impossibile est esse homines scire deo: s. illud
Pro. 15. Quis filius tui in fortibus dicitur. s. primum
 homo non peccauit appetendo omninam similitudi-
 nē. **S.** est quod super illud psalmi. Que non rapui-
 tunc exoluebatur. dicitur **Aug.** Adā et Eua rape vo-
 luerunt omninam: et perdidit felicitatem. **P.** est
 dicitur quod duplex est similitudo. Una omnimode eg-
 parantie. et hanc similitudinē primi parentes non ap-
 petierunt: quia talis similitudo ad deum non cadit in ap-
 prehensibilem proprie sapientis. Alia autem est similitudo
 imitatiois quod est possibilis est creature ad deum
 in quantum videlicet participat aliquid de similitudine
 ipsius secundum suum modum. **D.** n. dicitur in 9. ca. de
 diu. no. Adē filia sunt deo et dissimilia. hanc quidem
 secundum corrigere imitatioem. hanc autem secundum quod cetera mi-
 nus sunt de causa. quodlibet autem bonum in creatura
 existens est quodammodo participata similitudo primi boni
 et ideo ex hoc ipso quod homo appetit aliquid spirituale
 bonum secundum suam mensuram ut dictum est. sequens est
 quod appetierit omninam similitudinē inordinate. **C.**
 considerandum tamen est quod appetitus est proprie rei non habite
 bonum autem spirituale secundum quod creatura rationalis omninam
 participat similitudinē: potest secundum tria attendi. primum
 quod dicitur secundum ipsum esse nature. et talis similitudo ab ipso
 creatiois principio fuit impressa. et homo de quo
 dicitur **Gen. 1.** quod deus fecit hominem ad imaginem et
 similitudinē suam. et angelus dicitur **Ezech. 28.** Tu
 signaculus similitudinis. 2. quod dicitur ad cogni-
 tionem. et hanc est similitudinē in sui creatioe age-
 lus accepit. vnde in primis verbis cum dictum
 est. Tu signaculus similitudinis. statim subditur:
 plenus sapientia. s. primum homo in sua creatioe istas
 similitudinē nodum actu adeptus erat. s. solum in
 potentia. 3. quod dicitur ad partem operandi. et hanc similitu-
 dinē nodum erat in actu assecuti neque angelus
 neque homo in ipso creatiois principio: quia utriusque
 restabat aliquid agendum quod ad similitudinē pertine-
 ret. et ideo cum uterque. s. diabolus et primus homo
 inordinate omninam similitudinē appetierit: neuter eo-
 rum peccauit appetendo similitudinē nature, sed pri-

mus homo peccauit principaliter appetendo si-
 militudinē dei quantum ad sciam boni et mali si-
 cut serpens ei suggerit: ut. s. per virtutē proprie nature
 determinaret sibi quod esset bonum et quod malum ad
 agendum: vel esset ut per se ipsum recognosceret quod sibi
 boni vel mali esset futurum. et secundario pecca-
 uit appetendo similitudinē dei quantum ad propriam
 partem operandi: ut. s. virtute proprie nature operaret ad
 similitudinē consequendam. vnde **Aug.** dicitur xi. super
Gen. ad hanc quod menti mulieris inebuit amor pro-
 prie partem. **S.** diabolus peccauit appetendo simi-
 tudinem dei quantum ad partem. vnde **Aug.** dicitur li. d. va-
 rligioe. quod magister voluit sua potentia frui et di-
 ueritatem quantum ad aliquid uterque deo equari
 appetit quantum ad aliquid uterque sibi inuiti vo-
 luit contempere diuine regule ordine. **A.** dicitur
 quod dicitur quod illa procedit de similitudine nature ex cuius
 appetitu homo non peccauit ut dictum est. **A.** dicitur
 secundum dicitur quod appetit similitudinē dei ab-
 solute quantum ad sciam non est peccatum: s. appetit simi-
 tudinē homini inordinate. i. s. mensuram suam pec-
 catum est. vnde super illud psalmi. Deus quod filius erit tibi.
 dicitur **Aug.** Qui per se vult esse deus: peruerse
 vult esse filius deo: ut diabolus quod noluit esse sub-
 eo. et homo quod ut seruus noluit tenere precepta.
A. dicitur tertium dicitur quod illa procedit de simili-
 tudine equiparantie.

Ad tertium sic proce-
 dit. **V.** dicitur quod peccatum primorum parentum fuerit ce-
 teris grauius. **D.** n. **Aug.** dicitur. i. 4. de ci. dei. Ma-
 gna fuit in peccato iniquitas: ubi tanta fuit in-
 noce peccato facilius. s. primi parentes maxi-
 ma habuerunt facilitatem ad non peccandum: quia ni-
 hil habebant intrinsecus quod eos ad peccandum in-
 pelleret. quod peccatum primorum parentum fuit ceteris graui-
 us. **P.** Pena proportionat culpe. s. peccatum pri-
 morum parentum grauissime est punitum: quia ipse
 mors introiit in hunc mundum ut apertius dicitur ad
Ro. 5. quod peccatum illud fuit grauius ceteris peccatis.
P. Primum in quibuslibet genere vult esse maximum ut dicitur
 in 2. metaphisice. s. peccatum primorum parentum fuit primum
 inter alia peccata hominum. quod fuit maximum. **S.**
 est quod **Origenes** dicit. Non arbitror quod aliquis
 ex his qui in summo perfectoque consistunt gradum ad
 sibi euacuet aut decidat: s. paulatim et per
 deuenire eum necesse est. s. primi parentes in summo p-
 fectoque gradu consistebant. non ergo eorum primum
 peccatum fuit maximum omnium peccatorum. **P.** dicitur
 quod duplex grauitas in peccato attendi potest. Una quod
 est ex ipsa specie peccati: sic dicitur adulterium esse

gravius peccatū simplici fornicatiōe. **A**lia autē ē gravitas peccati q̄ attendit̄ fm̄ aliquā circumstantiā loci vel p̄sone aut t̄pis. **P**rima autē ḡuitas eēntialior ē peccatō et principalior. vñ h̄z eā magis peccatū d̄r̄ graue q̄ fm̄ aliā. **D**icēdū est igit̄ q̄ peccatū p̄mi h̄ōis n̄ fuit graui⁹ oib⁹ alyf peccatis humanis fm̄ sp̄s peccati. et si n. supbia h̄z suū gen⁹ habeat quandā excellētiā int̄ alia peccatā: maior t̄n̄ est supbia q̄ quis deus negat vel blasphemat: q̄ supbia q̄ q̄s inordinate diuinā similitudinē appetit: q̄lis fuit supbia p̄mo r̄ū parentū ut dictū ē. **S**z fm̄ cōditōnē p̄sonarū peccatū peccatū illud habuit maximā ḡuitatē. p̄p̄t̄ p̄fectōez stat⁹ ip̄sōrū. et iō dicēdū ē q̄ illud peccatū fuit qdē fm̄ qd̄ graui⁹ simū: n̄ t̄n̄ simpliciter. **A**d p̄mū ḡ d̄ q̄ illa rō p̄cedit de gravitate peccati ex circumstantiā peccantis. **A**d sc̄d̄z d̄ q̄ magnitudo pene q̄ consecuta est ad illud p̄mū peccatū: nō correspōdet ei fm̄ quantitātē p̄p̄rie sp̄ei. h̄z in q̄ntum fuit p̄mū: q̄ ex hoc interrupta ē innocentia p̄mi stat⁹: q̄ subtracta deordinata est tota nā humana. **A**d t̄tū d̄ q̄ in his q̄ sūt p̄ se ordinata oportet. id qd̄ ē p̄mū eē maximū. talis autē ordo non attendit̄ in peccatis. h̄z vñ p̄ accēs seq̄ post aliud. vñ nō sequit̄ q̄ p̄mū peccatū sit maximū.

Ad quartum sic procedit.

Videtur q̄ peccatū **A**de fuit graui⁹ q̄ peccatū **Eue**. **D**icit̄. n. i. **A**d Thimoth. 2. q̄ **Adā** nō ē seduct⁹. mulier autē seducta ī puaricatione fuit. et sic videt̄ q̄ peccatū mulieris fuerit ex ignorantia. peccat⁹ autē viri ex certa scia. h̄z h̄mōi peccatū ē graui⁹: fm̄ illud **Lucl. 12.** **I**lle seru⁹ qui cognouit volūtātē d̄ni sui et nō fecit fm̄ volūtātē eius. vapulabit multis. qui autē non cognouit et fecit digna: plag⁹ vapulabit paucis. **A**dā graui⁹ peccauit q̄ **Eua**. **P̄. Au** g⁹ dicit̄ in l. de decē cordis. **S**i caput est vir meli⁹ d̄z viuere et p̄cedē ī oibus h̄ōis factis vxorē suā: ut illa imitet̄ virū. h̄z ille q̄ meli⁹ d̄z facit: si peccet ḡuit⁹ peccat. **A**dā graui⁹ peccauit q̄ **Eua**. **P̄. P̄.** Peccatū in sp̄i sc̄i videt̄ eē graui⁹ simū. h̄z **Adā** ī sp̄itū sc̄tū v̄r̄ peccasse: q̄ peccauit cogitās de d̄na m̄ia: qd̄ p̄tinet ad peccatū p̄sūptōis. ḡ v̄r̄ q̄ **Adā** graui⁹ peccauit q̄ **Eua**. **Sz** h̄ ē q̄ pena respōd̄z culpe: h̄z mulier ē ḡuit⁹ punita q̄ vir: ut patet **Ben. 3.** ḡ ḡuit⁹ peccauit q̄ vir. **R̄.** dicēdū q̄ sicut dictū ē. ḡuitas peccati principali⁹ atten-

dit fm̄ peccati sp̄em q̄ fm̄ peccati circumstantiā. **D**icēdū ē ḡ q̄ si cōsideremus d̄ditōez p̄sōe vtri usq̄. s. mulieris et viri. peccatū viri ē ḡuit⁹ q̄ erat p̄fectior muliere. h̄z q̄ntū ad ip̄sum gen⁹ peccati. vtriusq̄ peccat⁹ equale d̄r̄: q̄ vtriusq̄ peccatū fuit supbia. **Uñ Aug⁹** dicit̄ xi. **sup Ben.** ad litterā q̄ mulier excusauit peccatū suū et in ipari sexu: h̄z pari fastu. **Sz** q̄ntū ad sp̄em supbie ḡuit⁹ peccauit mulier triplici rōe. p̄ qdē q̄: maior elatio fuit mulieris q̄ viri. mulier. n. cre didit v̄rū eē qd̄ serpens suauit. s. q̄ de⁹ phibuerit ligni esū ne ad ei⁹ similitudinē puenirēt et ita dū p̄ esū ligni vetiti dei similitudinē cōseg voluit. supbia ei⁹ ad h̄ se erexit q̄ d̄ dei volūtātē aliqd̄ voluit obtinere. h̄z vir nō credidit h̄ eē v̄rū. vñ nō voluit cōseg d̄nā similitudinē d̄ dei volūtātē. h̄z ī supbiuit q̄ voluit eā cōseg p̄ seipsum. 2. q̄ mulier non solū ip̄a peccauit: h̄z etiam viro peccatū suggestit. vnde peccauit et in deū et ī p̄mū. 3. ī h̄ q̄ peccatū viri diuinitatē ē ex h̄ q̄ ī peccatū cōsensit amicabile quadā benivolētiā q̄ plerūq̄ fit ut offēdā de⁹ ne h̄ō ex amico fiat inimic⁹: qd̄ eū facit nō debuisse d̄ne snie exit⁹ indicauit. ut **Aug⁹** dicit̄ xi. **super Ben.** ad l̄raz. et sic p̄ q̄ peccatū mulieris fuit graui⁹ q̄ peccatū viri. **A**d p̄mū ḡ d̄ q̄ illa seductio mulieris ex p̄cedenti elatōe subsecuta ē. et ideo talis igrātia nō excusat h̄z aggrauat peccatū: in q̄ntū. s. igrando ī maiorē elatiōez erecta est. **A**d secundū dicēdū q̄ rō illa p̄cedit ex circumstantiā cōditōis p̄sone ex q̄ peccatū viri fuit ḡuit⁹ fm̄ qd̄. **A**d t̄tū dicēdū q̄ vir nō cogitauit de d̄na m̄ia usq̄ ad cōtēptū d̄ne iusticie qd̄ facit peccatū in sp̄itū sc̄tū: h̄z q̄ ut **Aug⁹** dicit̄ xi. **sup Ben.** ad l̄ram. i. ex p̄t̄ d̄ne seueritatis credidit illō peccatū eē veniale. i. de facili remissibile.

Quoniam **Et** deinde considerandum est de pena primi peccati. Et circa hoc quod dicitur duo. primum de morte que est pena communis. secundum de alijs particularibus peccatis que in **Benesi** assignantur.

Ad primum sic procedit.

Videtur q̄ mors nō sit pena peccati p̄mōuz parētū. **I**d. n. qd̄ ē h̄ōi naturale nō p̄t̄ dici pena peccati: q̄ peccatū nō pficit naturā h̄z vitiat mors at̄ ē h̄ōi nālis. qd̄ p̄z ex h̄ q̄ corpus ei⁹

propter suū peccatū priuati sunt beneficio dno q̄ humane nature integritas in eis cōseruatur per cuius subtractionem humana natura ī defectū penales icidit. et ideo dupliciter puniti fuerūt. p̄ q̄tū ad b̄ q̄ subtractionē fuit eis id q̄ integritatis statui cōpetebat. s. loc⁹ terrestri paradisi: q̄d significat **Ben. 3.º** cum dicit. **Et** emisit euz deus de paradiso voluptatis. et qz ad istū statū prime innocentie p se ipsuz redire nō poterit. cōuenienter apposta sūt impedimēta ne rediret ad ea q̄ primo statui cōpetebāt. s. a cibo: ne sumeret de ligno vite. et a loco. collocauit. n. deus ante paradisu cherubin et flāmeū gladiū. 2.º at puniti fuerūt q̄tū ad b̄ q̄ attributa sūt eis ea q̄ nature ouēiunt tali beneficio destitute. et b̄ q̄d q̄tum ad corp⁹ et q̄tū ad aīam. q̄tū q̄d ad corpus ad q̄d pertinet differentia sex⁹ alia pena attributa ē mulieri. alia vero viro. **Mulieri** q̄d artributa ē pena fm duo pp̄t q̄ viro cōiungit q̄ sūt gnatio plie. et cōicatio opuz ptinetuz ad domesticā ouersatōz. q̄tū at ad gnātōez plis punita fuit dupliciter. p̄ q̄d q̄tū ad te dia q̄ sustinet portando plē cōceptaz. et b̄ si gnificat euz dī. **Multiplicabo** erūnas tuas et cept⁹ tuos. et q̄tū ad dolorē quē patit ī pariēdo. et q̄tū ad b̄ dī. **In** dolore paries. q̄tū vero ad domesticā ouersatiōez punit fm b̄ q̄ subycit dīatōi viri: p̄ b̄ q̄ dicit. **Sub** vi ri potestate eris. **Sicut** aut ad mulierē p̄ter ut subdat viro in his q̄ ad domesticā cōuersationē ptinet: ita ad virū p̄ter q̄ necia vt te procuret. et circa h̄ punit tripliciter. p̄ q̄d p̄ter sterilitatē eū dī. **Maledicta** ēra ī opere tuo. 2.º per labor s anxietatē sine q̄ fruct⁹ terre nō p̄cipit. vñ dī. **In** labore comedes b̄ ea cunctis diebus vite tue. 3.º q̄tū ad ipediētā q̄ prouenit frā colērib⁹. vñ dī **Spinaz** et tribulos germinabit tibi. **Silē** ē ex pte aīe triplex eozū pena describit. p̄ quidē q̄tū ad cōfusiōnē quā passi sūt de rebellioē carnis ad spiritū. vñ dī. **Aperti** sūt oculi amboz et cōsuerūt se eē nudos. 2.º q̄tū ad increpationē pp̄ie culpe: p̄ b̄ q̄ dī. **Eccē** adā factus ē q̄i vnus ex nobis. 3.º q̄tū ad cōmemoratōz future mortis: secunduz q̄ ei dictū est. **Pul** uis es et in pulnerē reuerteris: ad q̄ etiā p̄tinet q̄ deus fecit eis tunicas pelliceas in signū mortalitatis eozū. **Ad** primū q̄ dō q̄ ī statu innocentie fuisset parē absq; dolore. dī. n. **Aug⁹** in i. 4.º. de ciui. dei. **Sic** ad parē

endum nō doloris gemit⁹: s; naturitatis i pulsus. femiea viscera relaxaret: sic ad cōcipiendū si libidinis appetit⁹: s; volūtari⁹ vsus nām vtriusq; cōtingeret. **Subiectio** at mulieris ad virū itelligenda ē ī penaz mulieris eē inducta: nō q̄tū ad regimen: qz et an̄ peccatū vir caput mulieris fuisset et eis gubnator extitisset: s; p̄t mulier s; pp̄ia volūtate nūc necē h̄z viri volūtati parere. **Spinaz** at et tribulos ēra germinass; si hō nō peccasset ī cibū afaliū: nō at ī hōis penā: qz. s. pp̄ eoz erortū nullus labor aut punitio hōi operātī ī ēra accideret: ut **Aug⁹** dīc sup **Ben.** ad l̄faz q̄uis **Alchim⁹** dicit: q̄ an̄ peccatū ēra oīo spīnas et tribulos nō germinasset. s; primū est melius. **Ad** secūdū dicendū q̄ mltitudo cōceptūū iducit in penā mulieris nō p̄pter ipsā procreatōez plis q̄ ē ante peccatū fuisset. s; p̄pter multitudinē afflictionū q̄ mulier patit ex h̄ q̄ portat fetū cōceptū. vñ signānt cōiungit: multiplicabo erūnas tuas et cept⁹ tuos. **Ad** tū dīcēdū q̄ ille pene aliq̄lī ad oēs ptinet. quecūq; n. mulier cōcipit necē ē q̄ erūnas pariat et cū dolore pariat: p̄ter beatā virginē q̄ sine corruptione concepit. et sine dolore pepit: qz ei⁹ ceptio nō fuit s; legem nature a primis parentib⁹ deriuata. si at aliq̄ nō cōcipit neq; parit: patit sterilitatis defectū q̄ preponderat penis predictis. **Similr** ēt o; ut q̄cūq; frā opaf. ī sudore vultus comedat panē. et q̄ ipi p se agriculturā nō exercēt in alijs laborib⁹ occupāt: hō. n. nascit ad laborē ut dī **Job. 5.º** et sic panes ab alijs in sudore vult⁹ elaboratum manducāt **Ad** q̄tū dō q̄ locus ille paradisi terrestri q̄s nō seruiat hōi ad vsū: seruit tū ei ad documentū dū cognoscit pp̄ peccatuz se tali loco fuisse priuātū et dū p ea q̄ corpaliē ī illo padiso sūt īstruit de his q̄ p̄tinet ad paradisu celestē quo adit⁹ hōi p̄paratur p̄ xpm. **Ad** quintum dō q̄ saluis spūalis sensus mysteris ille loc⁹ p̄cipue videt eē inaccessible p̄t veherentiā estus ī locis intern: edys p̄pter pp̄inquitates solis. et hoc signū p flāmeū gladiū. q̄ versatīl dī p̄pter pp̄rietatem motus circularis b̄ mōi estū causantis: et qz motus corporalis creature dispōitur misterio āgeloz: ut p; p̄ **Aug. 3.º** d̄ trinitate. **Q̄ue** nient ēt simul cas gladio versatili cherubin p̄iūgitur ad custodiendā viā ligni vite. **Vñ** **Aug⁹** dīc. i. 2.º. sup **Ben.** ad l̄faz. hoc p̄ celestef

potestates et in paradiso visibili factum esse cre-
dendum est: ut per angelicum ministerium esset illic
dam ignea custodia. **A**d sextum dicendum
quod homo si peccatum de ligno vite comedisset non
propter hoc immortalitatem recuperasset. sed bene-
ficio illius cibi potuisset vitam magis plon-
gare. unde dicitur. Et vivat in eternum. sumit ibi
eternum per diuturno. hoc autem non expediebat homini
ut in miseria huius vite diutius permaneret. **A**d
septimum dicitur quod sicut Augustinus dicit in super Genesim ad
lram. verba dei non tantum sunt primis parentibus in
sultantis quod celos ne ita superbiant deterrere
propter quod ista descripta sunt: quod non solum Adam
non fuit factus quod fieri voluit: sed nec illud quod fa-
ctus fuerat servavit. **A**d octavum dicitur quod ve-
stitus necessarius est homini secundum statum peccatis miserie
propter duo. primum quod defectus ab exterioribus
nocentis. pura itipati caloris et frigoris. 2° ad tegumentum
ignominie: ne turpitudine mem-
brorum appareat: in quibus precipue manifestat
rebellio carnis ad spiritum. hoc autem duo in statu non
erant: quia in statu illo corpus hominis non poterat per
aliquid extrinsecum ledi ut in peccato dicitur: nec etiam
erat in statu illo aliqua turpitudine in corpo-
re hominis quod ad confusionem induceret. unde dicitur
in Genesim. Erat autem uterque nudus. **A**d 3° s. et vixit
eius et non erubescabant. **A**lia autem oratio de cibo
est qui est necessarius ad fomentum caloris
naturalis et ad corporis augmentum. **A**d nonum
dicitur quod sicut Augustinus dicit in super Genesim ad lram. non
est credendum quod primi parentes essent pro-
ducti clausis oculis: precipue cum de muliere dica-
tur quod vidit lignum quod esset pulchrum et bonum ad ve-
scendum. apti ergo sunt oculi abominum ad aliquid inven-
dum et cogitandum quod ante nunquam adverterant. s.
ad iuicem concupiscendum quod ante non fuerat.

Deinde de
randum est de temptatione primo-
rum parentum. Circa quam
querunt duo. primum utrum fue-
rit conveniens quod a diabolo

homo temptaretur. 2° de modo et ordine illius tem-
ptationis.

Ad primum sic proce-

dit. **V**idetur quod non fuerit conveniens ut homo a
diabolo temptaretur. **E**adem enim pena finalis obbe-
tur peccato angeli et peccato hominis: sicut illud Matthei.
25° Ite maledicti in ignem eternum qui parati estis
diabolo et angelis eius. sicut peccatum primi angeli non

fuit. ex aliqua temptatione exteriori. sed nec primum pec-
catum hominis debuit esse ex aliqua exteriori tempta-
tione. **D**e preteritis futurorum sciebat quod homo
per temptationem demeritis in peccatum deiceretur. et sic
bene sciebat quod non expediebat ei quod temptaretur.
sed videtur quod nec fuerat conveniens quod premitteret
eum temptari. **D**e aliquo impugnatore habere
at ad penas punire videtur. et sic est ratio punire
videtur ad primum quod impugnatio subtrahatur: sicut
illud psalmi. Cum placuerint domino vire hominis
inimicos quosque eius convertet ad pacem. sed
pena non debet precedere culpam. sed inconveniens
fuit quod homo ante peccatum temptaretur. **S**ed est quod dicitur
Ecclesiastici 34°. Qui temptatur non est: qualia scit. **R**espondeo
dicendum quod divina sapientia disposuit omnia suaviter
ut dicitur Sapientia 8°. in quantum. sicut sua providentia. sin-
gulis attribuit quod eis competunt sicut suam naturam: quia
ut dicitur Dyonysii 4°. ca. de divinis nominibus. providentia non est
naturam corrumpere sed salvare. hoc autem pertinet ad
considerationem humane nature ut ab aliis creaturis
invariabiliter impediri possit. unde conveniens
fuit ut de hominibus in statu innocentie et temptari
premitteret per malos angelos. et invariabiliter eum face-
ret per bonos. ex speciali beneficio gratie hoc erat ei
collatum ut nulla creatura exterior ei possit
nocere propter propriam voluntatem per quam est temptatus de-
meritis resistere posset. **A**d primum ergo dicitur quod si na-
tura humana est aliqua natura in qua potest malum culpe
inveniri. non autem supra naturam angelicam.
temptare autem inducendo ad malum non est nisi ita
depravati per culpam. et ideo conveniens fuit ut homo
per angelum malum temptaretur ad peccandum: sicut est
secundum ordinem nature per angelum bonum promovetur
ad perfectionem. angelus autem a suo superiori. s.
a deo in bono profici potuit non autem ad peccan-
dum induci: quod sicut dicitur Jacobi primo. deus tempta-
tor malorum est. **A**d secundum dicitur quod sicut deus
sciebat quod homo per temptationem in peccatum esset de-
viciendus: ita et sciebat quod per liberum arbitri-
um resistere poterat temptatori. hoc autem requi-
rebat conditio nature ipsius ut proprie volun-
tati relinqueretur: sicut illud Ecclesiastici 15°. Deus reli-
quit homines in manu consilii sui. **U**nde Augustinus dicit in
super Genesim ad lram. Non mihi videtur magne lau-
dis futurum fuisse hominibus. si propterea possent bene
vivere: quia nemo male vivere suaderet: cum esset
in natura posse et in parte haberet velle non consentire
suadenti. **A**d tertium dicitur quod impugnatio cui cum
difficultate resistitur penalis est. sed homo in
statu innocentie potuit absque omni difficultate
temptationi resistere. et ideo impugnatio

tēptatoris ei penalis nō fuit.

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**ides q nō fuerit cōueniens mod^o z ordo prime tēptatiōis. **S**i c. n. ordine nāe angelus erat supior hoie. ita z vir erat pfectior muliere. s3 pctm̄ venit ab angelo ad hominē. q̄ pari rōne dbuit puenire a viro i muliere. ut. s. mulier p virū tēptaret. z non ecōuerso. **T**ēptatio primozū pētuz fuit p suggestiōez. pōt aut diabolus ēt suggerere hōi absq̄ aliq̄ exteriori sensibili creatura. cū q̄ primi parentes eēt spūali menti p̄diti minus sensibilib^o q̄ intelligibilib^o inherentes cōuenient^{er} fuisse qd solū spūali tēptatiōe hō tēptaret q̄ extiori. **N**ō pōt cōueniēt aliq̄ maluz suggē nisi p aliq̄ qd appet bonū. s3 multa alia aīalia hnt maiorem apparētiā boni q̄ serpēs. nō q̄ cōuenient tēptat^o fuit hō a diabolo p spētē. **S**erpēs ē aīal irrationale. s3 aīali irrōali nō cōpetit sapia: nec locutō: nec pena. q̄ icōuenient idicif^o pens eē callidior cūctis aīalib^o vel prudentissim^o oīum bestiarū fm aliā translatōnez icōuenient ēt inducif^o fuisse mulieri locut^o z a deo punit^o. **S**3 ē q̄ id qd ē p̄mū i ali quo genere nō ē pportionatū his q̄ in eod gnē cōsequūt. s3 in quolibet gnē p̄cti inuēt ordo prime tēptatiōis iqtū videlicet pcedit i sensualitate q̄ p serpētē sigē p̄cti z cupia. i rōne inferiori que sigē p mulierē delectatio i rōne superiori q̄ sigē p virū consensus peccati. ut Aug^o dic. 12. de trinitate. q̄ cōgruus fuit ordo prime tēptatiōis. **U**o dicendū q̄ homo cōposit^o est ex duplici natura. intelle ctina. s. z sensitiua. z iō diabolus in tēptatiōe hōis vsus ē icitamēto ad peccadū dupliciter. **U**no^o ex pte intellect^o inqtuz p̄misit diuinitatis similitudinē p scie adeptiōnem quā hō nāliē d̄siderat. **A**lio^o ex pte sensus. z sic vsus est his sensibilib^o reb^o que maxiaz hnt affinitatē ad hoiez. p̄ti qdē i eadē spē tēptans virū p mulierē p̄tim vero i eodez gnē p̄tinq̄ pponēs pomū ligni vetiti ad edēdū

Ad primū q̄ dō q̄ i actu tēptatiōis diabol^o erat sicut p̄ncipale agens. s3 m̄lier assume bat q̄i iūstrumētū tēptatiōis ad deiciēdū virū: tū qz mulier erat infirmior viro. vñ magl seduci poterat: tū ēt p̄pter cōiunctōez ei^o ad virū maxime p eā diabolus poterat uirū

seducere: nō tñ ē eadē rō p̄ncipalis agent^o z instrumenti. nā p̄ncipale agēs oportet eē potius: qd nō regit in agente instrumentali

Ad secūdū dicendū q̄ suggestio q̄ p̄ncipaliter diabol^o hōi suggerit. oñdit diaboluz plus habere potestatis in hoie q̄ suggestio exterior. qz p suggestiōez interiorē imutat a dabolo saltē hois fantasia. s3 p suggestiōez exteriorē imutat sola extior creatura. diabolus. n. m̄mū p̄ctis habebat i hoie ante peccatū. z iō nō potuit eū interior suggestiōe s3 solū exteriori tēptare. **A**d triuz dō q̄ si cut Aug^o dic. xi. sup. **S**en. ad lrām: non dbe mus opinari q̄ serpētē sibi p quez temptaret diabolus eligeret. s3 cū eēt i illo d̄cipiēdi cupiditas: nō nisi p id aliq̄ potuit p qd posse pmissus ē. **A**d q̄rtū dō q̄ sicut Aug^o dic. xi. super **S**en. ad lrām: serpēs dicit^o est sapiens uel callid^o siue prudēs p̄pter astutiā diaboli que in illo agebat dōlū: sicut dicitur prudens uel astuta lingua quam prudens t astutus mouet ad aliq̄d prudēter uel astute suadendum. neqz ēt serpēs verborū sonos i telligebat q̄ ex illo fiebat ad mulierē: neqz ēt cōuersa credenda ē aīa ei^o in nām rōnalem qñ qdē nec ipsi hōies quoz rōnalis nā ē cū demon in eis loquit^o: sciūt qd loquant^o. sic q̄ locutus ē serpēs hōi: sicut asina i q̄ sedebat balaaz. p̄pha locuta ē hōi. nisi q̄ id fuit op^o diabolicū. **B**angelicū. vñ serpēs nō ē iterrogat^o cur hoc fecerat: qz nō i sua nā ipse h̄ fecerat. s3 diabolus in illo q̄ ex p̄ctō suo igni destinatus fuit i c̄piterno. **Q**d at serpenti d̄r ad eū q̄ p serpētē opat^o ē refer^o: ut Aug^o dic. in li^o sup. **S**en. 3 manicheos: nūc qdē eius pena. s. diaboli dicif^o q̄ nobis cauendus ē nō ea q̄ vltimo iudicio reseruat^o. per hoc. n. qd ei dicif^o. **M**aledictus es inter oīa aīantia et bestias terre. peccora illi p̄ponunt nō in p̄tate s3 i cōseruatōe nāe sue: qz peccora nō amiserunt b̄tudinē aliq̄ā celestē quā nūqz habuerunt: s3 i sua nā quā accepunt peragunt vitam. dicif^o. n. ei: pectore z ventre repes: s3 aliā lrāz: ubi noie pectoris sigē supbia: qz ibi d̄nāf^o ipet^o aīe. noie at ventris sigtur carnele desiderū: qz h̄ pars mollior: sentif^o in corpore. his at reb^o serpit ad eos quos vult d̄cipere. **Q**d at d̄r: trā comedes cunctis dieb^o vite tue. duob^o mōis itelligi pōt: uel ad te p tinebūt q̄s irena cupiditate deceperis. i. peccatores q̄ ire noie significāf^o: uel tertiū gen^o

reptatois his vbis sigf: qd e curiositas. ter / ram. n. qui manducat. pfunda r tenebrofa penetrat. p B at q iimicitie ponuf in e ipsuz r mulier e. on dif nos no posse a diabolo te / prari nisi p illa aiale pre. q qfi mulieris ima / gin e i hodie gerit siue ostendit. semen aut dia / boli e puerfa suggestio: semen mulieris fru / ctus boni operis qd puerse suggestioi r silitit r id obseruat serpes plata mulieris ut si qn i illicita labif delectatio illam capiat. r illa obseruat caput eius ut eu i ipso initio male suasiois excludat.

Quinde rside
randu e de studiofite r cu / riositate sibi opposita. Cir / ca studiofite at qrunur / duo. p q fit materia studio / raris.

1° p q fit ps teperatie.

Ad primuz sic proce

dit. **U**idet q materia studiofite no fit p / prie cogitio. **S**tudiofus. n. dr aliquis ex eo / q adhibet studiu aliquib⁹ reb⁹. s3 i qualibz / ma d3 ho studiu adhibere ad B q recte faci / at qd e faciendū. g videt q non fit specialis / ma studiofite cogitio. **S**tudiofite curiositate / curiofite opponit. s3 curiofite q a cura di / cif pot ee circa ornatu vestiu r circa alia h⁹ / moi q pertinent ad corp⁹. vñ aplus dicit ad / Ro. 13° Carnis cura ne feceritis i desiderijs / q studiofite no e solu circa ognitoez. **1°** **S**t. / Iere. 6° dr. **A** minore vsq ad maiore omes / auaritie studet. s3 auaritia no e pprie circa / cogitioe s3 magis circa passionē diuitia / ru: ut s dictū e. g studiofite q a studio dr n / e pprie circa cogitioe. **S**3 s e qd dr p^o. / 27°. **S**tude sapie fili mi r letifica cor meuz / ut possis mndere exprobrati sermonē. s3 eadē / studiofite e q laudat ut virt⁹. r ad qua lex / iurat. g studiofite e pprie circa cogitoez / **R**^o dicendū q studiu pcpue iporat vehe / mētē applicatoez mētis ad aliqd. mēs autē / n applicat ad aliqd nisi cogfcedo illd. vñ p / prie mēs applicat ad cogitioe. secū dario at / applicat ad ea i qbus ho p cogitioe diri / git. r i d studiu p prie respicit cogitioem / r per posteri⁹ quecuq3 alia ad q operada di / rectione cogitiois indigem. virtutes autē / pprie sibi attribuūt illā mām circa quā pri / mo r principaliter sūt: sicut fortitudo picu

la mortis. r teperantia delectatoez actus. r / io studiofite pprie dr circa cogitioem.

Ad primū g dicendū q circa alias mās no / pot aliqd recte fieri nisi scbz q e pordinatū / p rōne cognoscetē. r io p pus studiofital co / gnitioe r spicit cuiūq3 mae studiu adhibe / atur. **Ad secundū dicendū q** ex affectu ho / minis trahit mens ei⁹ ad itedēdū his ad q / afficit scbz illd. **Matth. 6°**. **U**bi e thesaur⁹ tu / us ibi e r cor tuuz. r qz circa ea de qb⁹ caro / fouet maxie ho afficit. cōsequēs e q cogni / tio hoīs vset circa ea qb⁹ caro fouet. ut. s. ho / igrat qlit ho optime possit carni sue subuei / re. r scbz B curiofite potit circa ea q ad car / nē ptinet rōne eoz q ptinet ad cogitioe. **Ad tertiū dō q** auaritia inhiat ad lucra cō / quireda ad qd maxime necā e qdā pitia ter / renaruz rez. r scbz B studiu attribuit bis q / ad auaritiā spectant.

Ad secunduz sic pro

cedit. **U**idet q studiofite no fit pars tēp⁹ / rie. **S**tudiofus. n. dr aliqs scbz studiofite / s3 vlr oīs vtuofus vocat studiofus. ut p3 per / phm q frequēter sic vtit noie studiofi. g stu / diofite e gnālis virt⁹ r n e ps tēpātie. **1°** **S**tudiofite sicut dicitur e: ad cogitoez pri / net: s3 cogitio no ptinet ad virtutes mora / les q sūt i appetitiua aie pte. s3 magis ad in / tellectuales que sūt i parte cognoscitua. vñ / r sollicitudo e act⁹ pndētie ut s hū e. g stu / diofite n e ps tēpātie. **1°** **S**t. **V**irt⁹ q ponit / ps alicui⁹ pncipalis virtutis affilatur ei q3 / tū ad modū. s3 studiofite no assimilāt tem / perantie q3 tū ad modū: qz tēperantie nomē / sumitur ex qdā refrenatōe. vñ magis oppōi / tur vitio qd e i excessu. nomē at studiofite / tis sumit ecōtrario ex applicatōe aie ad ali / qd. vñ magis vī opponi vitio qd e i defectu / .i. negligentie studendi q3 vitio qd e in excel / su. s. curiofite. vñ ppē horū similitudinē dicit / **I**sidorus in li^o ethimologiarū q studiofus / dicitur qī studijs curiofus. g studiofite no / e ps tēpātie. **1°** **S**3 s e qd Aug^o dicit i l^o d / moribus ecclie. **C**uriofite ee phibemur: quod / magne teperarie munus e. s3 curiofite phi / betur p studiofite moderatā. g studiofite / e ps tēpātie. **1°** **R**^o dō q sicut s dictuz e: ad / tēpātiā ptinet moderari motuz appetit⁹ ne / supflue tēdat i id qd nālie cōcupiscit: sic at / nālie ho concupiscit delectatōes cibo: r

venereoz fm naturā corporalē. ita fm aīaz naturalit̄ d̄siderat cognoscē aliqd. vñ 7 ph^o dic i pncipio metaph. qz oēs hoīes naturalit̄ scire d̄siderāt. moderatio aut̄ h^o mōi appetitus p̄inet ad uirtutē studiositatis. vñ cōsequēs ē qz studiositas sit ps potētia tēpātie. sicut v̄tus secundaria ei adiūcta ut pncipali v̄tuti. 7 cōp̄bēdit sub modestia rōne superi^o dicta. ¶ Ad primū g^o dicendū qz prudētia ē cōpletiva oīuz v̄tutū moralīū ut d̄r in 6° ethicōz. inq̄sū g^o cognitio prudētie ad oēs v̄tutes p̄inet int̄tū nomē studiositatis q̄ p̄p̄e circa cognitionē ē ad oēs v̄tutes derivat. ¶ Ad fm dicendū qz act^o cognitivine v̄tutis ip̄a a vi appetitiua q̄ ē motiua oīuz v̄tutū ut s̄ dictū ē. 7 iō circa cognitioez duplex bonū p̄t̄ arēdi. Unū qdē q̄tuz ad ip̄sū actū cognitiois. 7 tale bonū p̄inet ad v̄tutes intellectuales. ut. s. homo circa singula estimet v̄uz. Aliud aut̄ bonū ē qd p̄inet ad actū appetitiue v̄tutis. ut. s. hō bēat appetitū rectū applicādū nim cognoscitiuaz sic uel aliē ad hoc uel ad illud. 7 h̄ p̄inet ad v̄tutē studiositatis. vñ cōputat̄ it̄ v̄tutes morales. ¶ Ad tertū dicendū qz sicut ph̄s dic i 2° ethicōz. ad h̄ qz hō fiat v̄tuosus oīz qz fuerit se ab his ad q̄ maxie inclināt nā: 7 inde ē qz q̄ natura precipue inclināt ad timēdū mortis picula. 7 ad sectādū delectabilia carnis. 7 q̄ laus v̄tutis fortitudis precipue cōsistit in qdā firmitate p̄sistēdi s̄ h̄ modi picula. 7 laus v̄tutis t̄p̄antie i qdā refrenatione a delectabilib^o carnis. s̄ q̄tū ad cognitioē ē i hoīe tria iclinatio. q̄ ex pre aie iclinat hō ad h̄ qz cognitionē rez d̄sideret. et sic opozt̄ ut laudabilis homo h̄ modi appetitū refrenet. ne imoderate rez cognitioni icēdat. ex pre v̄o nāe corporat̄ homo iclinatur ad h̄ ut laborē igrēdi sciaz viter. q̄tū g^o ad primū studiositas i refrenatione consistit. 7 s̄ h̄ poitur ps t̄p̄antie. s̄ q̄tū ad h̄ laus v̄tutis h̄ modi consistit i qdā vehemētia it̄tionis ad sciam rez p̄cipiēdā 7 ex h̄ notatur. primum at̄ ē e tē ali^o huic v̄tuti q̄ scōm. nā appetit^o cognoscēdi p se respicit cognitionē ad quā ordinat̄ studiositas. s̄ labor addiscēdi est i pedimētū qdā cognitiois. vñ respicitur in hac v̄tute p accidēs q̄ remouēdo p̄bibēs.

Einde consi-
derandū ē de curiositate. Et

circa h̄ q̄rūt duo. p^o utz vitiū curiositatis possit esse in cognitione intellectiua. 2° utz sit in cognitione sensitua.

Ad primum sic pro-

cedit. Vide^r qz circa cognitionē intellectiua nō possit esse curiositas. q̄ fm ph̄m in 2° ethicōz i his q̄ fm se sūt bona uel mala nō possūt accipi mediū 7 extrema. s̄ cognitio i intellectiua fm se est bona. in hoc. n̄ p̄fectio hoīis v̄r cōsistere ut itellect^o ei^o de potētia reducat̄ i actū. qd sit p cognitionē v̄tutis. dic etiā Dyo^o 4° ca^o de diu. no. qz bonū anime humane ē fm rōne cē cui^o p̄fectio i cognitioe v̄tutis consistit. g^o circa cognitionē itellectiua nō p̄t̄ esse vitiū curiositatis. ¶ **¶** Ilud p qd hō assilat̄ deo 7 qd a deo d̄legat̄ n̄ p̄t̄ esse malū. s̄ quecūqz abūdiātia cognitio nis a deo ē. fm illud Eccl. p^o ¶ **¶** Omnis sapiētia a d̄no deo ē. 7 Sap^o 7° d̄r. Ipse d̄dit mihi hoz q̄ sūt sciam uerā ut scia^o dispositioez orbis terraz 7 v̄tutes elemētoz 7c. p hoc etiā hō d̄o assilat̄ qz v̄tutē cognoscit. q̄ oīa nuda 7 apra sūt oculus ei^o ut bē^o ad Heb. 4°. ¶ **¶** Un p^o Reg. 2° dicit qz de sciaz d̄ns ē. g^o q̄tūcūqz abūdet cognitio v̄tutis nō ē mala. s̄ bona. appetit^o aut̄ boni nō ē vitiosus. g^o circa itellectiua cognitionē v̄tutis n̄ p̄t̄ esse vitiū curiositatis. ¶ **¶** Si circa aliquā itellectiua cognitionē possit esse curiositas v̄tutis h̄ p̄cipue eēt circa ph̄icas scias. s̄ eis itēdē nō v̄r eēt vitiosū. dic. n. Jero^o. sup Danielē. Qui de mēsa vel uino regis noluerūt comedere ne polluat̄. si sapiāz atqz doctrinaz babilonioz scirēt eēt petm. nūqz acq̄serēt d̄scere qd nō licebat. 7 Aug^o dicit 2° de doctrina xp̄iana qz si q̄ p̄bi dixerūt ab eis sūt tāqz ab iustis possessorib^o i usū nostrū uendicāda. nō g^o circa cognitioez itellectiua p̄t̄ esse curiositas vitiosa. ¶ **¶** S̄ ē qd Jero. dicit. Nōne uobis v̄r i uanitate sc̄sus 7 obscuritate mētis igrēdi q dieb^o ac nocib^o i dialectica arte torquet. qz ph̄isic^o p̄seruator ocu-los trās celū leuat. s̄ uanitas sc̄sus 7 obscuritas mētis ē vitiosa. g^o circa itellectiuas sc̄ciārias p̄t̄ esse curiositas vitiosa. ¶ **¶** 2° dicitur qz sicut dictū ē studiositas nō ē directe circa ipsā cognitionē. s̄ circa appetitū 7 studū cognitiois acgrēde. aliē aut̄ ē iudicādū de ipsa cognitione v̄tutis. 7 aliē de appetitū 7 studio uirtutis cognoscēde. ip̄a. n. v̄tutis

cognitio p se loquedo bona e. pot aut p acci
des ee mala rone. s. alicui sequetur vel i
qnti. s. aliqs de cognitione veritatis supbit
scdm illud. i. ad Cor. 8. Scia inflat. vl i q
tu homo utit cognitione veritatis ad pecca
du. sz ipse appetit vel studium cognoscende
veritatis pot bre rectitudine vl pueritate.
Uno qde mo p ut aliqs tedit suo studio i
cognitione veritatis p ut accidit iugitur
ei malu sicut illi q studet ad sciaz xitatis ut
exide supbiat. **Un Aug** dicit i li de morib
ecclie. Snt q defris virtutib z nescientes qd
sit de z quata sit maiestas. sep eode mo ma
netis nature magnu aliqd se age putant si
uniuersa illa corpis mole qua mudu nucu
pam curiosissime itentissimeq pgrat. vn et
tata supbia gignit ut i ipso celo de q sepe di
sputat sibimet hitare uideat. sicut etia illi q
student addiscē aliqd ad peccandu uitiosu
studiu hnt. scdm illud **Yere. 9.** Docuerunt
lingua sua log medaciu. ut iniq ageret labo
rauerit. **Alio** at mo pot ee uitii ex ipsa ior
dinatione appetit studii ad discenda verita
te z h qdruplicif. **Uno** inqntu p studiu mi
n utile retrahit a studio qd eis ex necitate
incubir. **Un Jero** dicit. Sacerdotes dimis
sis euageliis z pphetis uidem comedias
legere z amatoria bucolicoz uersuu sba ca
tare. **Alio** inqntu studet aliqs addiscē ab eo
a q no licz. sicut pz de bis q aliq futura a d
moib pgrit. q e supstitiosa curiositas. **Un**
Aug dicit in li de uera religoe. Nescio an
phi ipedirēt a fide uitio curiositatis in pau
ctadis a demonib. **Tertio** qn ho appetit co
gnoscē ueritate circa creaturas no referedo
ad sbitu sine. s. ad cognitione dei. vn **Aug**
dicit in li de uera religoe. q i consideratione
creaturaz no e uana z pitura curiositas ex
erceda. sz qd ad imortalia z sep manentia
facied. **Quarto** mo inqntu aliqs studet ad
cognoscenda ueritate s ppuu igenii faculta
te. ga p h boies de facili i errores labuntur
vn dr **Acc. 3.** Altiora te ne qstieris. z fortio
ra te ne scrutat fueris. z i plurib opib ei
ne fueris curiosus. z pea subdit. multos. n.
supplatauit suspitio eoz. z in uanitate deti
nuit sensus eoz. **Ad** primu g dicendū q
bonu hoif consistit in cognitione ueri. no tam
sumu hois bonu consistit in cognitione cuiusli
bet ueri. sz i pfecta cognitione sume ueritatis
ut pz p phm in xebicoz. z io pot ee uitii i

cognitione alioz ueroz fm q talis appeti
t no debito mo ordinat ad cognitione sum
me ueritatis in q consistit summa felicitas. **Ad**
scdm dicendū q ro illa dicit q cognitio ue
ritatis fm se bona sit. no tn p h excludit qn
possit aliqs cognitioe ueritatis abuti ad ma
lu. vl et inordinate cognitione ueritatis ap
pete ga et oz appetitu boni debito mo regu
latu esse. **Ad** tertiu dicendū q studiu phie
fm se e licitu z laudabile ppter ueritate qua
phi pcepit deo illis ruelante. ut dr ad **Ro.**
p. sed ga qda phia abutit ad fidei ipugnati
one. io apls dicit ad **Cor. 2.** Videte ne quis
uos decipiat p phiam z inanē sciaz fm tra
ditione hoiz z no fm xpm. z **Dyo** dicit in
epla ad **Polycarpū** de qbusda phis z dinis
no sce o diuina uitii p sapiam dei teptates
expellere diuinam uenerationem.

Ad secundū sic proce

dit. **Vide** q uitii curiositatis no sit circa
sensitiua cognitione. **Sicut.** n. aliqua cogno
scit p sensu uisus. ita et aliqua cognoscit p
sensu tacti z gusti. sz circa tangibilia z gusta
bilia no ponit uitii curiositatis. sz magis ui
tium luxurie z glie. g. vl q uitii circa ea q co
gnoscit p uisu n sit uitii curiositatis. **S.**
Curiositas esse vl in inspectione ludoz. vn
Aug dicit i 6. cofes. q qda pugne casu euz
clamor inges ton ppli uehemeter allippiu
pulfasset curiositate uicit apuit oculos. sed
inspectio ludoz no vl esse uitiosa. ga h moi
inspectio delectabilis reddit ppter representa
tionē in qua ho naturalit delectat ut phus
dicit i sua poetria. no g circa sensibiliu cogno
tionē e uitii curiositatis. **S.** **Ad** curiosi
tate pinere uidet actus primoz pgrer ut
dicit **Beda.** sz pgrere facta alioz no vl esse
uitiosu. ga sicut dicit **Acc. 17.** vnicuiq man
dauit de de prio suo. g. uitii curiositatis
no e in h modi picularib sensibiliu cogno
scedis. **S.** **Sz** e q **Aug.** dic i li de uera re
ligioe. q cupiscētia oculoz reddit hoies vi
tiosos. ut at dic **Beda.** cupiscētia oculoꝝ
e no solu i discēdis magicib artib. sz et in
repladis spectacul z in dinoscēdis z carpē
dis uitis prioz q snt qda picularia sensu
bilia. cu g cocupia oculoꝝ sit qdā uitium
sicut et supbia uite z cocupia carnis o q dr.
i. **Joh. 2.** vl q uitii curiositatis sit circa se
sibiliu cognitionem. **R.** dicendum q

cognitio sensitiua ordinat ad duo. **U**no. n. modo ta i hoibus q̄s i aliis aialib⁹ ordinat ad corpis sustentationē. q̄a p b⁹ modi cognitio onē hoies ⁊ alia aialia uiat nocua ⁊ cōqui rūt ea q̄ sunt necessaria ad corpis sustentatio nē. **A**lio spaliē i hoie ordinat ad cognitio nē intellectuā. vel speculatiuā. v̄l practica. **A**pponē g⁹ studiū circa sēsbilia cognoscen da duplicat pōt eē uitiosū. **U**no. mō i q̄tuz cognitio sēsbiliū n̄ ordiat i aliq̄d utile. sed pot⁹ auertit hoies ab aliq̄d utili considerationē. **U**n̄ **A**ug⁹ dic in x. cōf. **C**anez currēt p̄ lepotē iā n̄ aspectu cū i cēto sit. at hō i agro si casu trāscā auertit me fortassis ab aliqua maḡ cognitōe atq̄ ad se auertit illa uēatio. ⁊ nisi iā mibi d̄mōstrata ifirmitate mea ci⁹ to amoneas uan⁹ hebesco. **A**lio in q̄tū co gnitio sēsbiliū ordiat ad aliq̄d noxiū. sicut inspectio mulieris ordiat ad concupiscendū. et diligēs ingitio eoz q̄ ab aliis sūt ordinat ad detrahēdū. si q̄s aut cognitionē sēsbiliū intēdit ordinare p̄p̄ necitate sustentāde nāe uel p̄p̄ studiū itelligēde x̄tatis ē x̄tuosa studiōsitas circa sēsbilē cognitionē. **A**d p̄mū g⁹ dicendū q̄ luxuria ⁊ gula sūt circa delectatiōes cognitiois q̄ sūt i usu rez tāgi / bilitū. s̄z circa delectatiōē cognitiois oīū sē suū ē curiositas ⁊ uocāt concupia oculoꝝ. q̄a oculi sūt ad cognoscēdū i sensib⁹ p̄ncipales. v̄n oīa sēsbilia uideri dicūt ut **A**ug⁹ dic in li. cōf. ⁊ sicut **A**ug⁹ ibidē subdit. ex h̄ euis dēt⁹ discernit qd uoluptatis qd curiosita / tis agat p̄ sensu q̄ uoluptas pulchra sua / uia canora sapida leuia sectat. curiositas at etiā his d̄ria tēptādi cā nō ad subēdā mo / lestiā. s̄z expiēdi noscēdiq̄ libidinē. **A**d s̄z dicendū q̄ inspectio spectaculoꝝ uitiōsa red dit in q̄tū p̄ h̄ bō sit. p̄nus ad uitia uel lasci uie uel crudelitatis p̄ ea q̄ ibi rēp̄sentantur. **U**n̄ **C**riso⁹ dic q̄ adulteros iuerecūdos cō stituūt tales inspectatiōes. **A**d tertiū dicē dū q̄ p̄spicē facta alioꝝ uel ingrē bono aio uel ad utilitatē p̄p̄riā ut. hō ex bonis opi b⁹ p̄ximī puocēt ad meli⁹. uel etiā ad utili taē illi. ut. s. corrigat si qd ab eo agit uiti ose s̄m regulā caritatis ⁊ d̄bitū officii. ē lau dabile. s̄m illud ad **Deb. x. C**ōsiderate uos iuicē in puocationē caritatis ⁊ bonoꝝ opū. s̄z q̄ aliq̄s itēdat ad cōsiderāda uitia. p̄rioꝝ ad despiciendū uel detrahēdū. uel saltē iuri liē i q̄tādū ē uitiosū. **U**n̄ d̄r. p̄x. 24. **N**e i

fidieris ⁊ queras impietate in domo iusti. neq̄ ualtes requiem eius.

Quod **E**inde consi derādū ē de modestia sc̄dm q̄ cōsistit in extiorib⁹ motib⁹ b⁹ corpis. **E**t circa hoc q̄rūt q̄tuor. **1**o utq̄ in exteriori b⁹ motibus corpis q̄ serio agunt possit esse x̄tus ⁊ uitiū. **2**o utq̄ possit esse aliq̄ x̄tus circa actiōes ludi. **3**o de p̄tō qd sit i exces su ludi. **4**o de p̄tō ex defectu ludi.

Ad primum sic pro

cedit. **U**idēt q̄ i extiorib⁹ motibus corpis nō sit aliq̄ x̄tus. **D**is. n. uirt⁹ p̄tinet ad spū alē aīe decorē. s̄m illd̄ ps. **D**is glia ei⁹ filie regis abint⁹. glo. i. i. cōf. s̄z mot⁹ corpales nō sūt abitus s̄z extius. g⁹ circa b⁹ modi mo t⁹ nō pōt eē uirtus. **1**o. **V**irtutes nō isunt nobis a natura. ut p̄z p̄ p̄m in 2o ethicoꝝ. s̄z motus corpales extiores insūt hoib⁹ a na tura sc̄dm quā qdā sūt uelocis mot⁹ ⁊ qdā tardi mot⁹. ⁊ idē ē de aliis differētis extio / rū motū. g⁹ circa tales mot⁹ n̄ attēdit aliq̄ x̄tus. **2**o. **D**is x̄tus moral⁹ ē circa actiōes q̄ sunt ad alterū sicut iusticia. uel circa passi ones. sicut r̄p̄ntia ⁊ fortitudo. s̄z extiores mot⁹ corpales nō sūt ad alterū usū. neq̄ ēt sūt passiōes. g⁹ circa eos nō ē aliq̄ uirtus. **3**o. **I**n oī ope x̄tutis ē studiū adhibendū ut s̄ dicit⁹ ē. s̄z adhibē studiū in dispositiō e extioꝝ motū ē uitupabile. dic. n. **A**mb⁹ in p⁹ de officiis. **E**t gressus p̄babil⁹ in q̄ sit spēs auctoritatis q̄uitatisq̄ pōd⁹ trāglita / tis uestigiū. ita tam si studiū desit atq̄ affe ctatio. s̄z motus sit pur⁹ ac simplex. g⁹ v̄ q̄ circa cōpositiōes extioꝝ motū nō cōsistat x̄t⁹. **4**o. **E**t d̄ ē q̄ decor hōestatis p̄tinet ad x̄tutē s̄z cōpositiō extioꝝ motū p̄tinet ad d̄ corē hōestatis. dic. n. **A**mb⁹ i p⁹ de officiis. **S**icut molliculū fractū aut uocis sonuz aut gestū cepis n̄ p̄bo. ita nec agrestē aut rusti cū nāz imitemur. effigies ei⁹ forma discipli ne fo ma hōestatis ē. g⁹ circa cōpositiōes exti oꝝ motū ē x̄t⁹. **1**o. **R**o dicēdū q̄ x̄t⁹ moral⁹ cōsistit in h̄ q̄ ea q̄ s̄ hois p̄ rōnē ordinant. **M**anifestū ē at q̄ extiores mot⁹ hois s̄ p̄ rōnē ordiābiles ad ip̄nz. n. rōnis exteriora mēbra mouēt. v̄n manifestū ē q̄ circa hoꝝ motū ordinationē uirtus moral⁹ cōsistit.

Ordinatio autem horum motuum attendit quatuor ad
duo. Uno quod modo secundum convenientiam persone.
Alio secundum convenientiam ad exteriores personas
negotia seu loca. Unde dicitur Ambrosius in libro de officiis
fictis. Hoc est pulchritudinem uiuendi tenere. con-
uenientia cuius sexus et persone reddere. et hinc perti-
net ad primum. Quatuor autem ad secundum subditur. hic or-
do gestorum optimus. hic ornatus ad omnes actionem
accommodus. et ideo circa hoc motus exteriores motus
ponit Andronicus duo. scilicet ornatum qui respicit
conuenientiam persone. unde dicitur quod est circa de-
ces in motu. et bitudinem et bonam ordinationem
quod respicit conuenientiam ad diuersa negotia et ea
quod circumstant. unde dicitur quod est experientia separatis. id est
distinctionis actionum. Ad primum gradum dicitur
quod motus exteriores sunt quodammodo signum interioris dispo-
sitionis. secundum illud Ecclesiasticus 19. Amictus corporis et
risus dentium et ingressus hominis enunciat de illo.
et Ambrosius dicit in primo de officiis. quod bitus mentis
in corporis statu conuenitur. et non quodammodo anima est corporis
motus. Ad secundum dicitur quod quis ex naturali
dispositione habeat hominem aptitudinem ad hanc uel ad il-
lam dispositionem exteriorum motuum. tamen quod deest nature
potest suppleri ex industria rationis. unde Ambrosius
dicit in primo de officiis. Morus natura informat si
quod sane in natura uitium est industria emendat.

Ad tertium dicitur quod sicut dicitur est: exterior
res motus sunt quodammodo signum interioris dispositionis quod
precipue attendit secundum anime passionem. et ideo moderatio
exteriorum motuum requirit moderationem in
teriorum passionum. unde Ambrosius dicit in primo de officiis.
quod hinc. scilicet ex motibus exterioribus homo cordis nostri
abscondit. aut leuior. aut iactantior. aut tur-
bidior. aut grior. aut constantior et purior et
maturior estimatur. per motum etiam exteriores alii
homines de nobis iudicium capiunt. secundum illud Ecclesiasticus
19. Ex uisu cognoscitur uir. et ab occursum faciei
cognoscitur sensatus. et ideo moderatio exteriorum
motuum quodammodo ad alios ordinatur. secundum illud
quod Augustinus dicit in regula. In omnibus motibus uisum
nihil fiat quod cuiuscumque offendant aspectus. sed quod
uisum deceat scitatur. Et ideo moderatio exteriorum
motuum potest reduci ad duas uirtutes quas
philosophus tangit in quarto ethicorum. In quatuor. n. per exteriorum
res motus ordinamur ad alios pertinet exteriorum
motuum moderatio ad amicitiam uel affabilitatem
quod attendit circa delectationes et tristitias quod
sunt in rebus et factis in ordine ad alios quibus homo
uiuunt. In quatuor non exteriores motus sunt signum interio-
rioris dispositionis pertinet eorum moderatio ad x-
puitate xpianitatis. sed quodammodo aliquid tale se exhibet

rebus et factis quibus est iterius. Ad quartum
dicendum quod in compositione exteriorum motuum
studium uitupatur per quod aliquid fictioe quodammodo in exte-
rioribus motibus uirtus. ita quod interiori dispositioni non
conueniat. ut tamen tale studium adhiberi ut si quod
in eis inordinatum est corrigatur. unde Ambrosius dicit
in primo de officiis. Ars desit. non desit correctio.

Ad secundum sic proce-

dit. Uidet quod in ludis non possit esse aliquid x-
puitate. Dicitur enim Ambrosius in primo de officiis. Dominus ait: ne uobis
gaudeatis. quia flebitis. non solum gradus profusus. sed et
omnes iocos declinados arbitror. sed illud quod
potest x-ruose fieri non est totaliter declinandum. non
gradus circa ludos potest esse x-ruus. x-ruus est quod
deus in nobis sine nobis operatur. ut si bitum est. sed
Crisostomus dicit. Non dat deus ludum sed diabolus. au-
di quod ludetes passim sunt: sedit populus manducare
et bibere et surrexerunt ludum. gradus circa ludos non
potest esse x-ruus. Philosophus dicit in primo ethicorum quod
operationes ludum non ordinantur in aliquid aliud. sed
ad x-ruum requiritur ut per aliquid eligens operetur. si
cuius per philosophum in primo ethicorum. gradus circa ludos non
potest esse aliquid x-ruus. Sed dicitur quod Augustinus dicit in
2o musice. Uolo tandem tibi parcas. nam sapien-
ter decet interdum remittere actum rebus agendis in
tertia. sed ista remissio anime a rebus agendis fit per lu-
dicra uerba et facta. gradus bis uti interdum ad sapi-
entem et uirtuosum pertinet. Philosophus etiam ponit uirtu-
tem eutrapelie circa ludos quaz nos possumus
dicere iocunditatem. Ad dicendum quod sicut homo
indiget corporali quete ad corporis refocillatio-
nem quia non potest continue laborare. per philosophum hinc quod bis si-
mita uirtute quod determinatis laboribus proporti-
onatur. ita et ex parte anime cuius est uirtus finita ad
determinatas operationes proportionata. et ideo quoniam uel
tra motus suum in aliis operationibus se extendit. la-
boratur. et ex hoc fatigatur. presertim quia in operationibus
anime similiter laboratur corpus in quatuor. scilicet anima intellec-
tiua utitur uirtutibus per organa corporis operationibus.
Sunt autem bona sensibilia conaturalia homini. et ideo
quoniam anima ultra sensibilia eleuat operibus rationis ite-
ta. nascitur exinde quodammodo fatigatio anime. siue homo in-
tendat operibus rationis practice siue speculative
magis tamen si operibus contemplationis intendat. quia per
hoc magis a sensibilibus eleuat. quibus forte in ali-
quibus operibus exterioribus rationis practice maior
labor corporis consistat. in utrisque tamen tanto ali-
quid magis altero fatigatur quanto uehemetius
operibus rationis intendit. Sicut autem fatigatio cor-
poralis soluitur per corporis quetes: ita et oportet

q̄ fatigatio aialis soluat̄ p̄ aie getē. ges aut̄ aie ē delectatio. ut s̄ bitū ē cū de passionib⁹ ageret. ⁊ iō remediū ⁊ fatigationez aialem adhibet̄ p̄ aliquā delectationē inmissa int̄tione ad insistenduz studio rōnis. Sicut in collationib⁹ patz legit̄ q̄ brūs Iohes euāgelista cū qdā scādalizaret̄ q̄ eū cū discipulis suis ludētē inuēirēt. dī mādasse unū eoz q̄ arcū gerebat ut sagittā traberet. qd̄ cū pluries fecisset. quesivit utz h̄ cōtinue facē posset. q̄ r̄ndit q̄ si h̄ cōtinue faceret arc⁹ frāgeret. vñ brūs Iohes subtilit. q̄ s̄tlic̄ anim⁹ boīs frageret̄ si nūq̄ a sua iūctiōne relaxaret̄. h̄ modi aut̄ dicta uel facta in quib⁹ non q̄rit̄ nisi delectatio aial̄ uocāt̄ ludicra v̄ iō cosa ⁊ iō ē necesse talib⁹ inēdū uti q̄i ad quā dā aie getē. ⁊ h̄ qd̄ phus dic̄ i 4° ethicoz q̄ i h̄ uite ueritatē qdā reges cū ludo habēt. ⁊ iō oz infēduz aliqb⁹ talib⁹ uti. Circa q̄ n̄ uidēt̄ tria eē p̄cipue cauēda. quoz p̄mū ē p̄ncipale q̄ p̄dicta delecta⁹ nō q̄rat̄ i aliqb⁹ opationib⁹ uel h̄bis turpib⁹ nel nociuis. vñ Tull⁹ dic̄ i p° de offi. q̄ unū gen⁹ iocādī ē illiberale petulāf flagitiosū obscenū. Aliō aut̄ attendendū ē. ne totalit̄ gūitas aie resolua tur. vñ Amb⁹ dic̄ i p° de offi. Cauēam⁹ ne dū relaxare aīuz uolum⁹ soluam⁹ oēs armoniā q̄i cētū quēdā bonoz opū. ⁊ Tull⁹ dic̄ i p° de offi. q̄ sicut pueris nō oēm ludendi licentiā dam⁹. s̄z eā q̄ ab honestis actioni b⁹ n̄ sit aliena. sic in ipso ioco aliqd̄ p̄bi i ge nū eluceat. Tertio aut̄ attendēdū ē sicut ⁊ in oib⁹ humanis actib⁹. ut cōgruat̄ p̄sone t̄pi ⁊ loco ⁊ fm̄ alias circūstātiās debite ordiet̄. ut. s. sit t̄pe ⁊ honore dign⁹. ut Tull⁹ dic̄ ibi dē. h̄ modi aut̄ fm̄ regulā rōnis ordināt̄. habir̄ aut̄ fm̄ rōnē opans ē x̄tus moral̄. ⁊ iō circa ludos pōt̄ eē aliq̄ x̄tus quā p̄hs euter peliā noiat. ⁊ dī aliqs euterpelus a bona cō uersione. ga. s. bene uertit̄ aliq̄ dicta ul̄ facta i solaciū. ⁊ inq̄tū p̄ hāc x̄tutē hō refre nat̄ ab imoderatiā ludoz. sub modestia cōtinent̄. Ad primū g° dicendū q̄ sicut dictuz ē: ociosa debēt̄ cōgruē negociis ⁊ p̄sonis. vñ ⁊ Tull⁹ dic̄ i p° rethorice. q̄ qñ auditores sūt defatigati nō ē inutile ab aliq̄ re noua aut̄ ridiculosa oratore incipe. si t̄i rei dignitas n̄ adimit̄ iocādī facultatē. doctria aut̄ sacra maximis rebus lterdit̄. fm̄ illud p̄. g. Audis te qm̄ de reb⁹ magnis locutura sū. vñ Am b⁹ nō excludit̄ v̄t̄ iocū a ueritatē b̄iana

s. a doctria sacra. vñ p̄mittit̄: s̄ interdū hō nestia ioca ac suauia sint. t̄i ab ecclesiastica abhorret̄ regula. qm̄ in scripturis scis nō repim⁹ ea quēadmoduz usurpare possimus. Ad sc̄m dicendū q̄ x̄bū illud Criso. ē i telligendū de illis q̄ inordinate ludis uiuūt. ⁊ p̄cipue eoz q̄ finē in delectatiōe ludi cōstitūit. sicut de q̄busdā dī Sap. 15: estimauē rūt eē ludū uitā n̄ram. ⁊ q̄s dic̄ Tull⁹ i p° de offi. Nō ita ḡnati a natura sum⁹ ut ad ludū ⁊ iocū facti eē uideamur. s̄ ad sc̄urita tē poti⁹ ⁊ ad qdā studia grauiora atq; ma iora. Ad tertiu⁹ dicendū q̄ ipse opationes ludi fm̄ suā sp̄m nō ordinant̄ ad aliquem finē. s̄z delectatio que in talib⁹ actibus h̄c ordinat̄ ad aliquā aie recreationē ⁊ getē. ⁊ fm̄ h̄ si fiat moderate s̄z uti ludo. vñ Tull⁹ dic̄ i p° de offi. Ludo ⁊ ioco uti qdē s̄z. s̄z si cur somno ⁊ getibus ceteris. tūc cū grauib⁹ seriosisq; rebus satisfecerimus.

Ad tertium sic pro

cedit̄. Uidet̄ q̄ i supfluitate ludi nō possit esse pctm̄. Illud. n. qd̄ excusat a pctō nō uidet̄ eē pctm̄. s̄z lud⁹ qñq; excusat a pctō. m̄ta. n. si i serio fierēt̄ gūia pctā essēt. que qdē ioco facta uel nulla uel leuia sūt. g° vñ q̄ in supabūdantiā ludi non sit pctm̄. ⁊ s. Dia alia uitia reduciēt̄ ad septem uitia capitalia ut Greg⁹ dic̄ 3i. moral. s̄z supabūdantiā i ludis nō vñ reduci ad aliqb⁹ capitaliū uitioz: g° vñ q̄ nō sit pctm̄. ⁊ s. Maxie histrios nes in ludo uidēt̄ supabūdare q̄ torā suā utā ordināt̄ ad ludendū. si g° supabūdantiā ludi esset pctm̄. tūc oēs histriōes essēt i statu pcti. peccaret̄ etiā oēs q̄ eoz misterio uerent̄. nel q̄ cis aliq̄ largirent̄ tāq; pcti fautores. qd̄ vñ eē falsū. legit̄. n. i uitis patrū. q̄ btō Paphūtio reuelatū ē q̄ qdā ioculator futurus erat sibi cōsors i uita futura. ⁊ s̄z ē qd̄ sup illō p̄. i. 4. Risus dolore miscebit̄ ⁊ extrema gaudii luct⁹ occupat. dicit̄ glo. Luctus p̄petu⁹. s̄z i supfluitate ludi ē inordinat⁹ risus ⁊ iordinatū gaudiu⁹. g° ē ibi pctm̄ mortale. cui soli debet̄ luctus p̄petu⁹. Ad 2° dicendū q̄ in oī eo qd̄ ē dirigibile s̄z rōnē. supflūū dī qd̄ regulaz rōnis excedit. diminutū aut̄ dī qd̄ deficit a regula rōnis. dicit̄ ē aut̄ q̄ ludicra siue iocosa x̄ba nel facta sūt dirigibilia fm̄ rōnē. ⁊ iō supflūū i ludo accipit̄ qd̄ excedit̄ r̄gulā rōnis. Qd̄ qdē

Ad tertium dicendum quod austeritas secundum quod est virtus non excludit omnes delectationes. scilicet superfluas et inordinatas. unde videtur pertinere ad astringentem quae plus amicitiam noiat. uel ad euertentem siue iocunditatem. et tamen noiat et diffinit eam sic secundum convenientiam ad temperantiam cuius est delectationes reprimere.

Quoniam deinde considerandum est de modestia scilicet quod consistit in exteriori apparatu. Et circa hoc querantur duo. primum utrum circa exteriorum apparatum possit esse virtus et uirtutum. 2o utrum mulieres peccant mortaliter in superfluo ornatu.

Ad primum sic proceditur.

videtur quod circa exteriorum ornatum non possit esse virtus et uirtutum. Exterior enim ornatus non inest nobis a natura. unde et secundum diuersitates temporum et locorum uariatur. unde Augustinus dicit in 3o de doctrina christiana. quod talares et maicatas tunicas habere apud veteres romanos flagitium erat. nunc autem honesto loco natis non eas habere flagitium est. scilicet sicut philosophus dicit in 2o ethicorum. naturaliter inest nobis aptitudo ad uirtutes. ergo circa hoc modum non est virtus et uirtutum. **R.** Si circa exteriorum re cultum esset virtus et uirtutum. oporteret quod esset superfluitas in talibus esset uirtuosa et esset defectus uirtuosus. scilicet superfluitas in cultu exteriori non videtur esse uirtuosa. quia sacerdotes et ministri altaris in sacro ministerio preciosissimis uestibus utuntur. sicut etiam defectus in talibus non videtur esse uirtuosus. quia in laude quorundam dicitur ad Hebr. xi. Circumierunt in melotis et in pellibus capris. non ergo videtur quod in talibus possit esse virtus et uirtutum. **R.** Quis virtus autem est theologica aut moralis aut intellectualis. scilicet circa hoc modum non consistit virtus intellectualis quae perficitur in aliquo cognitione uirtutis. sicut etiam nec est ibi virtus theologica quae habet deum pro obiecto. nec est ibi aliqua uirtutum moralium quae philosophus tangit. ergo videtur quod circa hoc modum cultum non possit esse virtus et uirtutum. **S.** 3. Honestas ad uirtutem pertinet. scilicet in exteriori cultu consideratur quaedam honestas. dicitur enim. Amabimus in parte de offi. Decor corporis non sit affectatus scilicet naturaliter simplex. neglectus magis quam expeditus. non preciosus et albetibus ab inter uestimtis. scilicet coibus. ut honestati uel necessitati nihil desit esse virtus et uirtutum. **R.** dicendum quod in ipsis re-

bus exterioribus quibus homo utitur non est aliquid uirtutum. scilicet ex parte hominis quae imoderate utitur eis. Quae quidem imoderantia potest esse dupliciter. Uno quidem modo per comparationem ad consuetudinem hominum cum quibus aliquis uiuit. unde dicit Augustinus in 3o confes. Quae sunt mores hominum sunt flagitia per motum diuersitate uitae data sunt. ut pactum inter se ciuitatis et gentis consuetudine uel lege firmatus nulli ciuis aut peregrini libidine uioletur. turpis est enim omnis pars uniuerso suo non congruens. Alio modo potest esse imoderantia in usu talium reum ex inordinato affectu uicium. ex quo quicquid contingit quod homo nimis libidinosus talibus utatur. siue secundum consuetudinem eorum cum quibus uiuit siue propter eorum consuetudinem. unde Augustinus dicit in 2o de doctrina christiana. In usu reum abesse oportet libidinem quod non solum ipsa eorum inter quos uiuit consuetudine neque abuteretur. scilicet est sepe fines eius egressa fedicitate sua quae inter claustra motum sollempni latitabat flagitio sissima eruptione manifestat. Contingit autem ista inordinatio affectus tripliciter quatuor ad superabundantiam. Uno modo per hoc quod aliquis ex superfluo cultu uestium hominum gloriam querit. per ut. s. uestes et alia hoc modi pertinent ad quaedam ornatus. unde Gregorius dicit in quodam omelia. Sunt nonnulli qui cultum subtilium preciosarum uestium non putant esse peccatum. quod uel si culpa non esset. nequaquam sermo dei tam uigilanter exprimeret quod diues qui torquebat apud iseros bysso et purpura indutus fuisset. nemo quippe uestimenta preciosa. s. excedentia proprium statum nisi ad inanem gloriam querit. Alio modo secundum quod homo per superfluum cultum uestium querit delicias secundum quod uestis ordinatur ad corporis fomentum. 3o secundum quod nimiam sollicitudinem apponit ad exteriorum uestium cultum. etiam si non sit aliquid inordinatio ex parte finis. et secundum hoc Andronicus ponit tres uirtutes circa exteriorum cultum. scilicet humilitatem quae excludit intentionem glorie unde dicit quod humilitas est habitus non superabundans in superbiis et perperationibus. et per se sufficientiam quae excludit intentionem deliciarum. unde dicit quod per se sufficientia est habitus contra quod opus et determinatiua eorum quae ad uitam conueniunt. secundum illud apostoli. i. ad Timotheum. ult. Habentes alimenta et quibus regamus his contenti sumus. et simplicitatem quae excludit superfluum sollicitudinem talium. unde dicit quod simplicitas est habitus contentus his quae contingunt. Et propter hoc defectus sicut potest esse duplex inordinatio per affectum. Uno quidem modo ex negligentia hominis qui non adhibet studium uel laborem ad hoc quod exteriori cultu utatur secundum quod opus. unde philosophus dicit in 7o ethicorum

q̄ ad mollicie p̄inet q̄ aliq̄s trahat uestim̄
tū p̄ crā ut n̄ laborer eleuādo ipsuz. **A**lio ex
eo q̄ ipsū defectū exterioris cultū ad gloriā
ordinat. **U**n̄ dicit **Aug**⁹ i li° de sermōe dñi i
mōre. **N**ō in solo rex corporeaz nitore atq̄
pōpa. s̄ etiā in ipsis sordibus ⁊ lutosīs esse
posse iactātiā. ⁊ eo piculiosiorē q̄ sub nomie
fuituris dei decipit. ⁊ p̄hs dicit i 4° ethicoz
q̄ supabūdānā ⁊ inordinat⁹ defect⁹ ad iac
tātiā p̄inet. **A**d primū g° dicēdū q̄ q̄uis
sp̄e cultus exterior nō sit a natura. tñ ad na
turale rōnē p̄inet ut exteriorē cultū mode
ret. ⁊ fm̄ h̄ nati sum⁹ hanc virtutē suscipere
q̄ exteriorē cultū moderat. **A**d fm̄ dicen
dū q̄ illi q̄ i dignitatib⁹ cōstituit̄ uel etiam
ministri altaris p̄ciosiorib⁹ uestibus q̄ ceteri
induūt. nō pp̄t sui gloriā. sed ad signādam
excellentiā sui ministerii uel cult⁹ dñi. ⁊ iō
i eis nō ē uitiosū. vñ **Aug**⁹ dicit i 3° de doct
rina xp̄iana. Quisq̄s sic utit exteriorib⁹ re
bus ut metas cōsuetudis bonoz inf̄ q̄s x̄sa
tur excedat. aut aliqd̄ significat. aut flagitio
sus est. dū. s. pp̄ delicias aut ostentationem tali
bus utit. sicut etiā ex pte defect⁹ cōrigit esse
peccatū. nō tñ semp q̄ uiliorib⁹ uestib⁹ q̄ ce
teri utit peccat. si. n. h̄ facit prop̄t sanctantiā
v̄l̄ superbiā ut se ceteris p̄ferat. uitiū supersti
tiosis est. si aut̄ h̄ facit prop̄t macerationem
carnis v̄l̄ hūiliatiōem sp̄s. ad virtutē tēpe
ratiē p̄inet. vñ **Aug**⁹ dicit i 3° de doctrina xp̄i
ana. Quisq̄s restrictius reb⁹ utit q̄ se h̄eat
motus eoz cū qb⁹ uiuit. aut tpar⁹ aut sup̄st
itiosus ē. p̄cipue at̄ cōpetit uilib⁹ uestimētis
uti his q̄ alios ⁊ x̄bo ⁊ exēplo ad p̄niā hor
tant. sicut fecerūt p̄ph̄e de qb⁹ ap̄ls ibi loq̄
tur. vñ q̄dā glo. dicit **Math** 3°. Qui p̄niā
p̄dicat h̄itū p̄nie p̄tendit. **A**d tertū dicen
dū q̄ h̄ modi extior cultus indicium q̄dā ē
cōditionis hūane. ⁊ iō excessus ⁊ defectus et
mediū in talib⁹ reduci p̄nt ad virtutē x̄itatis
quā p̄hs ponit circa facta ⁊ dicta q̄bus ali
qd̄ de statu hominis signatur.

Ad secundum sic pro
cedit. **U**idet q̄ ornat⁹ mulierū n̄ sit sine pec
cato mortali. **O**mne. n. q̄d ē cōceptū dñe
legis ē p̄ctū mortale. s̄ ornat⁹ mulierū ē cō
ceptū dñe legis. dñ. n. i. **1**er. 3°. **Q**uay. s.
mulierū sit nō extrisec⁹ capillatura aut cir
cūdatio auri aut idumētū uestimētōz cult⁹.
vbi dicit glo. **Cypriani**. **S**erico ⁊ purpura in

dute x̄m̄ sincere induē nō possunt. auro ⁊
margaritis adornare ⁊ monilib⁹ ornamēta
mētis ⁊ corpis pdiderūt. s̄ h̄ nō sit nisi per
peccatū mortale. g° ornat⁹ mulierū n̄ p̄t ē
sine p̄ctō mortali. **C**yprian⁹ dicit in li°
de h̄itu x̄ginū. **N**ō x̄gines tñ aut uiduas:
s̄ ⁊ nuptas. puto etiā cēs oīo sejas admo
nēdas q̄ op⁹ h̄i ⁊ facturā ei⁹ ⁊ plasma adul
terare nullo mō debeāt adhibito flauo colo
re uel nigro puluē v̄l̄ rubor̄ aut q̄libz linea
mēta natua corrūp̄te medicamie. ⁊ p̄ea s̄
dir: man⁹ dō iserūt q̄n̄ illd̄ q̄d̄ ille formauit
reformare cōtendūt. impugnatō ista ē dñi
op̄is p̄uaricatio. ⁊ x̄itatis deū uidē non po
teris. q̄n̄ oculi tui nō sūt q̄s deus fecit. s̄ q̄s
diabolus infecit. de inimico tuo cōpta cū il
lo pari⁹ arsura. s̄ h̄ nō debet nisi p̄ctō mor
tali. g° ornat⁹ mulieris nō ē sine p̄ctō mor
tali. **S**icut nō cōgruit mulieri q̄ ueste
uirili utat. ita etiā nō cōpetit q̄ iordiatō er
naru utat. s̄ p̄mū ē p̄ctū. dñ. n. **Deur** 22°
Nō induat mulier ueste uirili nec uir ueste
muliebrī. g° ē v̄l̄ q̄ sup̄st⁹ ornamētis mulie
rū sit peccatū mortale. **S**z ē. q̄a fm̄ hoc
uideret q̄ artifices h̄ modi ornamēta p̄pa
rātes mortaliē peccaret. **R** dicēdū q̄ cir
ca ornamēta mulierū sūt eadē attēdēda q̄ s̄
cōiter dicta sūt circa exteriorē cultū. ⁊ insup
q̄dā aliud sp̄e ē. q̄. s. muliebris cultus ui
ros ad lascīuā puocat. fm̄ illd̄ p̄x. 7°. **E**cce
mulier occurrit illi ornatu meretricio p̄pa
ta ad decipiēdū aīas. p̄t tñ n̄ er licite ep̄a
dare ad h̄ q̄ uiro suo placeat. ne p̄t cōtem
ptū in adulteriuz labat. vñ dñ. i. ad **1**er. 7°
q̄ mulier q̄ nupta ē cogitat q̄ sūt mūdi q̄uo
placeat uiro. ⁊ iō si mulier cōiugata ad h̄ se
ornz ut uiro suo placeat. p̄t h̄ facē absq̄ pec
cato. ille aut̄ m̄ieres q̄ uiros nō h̄nt nec uo
lūt h̄re ⁊ sūt in statu nō h̄ndi. nō p̄nt absq̄
peccato appetē placere uiroz aspectibus ad
cōcupiscendū. q̄a h̄ ē dare eis icentiuū pec
cādi. ⁊ si qd̄ hac intētiōe se ornēt ut alios
puocēt ad cōcupiscētiā. mortaliē peccant. si
aut̄ ex quadā lenitate. uel etiā ex q̄dā uani
tate. pp̄t iactātiā quādā nō sēp est peccatuz
mortale. s̄ q̄nc̄s ueniale. ⁊ eadez rō cōtū ad
h̄ ē de uiris. **U**n̄ **Aug**⁹ dicit i epla ad **1**ossi
diū. **N**olo ut cōornamētis auri v̄l̄ uestis p̄
h̄az h̄cas i. p̄hibendo s̄ntiā. nisi in eis q̄ neq̄
cōiugati sūt neq̄ cōiura cupiētes cogitare de
bent q̄uo placeant deo. illi autem cogitant q̄

sunt mundi quō placeat uel uiri uxorib⁹. uel mulieres maritis. nisi q̄ capillos nudare se mias q̄s etiā caput uelare ap̄tus iubet. nec maritatā decet in q̄ tñ casu possēt aliq̄ a peccato excusari. qñ h̄ nō fieret ex aliq̄ uanitate s̄z pp̄t̄ d̄riā cōsuetudinē q̄uis talis cōsuetudo nō sit laudabilis. ¶ Ad primū ḡo dīcendū q̄ sicut glo. ibidē dīc. mlieres eoz q̄ i tribulatiōe erāt cōtēnebāt uiros ⁊ ut aliis placēt se pulchre ornabāt. qd̄ fieri ap̄ls p̄hibet. in q̄ etiā casu loq̄t̄ Cyprianus. nō aut̄ p̄hibet mulieribus coniugatis ornari ut placeat uiris. ne def̄ eis occasio peccādī cū aliis. vñ ap̄ls. i. ad R̄bimot. 2°. dicit̄ Mulierēs i bitu ornato cū uerecūdiā ⁊ sobrietate ornātes se nō in tortis crinib⁹ aut auro aut margaritis aut ueste p̄ciosa. p̄ qd̄ dat̄ intelligi q̄ sobri⁹ ⁊ moderatus ornat⁹ nō p̄hibet mulierib⁹. s̄z sup̄fluus ⁊ inuerecūdus ⁊ ipudic⁹. ¶ Ad s̄m dīcendū q̄ mlierū iucatio de q̄ Cyprianus loq̄t̄ est quedā sp̄s fictitiōis q̄ non pōt esse sine pctō. vñ Aug. dicit̄ in eplā ad P̄ofidū. Sūcari figmētis q̄ rubicūdiōr uel cās didior appareat. adulterina fallacia est. qua nō dubito etiā ipsos maritos se uelle decipi. qbus solū p̄mittēde sūt semie ornari scdm ueniā. nō s̄m impiū. nō semp̄ tamē tal̄ iucatio ē cū pctō mortali. s̄z solū qd̄ sit. pp̄t̄ lascīuīā uel in dei cōtēptū. in qbus casib⁹ loq̄tur Cyprianus. Sciendū tamē q̄ aliud ē finger̄ pulchritudinē nō bitā. ⁊ aliud occurrere turpitu dīnē ex aliq̄ cā. pueniētē. puta egr̄ rudine uel aliq̄ h̄mōi. h̄. n. ē licitū. q̄ s̄m ap̄lm. i. ad Cor. 12°. Que putam⁹ ignobiliora mēbra corpis eēt̄ his honorē abundantiorē circūdam⁹. ¶ Ad tertū dīcendū q̄ sicut dicit̄ ē: culē extior d̄z cōpetē cōditiōi p̄fōe scdm cōēs cōsuetudinē. ⁊ iō de se uirtuosū ē q̄ mulier utat̄ ueste uirili aut ecōuētiō. p̄c̄ p̄ue q̄ h̄ pōt eē cā lascīuie. ⁊ sp̄aliē p̄hibet i lege. q̄ gētiles tali mutatione hitus utebāt̄ ad idolatrie sup̄stitiōz. pōt̄ tñ qñq̄z h̄ fieri sine peccato pp̄t̄ aliquā necitatē. uel cā se occurrēdi ab hostibus. uel pp̄t̄ defectū alteri⁹ uestim̄ti v̄l pp̄t̄ aliqd̄ aliud h̄mōi. ¶ Ad quartū dīcendū q̄ si q̄ ars ē ad faciēdū aliq̄ opa q̄ h̄ boies uti nō p̄st̄ absq̄ pctō. p̄ cōis artifices talia faciēdo peccēt. ut pote p̄bētes dī recte aliis occasiōe peccādī. puta si q̄s fabricaret idola v̄l aliq̄ ad cultū idolatrie p̄tīnētia. si q̄ h̄o ars sit cui⁹ opib⁹ boies possūt

bfi ⁊ male uti. sicut gladii sagitte ⁊ alia h̄o modi. usus taliū artium nō ē pctm̄. ⁊ he so le artes sūt discēde. ¶ Un̄ Crisog⁹ dīc̄ s̄r̄ Da th̄. Eas solū artes oz uocare q̄ necessariōū ⁊ eoz q̄ cōtinēt uitā nostrā sūt tributiue ⁊ cōstructiue. si tñ opib⁹ alicui⁹ artis ut pluries aliq̄ male uterēt. q̄uis de se non sint illicite sūt tñ p̄ officīū p̄cipis a ciuitate ext̄rp̄ade s̄m documēta Platōis. Quia ḡo mlieres licite se p̄nt ornare. uel ut cōseruet̄ decētiā sui status. ut ēt aliqd̄ sup̄addē ut placeat uiris. cōis ē q̄ artifices taliū ornāmētōz nō p̄cāt i usu talis artis. nisi forte inueniēdo ali q̄ sup̄flua ⁊ curiosa. ¶ Un̄ Criso⁹ dīc̄ s̄r̄ Da th̄. q̄ etiā ab arte calceoz ⁊ textoz mlt̄a abs̄c̄dere oportet. etenī ad luxuriā deduxerūt necitatē eius corrupētes artem arti male cōmissentes.

Onde consi
derādū est de p̄ceptis tēp̄r̄rantie. ¶ Et p̄ de p̄ceptis ip̄sius temperantie. 2° de p̄ceptis partium eius.

Ad primum sic pro

cedit. Videt̄ q̄ p̄cepta tēp̄r̄antie incōueniēt̄ in lege dīna tradāt̄. Fortitudo est. n. potior h̄us q̄s t̄p̄antia ut s̄ dicit̄ ē. s̄z nullū p̄ceptū fortitudis ponit̄ in p̄cepta decalogi q̄ sunt potiora legis p̄cepta. ḡo incōueniēt̄ iter p̄cepta decalogi ponit̄ p̄hibitio adulteriū qd̄ d̄riā t̄p̄antie. ut ex s̄ dicit̄ p̄z. ¶ Tēp̄antia nō ē solū circa uenerea. s̄z ēt̄ circa delectationē ciboꝝ ⁊ potuū. s̄z inter p̄cepta decalogi nō p̄hibet̄ aliqd̄ uitiū p̄tinēs ad delectationē ciboꝝ ⁊ potuū. neq̄ ēt̄ p̄tinēs ad aliq̄ aliā sp̄m luxurie. ḡo neq̄ ēt̄ d̄z pōi ali qd̄ p̄ceptū p̄hibēs adulteriū qd̄ p̄tinet ad delectationē uenereoz. ¶ P̄cipalius ē in intētiōe legislatoris iducē ad h̄utes q̄s uitia p̄hibē. ad h̄. n. uitia p̄hibēt̄ ut h̄rutū ip̄edimēta tollāt̄. s̄z p̄cepta decalogi sūt p̄ncipaliora in lege dīna. ḡo inter p̄cepta decalogi magis debuit pōi p̄ceptū aliqd̄ affirmatiuū directe inducēs ad h̄rutē t̄p̄antie q̄s p̄ceptū negatiuū p̄hibēs adulteriū qd̄ ei dī recte oppōit̄. ¶ In d̄riū ē aūritas. scriptur̄. R̄o dīcendū q̄ sicut ap̄ls dīc̄ ad R̄bim. p̄. Si nis p̄cepti caritas ē. ad quā duob⁹ p̄ceptis i ducimur p̄tinēt̄ ad dilectiōez dī ⁊ p̄ximī

et ideo illa precepta in decalogo ponuntur que di-
 recte ordinantur ad dilectionem dei et proximi. id est
 vitia autem temperantie opposita maxime dilectioni pro-
 ximi videlicet opponitur adulterium per quod aliquis usur-
 pat sibi rem alienam abutendo. scilicet uxore proximi.
 et ideo in precepta decalogi precipue prohibetur
 adulterium. non solum secundum quod opere exercet. sed etiam
 secundum quod corde concupiscit. Ad primum ergo di-
 cendum quod inter species vitiorum que opponuntur forti-
 tudini nulla est que ita directe contrarietur dilectioni pro-
 ximi sicut adulterium quod est species luxurie que temper-
 antie contrariatur. et tamen vitium audacie quod opponitur
 fortitudini quandoque solus esse causa homicidii. quod
 iter precepta decalogi prohibetur. dicitur enim. **Ecce. 8.º**
Cur audace non eas in uia ne forte fruetur mala
sua in te. Ad secundum dicendum quod gula non directe
 opponitur dilectioni proximi sicut adulterium. ne-
 que aliquid alia species luxurie. non enim tanta sit iniuria
 proximo per stuprum virginis que non est eius coniugium de-
 putata. quanta sit iniuria uiro per adulterium
 cuius corporis partem ipse habet non uxorem. Ad ter-
 tium dicendum quod precepta decalogi ut sunt dicta sunt
 sunt quaedam uniuersalia diuine legis principia unde
 oportet ea esse conuicta. non poterant autem aliquid pre-
 cepta conuicta affirmatiua de temperantia dari. quia usus
 eius uariatur secundum diuersa tempora. sicut Augustinus dicit
 in libro de bono coniugali. et secundum diuersas hominum
 leges et consuetudines.

Ad secundum sic pro-

cedunt. Videtur quod inconuenienter tradantur in di-
 uina lege precepta de continentibus temperantiam
 precepta enim decalogi ut dictum est sunt quedam
 uniuersalia principia totius legis diuine. sed super-
 bia est initium omnis peccati. ut dicitur **Ecce. 1.º** in pre-
 cepta decalogi debuit aliquid poni prohibitorium
 superbie. Illa precepta maxime debent in de-
 calogo poni per que homines maxime inclinantur ad
 legis impletionem. quia ista uidentur esse principalia.
 scilicet per humilitatem per quam homo deo subiicitur. maxi-
 me uero homo disponitur ad obseruationem diuine legis.
 uero obedientiam inter gradus humilitatis computatur
 ut secundum beatum Hieronymum. et ideo etiam uidetur esse dicendum de
 mansuetudine per quam fit ut homo diuine scripture
 non contradicat ut Augustinus dicit in 2.º de doctrina christiana
 na. 6.º uero quod de humilitate et mansuetudine aliquid
 precepta in decalogo poni debeant. Dicitur enim
 quod adulterium in decalogo prohibetur quia contrariatur
 dilectioni proximi. sed etiam inordinatio exteriori
 motui que contrariatur modestie dilectioni proxi-
 mi opponitur. Unde Augustinus dicit in regula. In omnibus

motibus ueris nihil fiat quod cuiuslibet offendet as-
 pectum. 6.º uero quod etiam habet modi inordinatio debuit
 prohiberi per aliquid preceptum decalogi. In dicitur
 sufficit auctoritas scripture. R.º dicendum
 quod virtutes temperantie annexe dupliciter considerari
 possunt. uno modo secundum se. alio modo secundum suos effectus. Secun-
 dum se quod est non habent directam habitudinem ad di-
 lectionem dei uel proximi. sed magis respiciunt
 quandam moderationem eorum que ad ipsius homines per-
 tinet. Quia autem ad effectus suos possunt respicere
 dilectionem dei uel proximi. et secundum hoc aliquid precepta
 in decalogo ponuntur pertinencia ad prohibendum ef-
 fectus vitiorum oppositorum temperantie prohibetur. sicut ex
 ira que opponitur mansuetudini precedit interitus
 aliquid ad homicidium quod in decalogo prohibetur.
 aut ad subtrahendum debitum honorem parentibus.
 quod est potest ex superbia puenire ex quo etiam multi
 transgrediuntur precepta prime tabule. Ad primum
 ergo dicendum quod superbia est initium peccati. sed latens in
 corde cuius etiam inordinatio non prepedi potest
 ab omnibus. uero eius prohibito non debuit poni iter
 precepta decalogi que sunt prima principia per se non.

Ad secundum dicendum quod precepta que per se inducunt
 ad obseruationem legis presupponunt iam legem. uero
 non possunt esse prima legis precepta ut in decalogo
 ponantur. Ad tertium dicendum quod inordinatio
 exterioris motui non pertinet ad offensas primi
 motui. secundum ipsam speciem actus sicut homicidium adul-
 terium et furtum que in decalogo prohibentur. sed
 solum secundum quod sunt signa interioris inordi-
 nationis ut sunt dictum est.

Postquam di-

cum est de singulis virtutibus
 et uitiis que pertinent ad omnia
 hominum conditiones et status
 nunc considerandum est de his
 que specialiter ad aliquos homi-
 nes pertinent. Inueniuntur autem differentie inter ho-
 mines secundum ea que ad habitum et actum anime rationalis
 pertinent triplex. Uno modo secundum gradus gratie datas. quia
 ut dicitur in ad Cor. 12.º. Divisiones gratiarum sunt. et
 alii dantur per spiritum sermo sapientie. alii sermo scientie etc.
 Alia uero differentia est secundum diuersas uirtutes actiuas. scilicet et
 temperantiam que accipiuntur secundum diuersa operationum
 studia. uero et ibidem dicitur quod diuisiones operationum
 sunt. Aliud enim est studium operationis in Martha que
 sollicita erat et laborabat circa frequens ministri-
 sterium quod pertinet ad uitam actiuam. Aliud est in ma-
 ria que sedens secus pedes domini audiebat uerbum illius
 quod pertinet ad contemplatiuam. ut habetur **Luc. 10.º**

Ad primum sic pro-
 cedunt. Videtur quod inconuenienter tradantur in di-
 uina lege precepta de continentibus temperantiam
 precepta enim decalogi ut dictum est sunt quedam
 uniuersalia principia totius legis diuine. sed super-
 bia est initium omnis peccati. ut dicitur **Ecce. 1.º** in pre-
 cepta decalogi debuit aliquid poni prohibitorium
 superbie. Illa precepta maxime debent in de-
 calogo poni per que homines maxime inclinantur ad
 legis impletionem. quia ista uidentur esse principalia.
 scilicet per humilitatem per quam homo deo subiicitur. maxi-
 me uero homo disponitur ad obseruationem diuine legis.
 uero obedientiam inter gradus humilitatis computatur
 ut secundum beatum Hieronymum. et ideo etiam uidetur esse dicendum de
 mansuetudine per quam fit ut homo diuine scripture
 non contradicat ut Augustinus dicit in 2.º de doctrina christiana
 na. 6.º uero quod de humilitate et mansuetudine aliquid
 precepta in decalogo poni debeant. Dicitur enim
 quod adulterium in decalogo prohibetur quia contrariatur
 dilectioni proximi. sed etiam inordinatio exteriori
 motui que contrariatur modestie dilectioni proxi-
 mi opponitur. Unde Augustinus dicit in regula. In omnibus

mō fz dīnēſitatē officioꝝ ⁊ ſtatū: p ut dī
 ad Eph. 4. Et ipſe dedit q̄sdā qdē aplos q̄ſ
 dā aut pphas. alios x̄o euangelistas. alios
 aut paſtores ⁊ doctores. qd̄ p̄tinet ad diuer
 ſa miniſteria. de qbus dī. i. ad Cor. 12. Diui
 ſiones miniſtrationū ſūt. Eſt aut attenden
 dū circa ḡtias ḡtis datas de qbus occurrit
 cōſideratio. p̄ q̄ quedā eoz p̄tinet ad cog
 nitionē. quedā x̄o ad locutionē. quedā x̄o ad
 operationē. oīa x̄o q̄ ad cognitionē p̄tinent
 ſub pphā cōprehēdi p̄ſt. nā pphica reue
 latio ſe extēdit n̄ ſolū ad futuros hoīuz enē
 tus. ſz et ad res dīnas. ⁊ q̄tū ad ea que pro
 ponūt oīb̄ credēda q̄ p̄tinet ad fidē. ⁊ q̄
 tū ad altiora miſteria q̄ ſūt p̄fectoꝝ q̄ p̄tinet
 ad ſapīam. eſt etiā pphetica reuelatio d̄ hiſ
 q̄ p̄tinet ad ſpūales ſubſtācias a qb̄ uel ad
 bonū uel ad malū iducimur. qd̄ p̄tinet ad
 diſcretionē ſpirituū. extēdit etiā ſe ad direc
 tionē humanoꝝ actūū. qd̄ p̄tinet ad ſcīaz
 ut iſra patebit. ⁊ iō p̄ occurrit cōſideranduz
 de pphā ⁊ de raptu q̄ ē qdā pphie ḡtus.
 De pphā at̄ q̄druplex cōſideratio occurrit:
 Quaz p̄ma ē de eſſetia ei⁹. Secunda de cā
 ipſius. Tercia de mō ppheticę cognitionis.
 Quarta de diuiſiōe pphie. Circa p̄mū que
 rūt ier. 1. p̄ utꝝ pphā p̄tinet ad cognitio
 nē. 2. utꝝ ſit hitus. 3. utꝝ ſit ſolū futu
 roꝝ cōtingētū. 4. utꝝ ppheta cognoſcat
 oīa pphabilia. 5. utꝝ pphā diſcernat ea
 que dīnituz percipit ab eis que proprio ſpū
 uidet. 6. utꝝ ppheticę poſſit ſubeē falſū.

Ad primuz ſic pro

cedit. Videt q̄ ppheticā non p̄tinet ad cog
 gnitionē. Dicit. n. Ecc. 48. q̄ corp⁹ Delicei
 mortuū pphauit. ⁊ iſra. 49. dī de Joſeph
 q̄ oſſa ipſi uifitata ſt. ⁊ p̄ mortē pphabāt.
 ſz i corpore uel oſſib̄ p̄ mortē n̄ remanz alī
 qua cognitio. ḡ ppheticā n̄ p̄tinet ad cognitō
 nē. 1. Cor. 14. dī. Qui pphat. hoībus
 loq̄t ad edificatiōē. ſz locutio ē effect⁹ cog
 nitiōis. nō aut ipſa cognitio. ḡ v̄ q̄ p̄ he
 ticā nō p̄tinet ad cognitionē. 2. Dis cog
 noſcitiua p̄fectio excludit ſtulticiā ⁊ iſaniā.
 ſz hec ſiml̄ poſſūt eē cū pphā dī. n. 1. ſec.
 9. Scitote iſr̄ ſtultū propham iſanum. ḡ
 prophetia nō eſt cognoſcitiua p̄fectio. 3.
 Sicut reuelatio p̄tinet ad intellectū. ita inſpi
 ratio v̄ p̄tinet ad affectū eo q̄ ſportat mo
 tionē quādā. ſz prophā dī eē iſpiratio vel

reuelatio ſm̄ Caſſiodoꝝ. ḡ v̄ q̄ prophetia
 nō magis p̄tinet ad intellectū q̄ ad effectū.
 1. 2. 3. d̄ ē qd̄ dī p̄ Reg. 9. Qui. n. proph
 ta dī hodie. oliz uocabat uidēs. ſz uifio p̄
 net ad cognitionē. ḡ prophetia ad cognitō
 pertinet. 4. d̄ dicendū q̄ prophetia p̄mo ⁊
 p̄ncipalr̄ cōſiſtit i cognitōe. ga v̄z cognoſcūt
 ea q̄ ſūt procul ⁊ remota ab hoīuz cognitio
 ne. v̄n̄ p̄t̄ dici prophete a pro qd̄ ē procul.
 ⁊ phanos qd̄ ē apparitio. ga. ſ. eis aliqua q̄
 ſūt procul apparēt. ⁊ pp̄ h̄ ut Iſidor⁹ dīc̄ in
 li⁹ etimologiaꝝ. in ueteri teſtamēto appel
 labāt uidēs. ga uidebāt ea q̄ ceti nō uide
 bāt. ⁊ p̄oſpiciēbāt q̄ i miniſterio abſcōdita
 erāt. v̄n̄ ⁊ ḡtūitas eos appellabat uates a
 ui mētis. ſz ga ut dī. i. ad Cor. 12. uniuicq̄
 dat māiſtatio ſpūs ad utilitatē. ⁊ iſra. 14.
 dī. ad edificatiōē ecclie q̄rite ut abūdetis.
 ide ē q̄ prophetia ſecūdario cōſiſtit i locuti
 one p̄o ut prophete ea q̄ dīnit⁹ edocti cog
 ſcūt. ad edificatiōē alioꝝ ānūciāt. ſm̄ illud
 Iſa. 29. Que audīti a dño exercitūꝝ deo
 iſrl̄. ānūciaui uobis. ⁊ ſz h̄ ut Iſidor⁹ dīc̄ i
 li⁹ etimologiaꝝ. p̄t̄ dici pphete q̄ p̄ſato
 res eo q̄ porro ſāt. i. a remotis ſāt. ⁊ de ſu
 turis ueta p̄dicūt. ea at̄ q̄ ſ humanā cognitō
 nē dīnit⁹ reuelāt nō p̄t̄ cōſi mari rōne hu
 mana quā excedūt ſm̄ epationē x̄turis dī
 ne ſcōz illud Mar. vlt. p̄dicauerūt ut iōz
 dño cōp̄ate ⁊ ſermonē cōfirmate ſequētib̄
 ſignis. v̄n̄ 3. ad ppheticā p̄tinz epatio mira
 culoz quali cōfirmatio qdā ppheticę ānū
 ciatiōis. Ūn̄ dī Deut⁹ vlt. Nō surrexit pro
 pheta ultra in iſrl̄ ſicut Moyses que neſz
 dñs facie ad facie in oīb̄ ſignis atq̄ porten
 tis. Ad primū ḡ dicendū q̄ auctoritates
 ille loquūt de ppheticā q̄tū ad h̄ ſcū qd̄ al
 ſumit ut ppheticę argumētū. Ad ſm̄ dicē
 dū q̄ ap̄s ibi loq̄t q̄tū ad p̄pheticā enū
 tiationē. Ad t̄nū dicēdū q̄ illi q̄ dñt̄ pro
 phete iſani ⁊ ſtū. n̄ ſūt x̄i prophete. ſz falſi.
 de qb̄ dī Jere. 23. Nolite audire x̄ba pro
 phetarꝝ q̄ prophetāt uob ⁊ decipiūt uos. uī
 ſionē cordis ſui loquūt n̄ de ore dñi. ⁊ Eze.
 13. Nec dīc̄ dñs de prophetis iſpiciētib̄ q̄ ſe
 quūt ſpūz ſuū ⁊ nihil uidēt. Ad q̄rtū dicē
 dū q̄ i prophetia ſgrit̄ q̄ it̄ctio m̄t̄ elueēt
 ad p̄cipiēda dīna. Ūn̄ dī Eze. 2. Sili hoīs
 ſta ſup pedes tuos ⁊ loq̄t rectū. hec at̄ eleua
 tio it̄ctiōis ſit ſpū ſcō mouēte. v̄n̄ ibidē ſub
 dīc̄. ⁊ iſgreſſus ē in me ſpiritus ⁊ ſtatuit me

sup pedes meos. **P**ro q̄ aut̄ irētio mētis ele-
uata ē ad supna. p̄cipit dīna. vñ subdit̄ ibi
dē: 7 audiri loquētē ad me. sic igif̄ ad pph̄
tīā regit̄ inspiratio q̄tū ad mētis eleuatio
nē fm̄ illud Job. 32. Inspiratio oipotētis
dat̄ intelligentiā. reuelat̄ o aut̄ q̄tū ad ipsā p
ceptionē dīnoz in q̄ p̄ficiē pphētia. 7 p̄ ipsā
remouet̄. obscuritatis 7 ignoratiē uelamen
fm̄ illud Job. 12. Qui reuelat̄ profunda de
tenebris.

Ad secundū sic pro

cedit̄. **U**idet̄ q̄ pph̄ia sit̄ h̄it̄. Quia ut d̄r
in 2. et̄bicoz. tria sūt in aīa. potētia passio et
h̄itus. s3 pph̄ia nō ē potētia. qa sic inesset
oibus hoib⁹ q̄b⁹ potētie aīe sūt cōes. s̄l̄iter
etiā nō ē passio. qa passiones p̄tinet̄ ad uim
appetitīuā ut s̄ h̄it̄ ē. pph̄ia aut̄ p̄tinet̄ p̄i
cipalit̄ ad cognitionē ut dictū ē. g. pph̄ia ē
h̄itus. **P**ro. Dis p̄fectio aīe que nō s̄p̄ est i
actu ē h̄itus. s3 pph̄ia ē q̄dā aīe p̄fectio. nō
aut̄ s̄p̄ ē in actu. aliq̄n nō diceret̄ dormi
ens pph̄ia. g. v̄r q̄ pphētia sit̄ h̄itus. **P**ro
Prophecia cōputat̄ iter gr̄ias gr̄is datas. s3
gr̄ia est h̄iuale q̄dā in aīa ut s̄ h̄it̄ est. g.
pph̄ia ē h̄itus. **S**3 d̄. H̄itus est q̄ q̄s agit
cū uoluerit. ut d̄r cōm. in 3. de aīa. s3 aliquif
nō p̄t̄ uti pph̄ia cum uoluerit. sicut p3 4.
Reg. 3. de Heliseo. que cū Josaphat de su
turis regeret̄. 7 pph̄ie sp̄s ei deesset: psal
tē fecit̄ applicari ut pph̄ie ad h̄ic sp̄s per
laudē psalmodie descēderet atq̄ ei⁹ aīuz de
uēturis repleret̄. ut Greg⁹ d̄r sup̄ Ezech. g.
pphētia nō ē h̄it̄. **R**o dicēdū q̄ sicut apl̄s
d̄r ad Eph. 5. Q̄d q̄b⁹ manifestat̄ lumē ē.
qa v3 sicut manifestatio corp̄alis uisū d̄is sit
p lumē corp̄orale. ita etiā manifestatio uisū
onis intellectualis sit p lumen intellectuale.
o3 g. q̄ manifestatio p̄portionet̄ l̄rmini p
q̄d sit. sicut effect⁹ p̄portionat̄ sue cāe. cum
g. pphētia p̄tinet̄ ad cognitionē q̄ s̄ nālez
rōnem existit ut dictū ē. cōs ē q̄ ad pphē
tīā regrat̄ q̄dā lumē intellectuale excedēs
lumē nālis rōnis. **U**n̄ d̄r Michēe. 7. Luz
sedero in tenebris: d̄ns lux mea est. Lumen
aut̄ duplicif̄ alicui inēē p̄t̄. **U**no p̄ moduz
forme pmanētis. sicut lumē corp̄ale ē i sole
7 i igne. **A**lio p̄ modū c̄dā passionis siue i
pressionis trāseūtis. sicut lumē ē i aere. Lu
mē aut̄ pphēticū nō inest̄ intellectui pphē
p̄ modū forme pmanētis. al̄ oporteret q̄ sp̄

pphē adesset facultas pph̄adi q̄b⁹ p3 cē sal
tū. Dicit̄ n. Greg⁹ sup̄ Ezech. Aliq̄n pph̄ie
sp̄s deest̄ pphētis. nec s̄p̄ eoz̄ mentib⁹ p̄
sto ē: q̄ten⁹ cū h̄ic nō h̄nt̄ se h̄ic agnoscant
ex dono h̄re cū habēt. **U**n̄ Heliseus dixit̄ d̄
mliere sunamite 4. Reg. 4. Aīa ei⁹ i ama
ritudine ē. 7 d̄ns celauit a me 7 nō indicauit
mibi. **E**t h̄ rō est: qa lumē intellectulæ i ali
quo existēs p̄ modū forme pmanētis 7 p̄fe
cte. p̄ficiē intellectū ad p̄cipalit̄ cognoscēdū
p̄cipiū illoz̄ q̄ p̄ illd̄ lumē manifestat̄. s̄i
cut p lumē intellect⁹ agētis p̄cipue intellect⁹
cognoscit̄ p̄ia p̄cipia oīuz illoz̄ que nālit̄
cognoscūt. p̄cipiū aut̄ eoz̄ q̄ ad sup̄nālem
cognitionē p̄tinet̄ que p̄ pph̄iam manifestā
tur est ipse deus q̄ p̄ essentiā a pphētis non
v̄r. uidet̄ aut̄ a h̄is in p̄ia in q̄bus h̄ modi
lumē iest̄ p̄ modū cuiusdā forme pmanētis
7 p̄fecte. fm̄ i lud ps. In lumine tuo uidebi
m⁹ lumē. relinq̄r g. q̄ lumē pphēticū inest̄
aīe pphē p̄ modū cuiusdā passiōis uel ip̄es
sionis trāseūtis. 7 h̄ s̄ḡt̄ **A**ro. 33. Luz trā
sibit̄ gl̄ia mea ponā te in foramine petre 7c.
7 3. Reg. 10. d̄r **A**d Helī. Egredere 7 sta
in mōre corā d̄no. 7 ecce d̄ns trāsiit̄ 7c. **E**t i
de est q̄ sicut aer s̄p̄ idiget̄ noua illumina
tione. ita etiā mens pphēte s̄p̄ idiget̄ no
ua reuelatiōe. sicut discipulus q̄ nō dum est
adeptus p̄cipia artis idiget̄ ut de singulis
instruat̄. **U**n̄ **I**sa. 50. d̄r. Mane erigit̄ mibi
aurē. 7 audiat̄ q̄i magistrū. 7 h̄ ē ipse mod⁹
loquēdū pph̄iā desiḡt̄. fm̄ q̄ d̄r q̄ locut⁹
est d̄ns ad talē uel talē pph̄am. aut q̄ fac
tū ē x̄bū d̄ni siue man⁹ d̄ni sup̄ eū. h̄itus at̄
est forma pmanēs. vnde manifestū est q̄ p
ph̄ia pph̄ loquēdo nō est h̄itus. **A**d p̄i
mū g. dicēdū q̄ illa diuisio p̄i nō cōpre
hēdit̄ absolute oīa q̄ sūt i aīa. s3 ea q̄ possūt
esse p̄cipia moralit̄ actū q̄ q̄nq̄ sunt ex
passiōe. q̄nq̄ aut̄ ex h̄it̄. q̄nq̄ aut̄ ex poten
tia nuda ut p3 in his q̄ ex iudicio rōnis ali
qd̄ opāt̄ anteq̄ hēant̄ h̄itus. p̄t̄ aut̄ pphē
tia ad passiōē reduci. si tam̄ nomē passiōis
p̄ q̄libz̄ receptiōe accipiat̄ p ut p̄hs d̄r i 3.
de aīa. q̄ intelligē pati q̄dā est. sicut n. i
cognitiōe naturali intellect⁹ possibilis patit̄
ex lumine intellect⁹ agētis. ita 7 in cognitio
ne pphētica intellect⁹ h̄jan⁹ patit̄ ex illu
stratione d̄ni luminis. **A**d fm̄ dicēdū
q̄ sicut in reb⁹ corp̄alib⁹ abeūtē passiōe re
manet̄ quedā habitas ad h̄ iterū patiat̄

Sicut signū semel in flāmarū facilius iter in flāmanē. ita etiā in intellectu pphete cessāre actuali illustratione remanet qdā habilitas ad h q̄ facili' itato illustret. sicut etiā mēs semel ad deuotionē exarata facili' p̄moduz ad deuotionē p̄stinā reuocat. p̄p̄ q̄ Aug' in li° de orādo deū. dicit esse necessarias crebras orōnes. nec cōcepta deuotio totalit' extinguit. p̄t̄ t̄m didi q̄ aliq̄s d̄r p̄pheta etiā cessāre actuali p̄phetica illustratione ex d̄putatione dīna. fm illud Jere. p̄. Et p̄pham in gētib' dedi te. Ad tertiu' dicēdū q̄ oēs donū ḡtie hoīem eleuat ad aliqd qd̄ ē s̄ nām humanā. qd̄ qdē p̄t̄ eē duplici'. Uno q̄ tū ad subaz act'. sicut mirac̄la facē t̄ cogno scē occulta t̄ incēta dīne sapie. t̄ ad hōi act' n̄ dā' hōi domū ḡtie hū uale. Alio° ē aliqd s̄ nām humanā q̄ tū ad modū act'. nō autē q̄ tū ad subam ipsius. sicut diligē deuz t̄ cognoscere eū in speculo creaturaz. t̄ ad hoc dā' donum gratie habituale.

Ad tertium sic procedit. Uidet' q̄ p̄phā sit solū futurorū cōtingentiū. Dicit. n. Cassiodor' q̄ p̄phā est i spiratio uel reuelatio dīna. rez cūct' immobilit' uitate denūciās. s̄z cūctus p̄tinet ad cōtingentia futura. g° de solis cōtingētib' futuris sit reuelatio p̄phetica. ¶ S̄. Gratia p̄pheticē diuidit' i sapiam t̄ fidē q̄ sūt de diuinis. t̄ discretionē spiritū q̄ ē de spiritibus creatis. t̄ sciam q̄ ē de reb' humanis ut p̄. i ad Cor. 12°. hūus at' t̄ act' distinguūt scdm obiecta ut p̄. p̄ ea q̄ s̄ dicta sunt. g° v̄ q̄ de nullo p̄tinet ad aliqd hōz sit p̄phā. relin q̄ g° q̄ sit solū de futuris cōtingētib'. ¶ S̄. Diuersitas obiecti cāt diuersitate sp̄ci ut ex s̄ d̄ crīs p̄. si g° p̄phā qdā sit de futuris cōtingētib'. quedā autē de q̄busdā aliis reb' v̄ seg q̄ nō sit eadē sp̄s p̄pheticē. ¶ S̄. S̄ est qd̄ Greg. dicit sup Hzech. q̄ p̄phā qdā est de futuro. sicut id qd̄ d̄r ysa. 7°. Ecce v̄r go cōc̄ piet t̄ pariet filiū. qdā d̄ p̄terito sicut id qd̄ d̄r Hen. p̄. In p̄ncipio creauit de' celū t̄ trā qdā de p̄nti sicut id qd̄ d̄r. i. ad Cor. 14°. Si oēs p̄phētēt. itret at' q̄s infidelis. oc cul a cordis ei' manifesta sūt. nō g° ē p̄phā solū de cōtingētib' futuris. ¶ R° dicen dū q̄ māifestatio q̄ sit p̄ aliqd lumē. ad oīa illa se exēdere p̄t̄ que illi lumini subiciū t̄ sicut uisio corp̄alis se exēdit ad oēs colores

t̄ cognitio nālis aīe se extendit ad oīa illa q̄ subdūf lumini intellectus agētis. cognitio at' p̄phetica ē p̄ lumē diuinū quo p̄t̄ oīa cōgnosci tā dīna q̄ hūana tā sp̄ualia q̄ corp̄ralia. t̄ iō reuelatio p̄phetica ad oīa hōmōi se exēdit. sicut de his q̄ p̄tinet ad dei excellētiā. t̄ āgeloz spiritū mīsterio reuelatio p̄phetica facta ē. ut ysa. 6°. vbi d̄r. Uidi d̄m sedēre sup solū excellū t̄ eleuatū. etiā p̄pheticā cōtinet ea q̄ p̄tinet ad corp̄ora nālia. fm illud ysa. 40. Quis mētus ē pugillo aq̄s rē. cōtinet etiā ea q̄ ad mores hoīz p̄tinent. fm illud ysa. 48°. Frāge esurienti p̄nē iuz rē. cōtinet etiā ea q̄ p̄tinet ad futuros cūctus f̄z illud ysa. 47°. Veniēt tibi duo i die ūa subitō: sterilitas t̄ uiduitas. Cōsiderandū t̄m q̄ ga p̄phā ē de his q̄ p̄cul a n̄ra cognitione sūt. tāto aliq̄ magis p̄p̄ ad p̄pheticā p̄tinet quāto lōgius ab hūana cōgnitiōe existunt. Hōz autē ē triplex ḡdus. quoz unus ē eoz q̄ iūt p̄cul a cognitione hoīs. siue fm sēnti. siue fm intellectu. non autē a cōgnitiōe oīum hoīum. sicut sensu cognoscit aliq̄s hō q̄ sunt sibi p̄nta f̄z locū q̄ t̄m ali' hūano sēnti ut pote sibi absētia nō cognoscit. t̄ sic Delsē' p̄pheticē cognouit q̄ Hēzi discipulus ei' i absētia fecerat. ut hēt 4° Reg. 5°. Et sicut cōgitationes cōdis uni' alii p̄pheticē māifestātur ut d̄r. i. ad Cor. 14°. Et p̄ hūc modū etiā ea q̄ un' scit demonstratiue alii p̄nt p̄pheticē reuelari. Secundus autē ḡdus ē eoz q̄ exēdit uniuersalit' cōgnitiōe oīuz hoīuz. n̄ ga fm se nō sūt cognoscibilia. s̄z p̄p̄ defectum cōgnitiōis hūane. sicut mysteriū trinitatis qd̄ reuelatū ē p̄ seraphin dicētia. Scūs scūs scūs rē. ut hēt ysa. 6°. Ultimū autē ḡdus ē eoz q̄ iūt p̄cul ab oīum hoīum cōgnitiōe ga in seipsis nō sūt cognoscibilia. ut cōtingētia futura. q̄z x̄itas nō est determinata t̄ ga qd̄ ē uniuersalit' t̄ fm se p̄cti' ē eo qd̄ ē p̄ticulariter t̄ p̄ aliud. iō ad p̄pheticā p̄p̄tū me p̄tinet reuelatio euentū future. v̄r t̄ nomē p̄pheticē sumi v̄r. Unde Greg' dicit sup Hzech. q̄ cū ideo prophetia dicta sit q̄ futura p̄dicat. q̄n de p̄terito uel p̄sēnti loquitur. rōnē sui noīs amittit. Ad primū g° dicēdū q̄ prophetia ibi diffinit' scēz id qd̄ proprie s̄ ḡt noīe prophetie. t̄ p̄ hūc ē nō oīdū p̄phā diuidit' i al' s̄ ḡtias ḡtis datas. Un' p̄z n̄sio ad fm. Quis posset dici q̄ oīa q̄ sub p̄phā cadūt cūctū i hac rōne q̄ n̄

sūt ab hoīe cognoscibilia nisi p̄ reuelationē
dinā ea x̄o q̄ prinēt ad sapiam̄ ⁊ sciam̄ ⁊ i
terpretationē sermonū p̄nt nāli rōne ab hoīe
cognosci. s̄z altiori mō manifestāt p̄ illustra
tionē dīni lumis. fides autē ⁊ si sit de iuisibi
lib⁹ hoīuz. n̄ ad ipsā nō prinēt eoz cognitio
q̄ sūt ab aliis cognita. ¶ Ad tertū dicendū
q̄ formale in cognitōe p̄phica ē lumē di
nū a c̄ unitate p̄phia h̄z unitatē sp̄ci. s̄z sint
diuēsa q̄ p̄ dinū lumē p̄phie manifestāt.

Ad quartum sic pro

cedit. Videt̄ q̄ p̄pha p̄ dinā reuelationem
cognoscat oīa q̄ p̄nt p̄phice cognosci. **Df. n.**
Amos 3. Nō faciet aīns de⁹ x̄bū nisi reue
la uerit̄ secretū suū ad seruos suos p̄phas.
s̄z oīa q̄ p̄phice reuelāt sūt x̄ba dīni facta.
nihil ḡ eoz ē qd̄ nō reuelēt p̄phice. ¶ **Ps.**
Dei p̄fecta sūt opa ut d̄r **Deut. 32.** s̄z p̄phia
ē dīna reuelatio ut dictū ē. ḡ ē p̄fecta. qd̄ n̄
esset nisi p̄fecte oīa p̄phetabilia p̄phice re
uelarēt. q̄ p̄fectū ē cui nihil deest. ut d̄r in
3° p̄phiceoz. ḡ p̄phice oīa p̄phetabilia reuelā
tur. ¶ **Ps.** Lumē dīnū qd̄ cāt p̄phetiā ē po
tēt̄ q̄ lumē nālis rōnis ex q̄ cāt hūana scia.
s̄z h̄z q̄ h̄z aliquā sciam̄ cognoscat oīa illa q̄
ad illā sciam̄ prinēt. sicut grāmatic⁹ cogno
scit oīa grāmaticalia. ḡ v̄ q̄ p̄pha cognos
cat oīa p̄phetabilia. s̄z ē qd̄ **Breg.** dicit̄ s̄r
Ezech. q̄ aliqñ spūs p̄phie ex p̄nti tangit
aiuz p̄phetatis ⁊ ex futuro neq̄q̄ tāgit. ali
qn̄ at̄ ex p̄nti nō tāgit ⁊ ex futuro tāgit. n̄ ḡ
p̄pha cognoscat oīa p̄phetabilia. **R.** dicen
dū q̄ diuēsa nō ē necē eē siml̄ nisi pp̄ aliq̄d
unū in q̄ cōnectūt ⁊ a q̄ depēdēt sicut s̄ dic
tū ē q̄ x̄tutes oēs necē ē esse siml̄ pp̄ pru
dētā ut caritatē. **Dia** at̄ q̄ p̄ aliq̄d p̄ncipiū
cognoscut̄ cōnectūt̄ in illo p̄ncipio ⁊ ab eo
depēdēt. ⁊ iō q̄ cognoscat̄ p̄fecte p̄ncipiū fm̄
totā ei⁹ x̄tutē. siml̄ cognoscat̄ oīa q̄ p̄ illō p̄n
cipiū cognoscut̄. ignorato at̄ cōi p̄ncipio v̄t
cōit̄ apprebēso nulla necitas ē siml̄ oīa co
gnoscedi. s̄z unū qd̄q̄ eoz p̄ se oportet mā
ifestari. ⁊ p̄ cōis aliq̄ eoz possunt cognosci ⁊
alia nō cognosci. p̄ncipiū autē eoz q̄ diuino
lumie p̄phice manifestāt ē ipsa ueritas p̄
ma quā p̄phete in seipsa nō uidēt. ⁊ iō non
oz q̄ oīa p̄phetabilia cognoscant. s̄z qlibet
eoz cognoscat̄ ex eis aliqñ fm̄ spālē reuelatio
nē h̄ ut illi⁹ rei. ¶ Ad primū ḡ dicendū q̄

d̄ns oīa q̄ sūt necessaria ad instructionē fide
lis ppli reuelat p̄phetis. nō tñ oīa oib⁹. sed
qd̄ā uni. c̄dā alii. ¶ Ad fm̄ dicendū q̄ pro
phetia ē sicut qd̄dā ipsectū i genē dīne re
uelatiōis. v̄n̄ d̄r. i. ad **Cor. 13.** q̄ p̄phie e
uacuabit̄ ⁊ q̄ ex pte p̄phetam⁹. i. ipsecte. p
fectio autē dīne reuelatiōis erit i p̄ria. v̄nde
subdit̄: cū uenerit qd̄ p̄fectū ē. euacuabitur
qd̄ ex pte ē. v̄n̄ nō oportet q̄ p̄phice re
uelatiōi nihil desit. s̄z qd̄ nihil desit eoz ad
q̄ p̄phetia ordinat̄. ¶ Ad tertū dicendū q̄
ille q̄ h̄z aliquā sciam̄ cognoscat̄ p̄ncipia illi⁹
scie ex q̄d̄ oīa q̄ sūt illius scie depēdēt. ⁊ iō
q̄ p̄fecte h̄z h̄iū alicui⁹ scie scit oīa q̄ ad illā
sciam̄ prinēt. sed p̄ p̄phetiā nō cognoscat̄ in
seipso p̄ncipiū p̄phetaliū cognitiōnū quod
est deus. v̄n̄ non est similis ratio.

Ad quintuz sic pro

cedit. Videt̄ q̄ p̄pheta discernat̄ s̄p̄ quid
dicat p̄ sp̄ritū p̄p̄tū. ⁊ qd̄ p̄ sp̄m̄ p̄phie.
Dicit. n. Aug. i 6° c̄ses. q̄ m̄ sua dicebat di
scernē se nescio q̄ sapore quē x̄bis explicat̄
nō potat qd̄ infesse inf̄ deū reuelatē ⁊ inter
aiam̄ suā somniantē. s̄z p̄phetia ē reuelatio
dīna ut dictū ē. ḡ p̄pheta s̄mp̄ discernit id
qd̄ de⁹ p̄ sp̄m̄ p̄phie dicit ab eo qd̄ loquit̄
sp̄ p̄p̄o. ¶ **Ps.** De⁹ nō p̄cipit aliq̄d ipossi
bile sicut **Jero.** dicit̄ p̄ncipit̄ autē p̄phetis **Je
re. 23.** P̄pheta q̄ h̄z s̄nū narret somni
um. ⁊ q̄ h̄z sermonē meū. loquat̄ sermonē
meū x̄e. ḡ p̄pheta p̄t̄ discernē quod h̄eat
p̄ sp̄m̄ p̄phie ab eo qd̄ alr̄ uidet̄. **Ps.** Ma
ior ē certitudo q̄ ē p̄ dinū lumē q̄ q̄ ē p̄ lu
mē rōnis nālis. ille at̄ q̄ h̄z sciaz. p̄ c̄to scit
se h̄re. ḡ ille q̄ h̄z p̄phetiā p̄ lumē dīnū m̄t
to magis cert⁹ ē se h̄re. ¶ **Ps.** ē qd̄ **Breg.**
dicit̄ sup̄ **Ezech.** Sciendū ē q̄ aliqñ p̄phete
sci dū c̄sulūt̄ ex magno usu p̄phetiā qd̄ā
ex suo sp̄i p̄ferūt ⁊ eē h̄ ex p̄phie sp̄i di
cē suspiciāt̄. ¶ **R.** dicendū q̄ mens p̄phie
duplici a deo instruit̄. Uno p̄ exp̄ssam̄ re
uelationē. Alio p̄ quendā instinctū quē iō
dū etiā nesciētes h̄iane m̄tes patiūt̄. ut **Au
gu.** dicit̄ 2° sup̄ **Heb.** ad **1^oaz.** d̄ his q̄ exp̄sse
p̄ sp̄m̄ prophie p̄pheta cognoscat̄ maxi
mā certitudinē h̄z ⁊ pro c̄to h̄z q̄ hec sūt
dīni sibi reuelata. **Un̄ d̄r Jere. 26.** In ue
ritate misit̄ me d̄ns ad uos. ut loquerer̄ i au
res ūras oīa x̄ba hec. alicqn̄ si de hoc ipse
certitudinē n̄ h̄et. fides q̄ dictis prophetaz

initit certa nō esset. ⁊ signū ppheticē certis
tudis accipē possum⁹ ex h̄ q̄ Abrahā āmo
nit⁹ i pphica uisōe se p̄pauit ad filiū vnige
nitū imolādū q̄ nullaten⁹ fecisset nisi d̄ ai
uina reuelatione fuisz certissim⁹. s̄z ad ea q̄
cognoscit p̄ instinctū aliqñ sic se h̄z ut n̄ ple
ne discernē possit utrū h̄ cogitauerit aliquo
dino instinctu uel p̄ spiritū p̄p̄iū. nō autē
oia q̄ cognoscim⁹ d̄ino instinctu. sub certitu
dine pphetica nobis manifestāt. talis. n. in
stinct⁹ ē q̄dā imp̄fectū in genē ppheticē. ⁊
hoc mō itelligēdū ē h̄bū Greg. ne tñ error
ex hoc possit accidē. p̄ sp̄m sc̄iūz cit⁹ corre
cti ab eo q̄ h̄a sūt audiūt. ⁊ semetip̄os quia
falsa dixerint reprehendūt. ut ibidē Greg. sub
dit. p̄ime aut̄ rōnes p̄cedūt q̄iū ad ea que
pphico sp̄ū reuelātur. vñ p̄z r̄isio ad oba.

Ad sextum sic pro

cedit. **U**idet q̄ ea q̄ ppheticē cognoscunt
uel annūciāt p̄nt eē falsa. ⁊ propheta. n. ē de
futuris cōtingētib⁹ ut dictū ē. s̄z futura cōtin
gētia p̄nt nō euenire. aliqñ ex necessitate cōtin
gēt. g. pphie p̄t subeē falsū. **¶** ysaia
pphice p̄nūciatit **A**zēchie dicēs. **D**ispōe do
mū tue q̄a morieris tu ⁊ nō uiues. ⁊ tñ ad
diti sūt uite ei⁹ p̄ea. xv. āni. ut bēt 4. Reg.
20. ⁊ ysa. 38. **S**ilē ⁊ Jere. ig. d̄f̄is dicit. **R**e
p̄te loq̄r aduerlū gētē ⁊ aduerlū regnū ut
eradicē ⁊ destrūā ⁊ disp̄dā illd̄. si penitētiā
egerit gēs illa a malo suo. q̄d locut⁹ suz ad
uerlū eā: agā ⁊ ego p̄niam sup malo q̄d co
gitauit ut facerē ei. ⁊ h̄ apparet p̄ exemplum
niniuitarū. s̄z illud Jone 3. **D**iser⁹ ē do
min⁹ sup maliciā quā dixit ut faceret eis et
nō fecit. g. pphie p̄t subeē falsū. **¶** **D**is
cōditionalis cui⁹ antecēdēs ē necessariū abso
lute. cōns ē necessariū absolute. q̄a ita se h̄z
cōns i cōditionali ad antecēdēs. sicut cōclusio
ad p̄missas i syllogismo. ex necessariis at nū
q̄ cōtingit syllogizare nisi necessariū ut p̄bat
i p̄ posterior. s̄z si pphie nō p̄t subeē falsū
oz h̄c cōditionalē eē h̄am. si aliqd ē p̄
phetatū erit. h̄ aut̄ cōditionalis antecēdēs ē
necessariū absolute cū sit de p̄terito. g. ⁊ cōns
erit necessariū absolute. q̄d incōueniens. q̄a
sic pphia nō esset cōtingētū. falsū ē g. q. p̄
phie nō possit subeē falsū. **¶** s̄z ē q̄d **L**af
stodor⁹ dicit. q̄ pphia ē ispiratio vñ reuela
tio d̄ina rex euer⁹ immobili x̄itate denūciās.
nō at eēt immobilis x̄itas pphie si posset ei

falsū subeē. g. nō p̄t ei subeē falsū. **¶** **R.**
dicendū q̄ sicut ex dictis p̄z pphia ē q̄dam
cognitio intellectū pphie exp̄sa ex reuelati
one d̄ina p̄ modū cui⁹ dā doctrie. x̄itas aut̄
cognitionis ē eadē in discipulo ⁊ in docēte.
q̄a cognitio addiscētis ē s̄ilitudo cognitōis
docētis. sicut in rebus nālib⁹ forma gene
rati ē s̄ilitudo q̄dā forme generātis. ⁊ p̄ b̄ūc
ēt modū Jero. dicit q̄ pphia ē q̄dam si
gnū d̄ine p̄scie. oz igit̄ eadē eē x̄itate pphie
tice cognitionis ⁊ enūciatiōis q̄ ē cognitōis
d̄ine. cui impossibīle ē subeē falsū ut i p̄mo
dictū ē. vñ pphie nō p̄t subeē falsū.
¶ **A**d primū g. dicendū q̄ sicut in p. dictū
est: certitudo d̄ine p̄scie nō excludit cōtingē
tiā singulariū futuroz. q̄a s̄er̄ in ea s̄m q̄
sūt p̄ntia ⁊ iā d̄eterminata ad unū. ⁊ iō etiā p̄
phie q̄ ē d̄ine p̄scie s̄ilitudo imp̄ressa vñ
signū. iua immobili x̄itate futuroz cōtingē
tiā nō excludit. **¶** **A**d secundū dicendū q̄
d̄ina p̄scia respicit futura s̄m duo s. s̄m q̄
sūt in seip̄s. inq̄iū. s. ipsa p̄scialit̄ intueē.
⁊ s̄m q̄ sūt in suis causis. inq̄iū. s. uidet oz
d̄inez cāz ad effect⁹. ⁊ q̄uis cōtingētia sus
tura p̄ ut sūt in seip̄s nō sunt determina
ta ad unū. tñ p̄ ut sūt in suis causis nō sūt
d̄eterminata q̄n possint aliē euenire. ⁊ q̄uis ista
duplex cognitio s̄ep̄ intellectū d̄ino cōiūgat̄.
nō tñ cōiūgat̄ s̄ep̄ i reuelatiōe pphica. q̄a i
p̄scio agētis nō s̄ep̄ adeq̄t eius x̄itū. vñ q̄n
q̄ reuelatio pphica ē imp̄ressa q̄dā s̄ilitudo
d̄ine p̄scie p̄ ut respicit ipsa futura cōtingē
tia in seip̄s. ⁊ talia sic eueniūt sicut pphie
tāt. s̄m illud ysa. 7. **E**cce x̄go cōcipiet. q̄n
x̄o pphica reuelatio ē imp̄ressa s̄ilitudo d̄ine
p̄scie p̄ ut. s. cognoscit ordinē cāz ad effec
t⁹. ⁊ tñ q̄nq̄ aliē euenit q̄ pphetic⁹. nec ias
mē pphie subeē falsū. nā sc̄ius pphie ē q̄ i
ferioz cāz dispō siue nāliū siue humanoꝝ
actuū hoc h̄z ut talis effect⁹ eueniat. ⁊ sc̄m
h̄ itelligit̄ h̄bū ysa. dicētis. **M**orieris ⁊ nō
uiues. i. dispō corp̄is tui ad mortē ordinat̄.
⁊ q̄d d̄r Jone 3. **A**dhuc q̄draginta dies ⁊ ni
niue subuertet. i. h̄ō merita ei⁹ exigūt ut sub
uertat̄. d̄r aut̄ de penitē metaphoricē inq̄
tū ad modū penitētis se h̄z. p̄ ut. s. mutat
sentētiā ⁊ si nō mutet consiliū. **¶** **A**d tertū
dicendū q̄ q̄a eadē ē x̄itas pphie ⁊ diuine
p̄scie ut dictū ē. h̄ mō ista cōditional̄ est h̄a:
si aliqd ē pphatū erit. sicut ista si aliqd est
p̄sciatum erit: in utraq̄ enim antecēdēs est

impossibile non est. vñ r consequens est necessarius
non sicut quod est futurum respectu nostri. s; ut
considerat in suo presenti. p ut subdit pscie
diuine ut in primo dictum est.

Quinde consi
deradū ē de cā pphie. Et cir
ca h querit sex. 1° utrum
pphia sit nālis. 2° utrum sit
a deo mediātib⁹ āgelis. 3°
utrum ad pphetiā regrat dispositio natural.
4° utrum regrat bonitas mor. 5° utrum sit
aliqua pphetia a demonib⁹. 6° utrum pphie
demonum aliquando dicant uerum.

Ad primum sic pro
cedit. Videt^r q^d pphie possit eē nālis. Dic
n. Greg⁹ in 4° dialogor. q^d ipsa aliquā aiāz
uis sua subtilitate aliqd puidet. r Aug⁹ dic
i2^o sup. Scñ. ad lram. q^d aie humane fm q^d
a sensibus corpis abstrahit cōpetit futura
puidere. h aut pñet ad pphiaz. g^o aia nālis
pōt assequi pphiam. ¶ Cognitio aie hu
mane magis uiget in uigilādo q̄ in dormiē
do. s; in dormiēdo qdā nālis puidet quedā
futura. ut p3 p phm in li^o de sono r uigilia.
g^o multo magis pōt hō nālis futura cogno
scere. ¶ Nō fm suā naturā ē pfectior aia
libus brutis. s; quedā aialia bruta hñt cog
nitionē futuroz ad se pñetiū. sicut formi
ce p̄cognoscūt pluuias futuras. qd p3 p h q^d
aī pluuiā icipiūt gna i foramē reponē. r si
milit pisces p̄cognoscūt tēpestates futuras
ut ppendit ex eoz motu dū loca tēpestuo
sa declināt. g^o multo magis hoies nālis p̄co
gnoscē possūt futura ad se pñetiā de qbus
ē pphie. ē g^o pphie a natura. ¶ p. 29°
dī. Lū pphie defecerit dissipabit pplus. r
sic p3 q^d pphie ē necessaria ad hoīz cōser
uationē. s; natura nō deficit i necessariis. g^o
vñ pphie sit a natura. ¶ S; 3 ē qd dī. 2.
Pet. p. Nō. n. uolūtate hūana allata ē ali
qñ pphie. s; spū scō ispirāte locuti sūt scī dei
hoies. g^o pphie nō ē a natura. s; ex dono
spūs scī. ¶ R^o dicendū q^d sicut s dictū ē. p
phetica p̄cognitio p̄t eē de futuris duplicif.
vno^o fm q^d sē i seipsis. alio^o fm q^d sē i suis
cāis. p̄cognoscē āt futura fm q^d sē i seip
sis ē pphū dñi intellect⁹ cui⁹ eternitati sūt oīa
pñia ut i p^o dictū ē. r iō tal p̄cognitio futu
roz nō p̄t eē a natura. s; solū ex reuelatiōe di

uina. futura hō in suis cāis p̄t p̄cognosci
nālis cognitio ē ab hoie. sicut medic⁹ p̄co
gnoscit sanitatē uel mortē futurā i aliquibus
cāis q̄z ordinē ad tales effectus expimēto
p̄cognouit. r tal cognitio futuroz pōt itelli
gi eē in hoie duplicif a natura. Uno^o sic q^d
statim aia ex eo qd in se ipsa h; possit p̄co
gnoscē futura. r sic sicut Aug⁹ dic in 2° sup
Scñ. ad lram. qdā uoluerūt aiām hūanam
hñe quādā uim dinationis in seipsa. r h vñ
eē scdm opinionē Platonis q^d posuit q^d aie
hñt oīuz rez cognitionē p p̄icipationē ide
az. s; ista cognitio obnubilat in eis p cōiūcti
onē corpis. in qbusdā tñ plus in qbusdā
hō mīn⁹ scdm corporis puritatē diuersā. et
scdm h possit dici q^d hoies hñtes aias non
multū obtenebratas ex corporū unioē. p̄t
talia futura p̄cognoscē scdm p̄p̄riā sciētiā.
Lōra h āt obicit Aug⁹. cū nō sēp pōt. s. ui
diuinatiōis hñe anima cū sēp uelit. Sed ga
hō eē vñ q^d aia ex sēnsibilib⁹ cognitionē acq
rat scdm sñiā Aristotel⁹ ut in p^o dictū est. iō
mel⁹ ē dicendū alio^o q^d p̄cognitionē taliū
furoz hoies nō hñt. s; acq̄rē possūt p uia
expimētalē in q iuuant p nāle dispositionē
scdm q^d in homine inuenit p̄fectio virtutis
imaginatiue r claritas intelligētiē. r tñ hec
p̄cognitio futuroz differt a p̄ma q^d hēt ex re
uelatiōe diuina duplr. p^o qdē ga p̄ma pōt
eē q̄rūcūq; euentū r infallibilē. hec aut p̄co
gnitio q^d naturalē hñt pōt ē circa qdā effec
t⁹ ad quos se pōt extēdē expiētia humana.
2° ga p̄ma pphie ē scdm imobilē xitatē.
nō aut secūda. s; pōt ei subeē falsū. ¶ P̄ma
aut p̄cognitio p̄p̄riē p̄tinet ad pphiam nō
secūda. ga sicut s dictū est. p̄phetica cogni
tio ē eoz q^d excedūt humanā cognitionē. et
iō dicendū q^d p̄phetia simplicif dicta non
pōt esse a natura. s; solū ex reuelatiōe diui
na. ¶ Ad p̄mū g^o dicendū q^d anima qñ ab
strahit a corpilib⁹ aptior reddit⁹ ad p̄cipien
dū insurū spūaliū substātiāz r etiā ad p̄ci
piēdū subtiles mot⁹ q^d ex imp̄ssionib⁹ natu
raliū cāz in imaginatiōe hūane relinquit.
a qbus p̄cipiēdis aia impediē cū suēt circa
sēnsibilia occupata. r iō Greg. dicit q^d aia qñ
appropināt ad mortē p̄cognoscit qdā futu
ra subtilitate sue nāe. p ut. s. p̄cipit ēt modi
cas imp̄ssioēs. aut ēt cognoscit futura reue
lacione angelica. nō aut p̄p̄ria x̄ture. quia
ut Aug⁹ dicit i 12° sup. Scñ. ad lram. si h eēt

nōc b̄ret q̄ncūq̄ uellet in sua p̄tate futura s̄
 cognoscere. q̄d p̄z eē salū. ¶ Ad s̄m dicen
 dū q̄ cognitio futuroz q̄ sit in s̄ōnis. est aut
 ex reuelatione sp̄aliū subaz. aut ex cā corz
 porali ut dicit̄ ē cā d̄ dinationibus ageref.
 utriq̄z aut̄ melius p̄t fieri i dormiētibz q̄ i
 uigilantibus. q̄a aia uigilātis ē occupata cir
 ca exteriora s̄sibilia. vñ min⁹ p̄t p̄cipe sub
 tiles imp̄ssiones uel sp̄aliū substantiaz uel
 etiā cāz nāliū. q̄ntū tñ ad p̄fectionem iudiciū
 plus uiget rō in uigilādo q̄ in dormiēdo.
 ¶ Ad tertiu⁹ dicendū q̄ bruta ēt aialia non
 h̄nt p̄cognitionē futuroz euentū nisi s̄z q̄
 ex suis causis p̄cognoscūt ex qb⁹ eoz fanta
 sie mouēt ⁊ magis q̄ boiuz. q̄a fātalie ho
 minū maxie in uigilādo disponūt magis s̄z
 rōnē q̄ s̄m imp̄ssionē nāliū cāz. rō ar facit
 i hoie multo abūdātū id q̄d in brutis facit i
 p̄tio cāz naturalū. ⁊ adhuc magis adiuuat
 hoiem dīna ḡtia p̄phias ispirās. ¶ Ad q̄r
 tū dicendū q̄ lumē p̄pheticū se extendit ēt
 ad directiones humanoz actuz. ⁊ s̄m hoc
 p̄phā necessaria ē ad p̄p̄ti gubernationē et
 p̄cipue in ordine ad cultū diuinū ad quē na
 tura non sufficit. sed requiritur gratia.

Ad secundum sic pro

cedit. ¶ Uidef q̄ p̄phā reuelatio nō fiat p̄
 āgelos. ¶ n. Sap. 7. q̄ sapia dei i aias sac
 ras se transfert. ⁊ amicos dei ⁊ p̄phas cōstit
 uit. s̄z amicos dei cōstituit imediate. g⁹ etiāz
 p̄phas facit imediate nō mediantibz āgel.
 ¶ P̄phā ponit iter ḡtias ḡtis datat.
 s̄z ḡtie ḡtis date sūt a sp̄i scō. s̄m illud. Diui
 siones ḡtiāz sūt. idē aut̄ sp̄s. nō g⁹ p̄phā
 reuelatio sit āgelo mediāte. ¶ Laffiodo
 r⁹ dicit q̄ p̄phā ē dīna reuelatio. si āt fierz
 p̄ angelos diceret āgelica reuelatio. nō g⁹ p̄
 phā s̄i p̄ angelos. ¶ S̄z ē q̄d Dy⁹ dicit
 4. ca. cel. ierar. Dīnas uisiones gl̄iosi p̄res
 n̄i adepti sūt p̄ medias celestes s̄rutes. lo
 gur āt ibi de uisionibz p̄phicis. g⁹ reuelatō
 p̄phā facit angelis mediātibz. ¶ R⁹ dicit̄
 dū q̄ sicut ap̄s dicit ad Ro. 13. Que a dō
 sūt ordinata sūt. h̄z aut̄ s̄ diuinitatis ordo s̄
 cut Dy⁹ dicit ut īfima p̄ media disponit. ā
 geli aut̄ mediū sūt inter deuz ⁊ boies utpote
 plus p̄ticipantes de p̄fectione diuine bonita
 tis q̄ boies. ⁊ iō illuminationes ⁊ reuelatio
 nes dīne a deo ad boies p̄ āgelos d̄ferūtur.
 p̄phā āt cognitio sit p̄ illuminationē ⁊ re

uelationē dīnā. vñ manifestū ē q̄ fiat p̄ an
 gelos. ¶ Ad primū g⁹ dicendū q̄ caritas s̄z
 quā sit hō amic⁹ dei ē p̄fectio uoluntatis in
 quā sol⁹ de⁹ ip̄rimē p̄t. s̄z p̄phā ē p̄fectio
 itellectus in quē ēt āgelus s̄t ip̄rimē ut i p̄
 dicit̄ ē. ⁊ iō n̄ ē s̄lis rō de utroq̄. ¶ Ad s̄z
 dicendū q̄ ḡtie ḡtis date attribuūt sp̄i scō
 sicut p⁹ p̄ncipio. q̄ tñ opat̄ b⁹ modi ḡtias i
 boibus mediāte ministerio angeloz. ¶ Ad
 tertiu⁹ dicendū q̄ opatio istrumti attribuūt
 p̄ncipali agētū in cuius s̄rute instrumētuz
 agit. q̄a minister ē sicut instrumētuz iccirco
 p̄phā reuelatio que sit ministerio angelo
 rum dicitur esse diuina.

Ad tertium sic pro

cedit. ¶ Uf q̄ ad p̄phā regrāē dispō natu
 ralis. Prop̄hia. n. recipit in p̄phā s̄z dispo
 sitionē recipētis. q̄a sup illd̄ Amos p⁹. D̄ns
 de syon rugiet. dicit glo. Jero. Nāle est ut
 oēs q̄ uolūt rē rei cōpare. ex eis rebz sumār
 cōparatiōes q̄s sūt exp̄t ⁊ in rebz qb⁹ sūt nu
 trū. vbi ḡtia nauē iuos inimicos uētis dā
 nū naufragio cōpant. sic ⁊ Amos q̄ sicut pa
 stor pecorū. timorē dei rugitui leōis affilaz.
 s̄z q̄d recipit in aliq̄ s̄m modū recipētis re
 greit nāle dispōnē. g⁹ p̄phā regrit naturalē
 dispōnē. ¶ S̄. Speculatio p̄phie ē altior q̄
 scie acq̄site. s̄z indispō nālis ipedit speculati
 onē scie acq̄site. multi. n. ex indispōnē nāli p
 zingē nō p̄nt ad scie speculamina capiēda.
 multo g⁹ magis regrit ad cōreplationē pro
 pheticā. ¶ Indispositio natural⁹ magis
 ipedit aliq̄ē q̄ impedimētū accidentale. s̄z
 p̄ aliq̄d accidentale supueniēs impedit spe
 culatio p̄phie. dicit. n. Jero⁹ sup Math. q̄
 in tpe illo quo iugales acus gerūt p̄ntia
 sp̄s sc̄i nō dabit̄ etiā si p̄pheta esse uideat̄
 q̄ ofitio generationis obsequit̄. g⁹ multo
 magis indispositio natural⁹ ipedit p̄phāz.
 ⁊ sic vñ q̄ bona dispositio natural⁹ requirit̄
 ad p̄phā. ¶ S̄z ē q̄d Hreg⁹ dicit i omel.
 p̄tecostes. Implet. s. sp̄s sc̄s cytharedū
 puerū ⁊ psalmistā facit pastorē armentorū
 sycomoros uellicātez ⁊ p̄phā facit. nō g⁹
 regrit aliqua dispositio p̄cedēs ad p̄phāz
 sed depēdet ex sola uoluntate sp̄s sc̄i. de q̄
 d̄. i. ad Cor. 12. Pec oia opatur unus atq̄
 idem sp̄s diuidens singulis p̄ ut uult.

¶ R⁹ dicendū q̄ sicut dicitur est. p̄phā s̄e
 ⁊ simplicif dicit̄ ē ex ispiratiōe diuina. q̄ āt

est ex cā naturali nō dī pphā nisi fm qd:
Est autē cōsiderandū q̄ sicut de q̄ est cā uni
uersalis in agēdo nō p̄xigit materiā nec ali
quā mae dispositionē i corpālib⁹ effectus
sed simul pōt r materiā r dispōez r formā
inducē. ita etiā in effectib⁹ spūalib⁹ nō p̄xi
git aliquā dispōem. s̄ pōt simul cuz effectū
spūali inducē dispōem cōuenientē q̄lis reg
rit fm ordinē nature. r alteri⁹ posset etiā si
mī p creationē pducē ipsū subiectū. s. aiaz
r in ipsa sui creatione disponē ad pphētiā
r dare ei grām pphētalē. ¶ Ad primū gō
dicendū q̄ indifferēs ē ad pphētiā q̄buscūq̄
q̄ sititudinib⁹ res pphētica exprimat. r iō
h ex opatiōe dīna nō imutat circa pphiam:
remouet autē dīna virtute si qd pphētie re
pugnat. ¶ Ad fm dicendū q̄ speculatio seie
fit ex cā nāli. nā autē nō pōt opari nisi dispo
sitione p̄cedēte in materia. q̄ nō ē dicendū
de deo q̄ ē pphētie cā. ¶ Ad tertū dicendū
q̄ aliq̄ naturalis indispōitio si nō remoue
ret in redire posset pphētalē reuelationē.
puta si aliqs esset totalit̄ sensu nāli destitu
tus. sicut etiā ipedit aliqs ab actu pphētiā
di p aliquā uehemētē passionē uel ire uel cō
cupiscēte q̄lis ē in coitu uel p quācūq̄ aliā
passionē. s̄ talē indispōitionē naturalē re
mouet uirtus dīna que est pphētie cā.

Ad quartū sic pro

cedit. Videt q̄ bonitas morū regrat ad p
phētiā. Dī. n. Sap. 7. q̄ sapia dei p cōnes
in aias scās se trāsfert. r amicos dei r pph
as cōstituit. s̄ scitas nō pōt esse sine bonita
te morū r sine grā gū faciēte. gō pphā nō
pōt eē sine bōitate mox r grā gū faciēte.
¶ S. Secreta n̄ reuelat nisi amicis. s̄ illō
Job. 15. Vos at̄ dixi amicos. q̄ oīa q̄cūq̄
audiui a p̄e meo nota feci uobis. s̄ pph
de sua secreta reuelat ut dī Amos 3. gō vī
q̄ pphē se dei amici. qd n̄ pōt eē sine cari
tate. gō vī q̄ pphā nō possit eē sine carita
te. q̄ nō ē sine grā gū faciēte. ¶ S. Math.
7. dī. Attēdite a stis pphētis q̄ ueniunt ad
uos i uestimētis ouīū. irinsec̄ at̄ se lupi ra
pāces. s̄ q̄cūq̄ se sine grā interi⁹ uident eē
lupi rapāces. gō oēs se falsi pphēte. null⁹ gō
uet pphēta nisi bon⁹ p grās. ¶ S. P̄bus
dic̄ in li⁹ de sōno r uigilia. q̄ si dīnatio sōni
oz ē a deo. icōueniēs ē eā imitē q̄buslibet
r nō optimis uiris. s̄ cōstat donū pphētie eē

a deo. gō donū pphētie n̄ dā r nisi optimis
uiris. S̄ d̄ ē q̄ Math. 7. bis q̄ dixerant
dñe nōne i noie tuo pphētaui⁹ m̄dēt nū
q̄ noui uos. nouitāt dñs eos q̄ se ei⁹. ut dī
2. ad Thimot. 2. gō pphētia pōt eē in bis q̄
nō sūt dei p grām. ¶ R. dicendū q̄ bōitas
mox pōt attēdi fm duo. vno qdē mō fm i
terioze ei⁹ radicē que ē grā gū faciēs. alio
autē mō q̄tū ad iteriores aie passiōes r exte
riores actiōes gratia at̄ gū faciēs ad h̄ p̄i
cipalit̄ dat ut aia hoīs deo p caritatē cūq̄
gat. ¶ Un̄ Aug⁹ dic̄ in 15. de trini. Nisi ipia
tur cuiq̄ spū. l. ut eū dī r p̄xi faciat ama
toz. ille a sinistra nō trāsfert ad dextrā. vñ
q̄cūq̄ pōt eē sine caritate. pōt eē sine grā gū
tū faciēte. r p̄sequēs sine bonitate morū.
pphētia at̄ pōt eē sine caritate qd̄ apparet
ex duob⁹. p̄ qdē ex actu uirtusq̄ nā pphē
tia p̄tinet ad intellectū cui⁹ actus p̄cedit actū
uolūtatis quā pficit caritas. ¶ Un̄ apl⁹. i. ad
Cor. 13. pphētiā cōnumerat aliis ad intel
lectū p̄tinentib⁹ q̄ p̄t sine caritate haberi. 2.
ex fine uirtusq̄. dat. n. pphētia ad utilitatē
ecclēie sicut r alie grāe gū date fm illō apli
i. ad Cor. 12. ¶ Un̄ cuiq̄ dat̄ māifestatio spi
rit⁹ ad utilitatē. nō autē ordinat̄ directe ad h̄
q̄ affect⁹ ipsi⁹ pphētie cōiūgat̄ deo ad qd̄
ordinat̄ caritas. r iō pphētia pōt eē sine bo
nitate mox q̄tū ad primā radicē b⁹ bonita
tis. si hō cōsideremus bonitatē mox fm pas
siones aie r actiones extiōres. fm h̄ impedi
tur aliqs a pphētia p mox malicia. ¶ Naz ad
pphētiā regrit̄ maxīma mētīs elenatio ad
spūaliū cōp̄lationē. q̄ qdē impedit p uebe
mētā passionū r p inordinatā occupatiōē
reze extiōroz. vñ r de silis pphētiā legitur
4. Reg. 4. q̄ simul bitabat cū Heliseo q̄i
solitaria uitā ducētes ne mūdānis occupati
onib⁹ ipeditētur a dono prophētie. ¶ Ad p̄i
mū ergo dicendū q̄ donū prophētie aliq̄n da
tur hōi. r pp utilitatē alioz. r pp propē mē
tis illustratiōē. r bi sūt in q̄z aias sapia di
uina p grā gū faciēte se trāsfertens amicos
dei r pphētas eos cōstituit. qd̄ hō cōsequ
ūtur donū prophētie solū ad utilitatē alioz
q̄ sūt q̄i instrumta diuine opatiōis. vñ Jero.
dic̄ sup Math. Prophetare uel x̄mutes fa
cē r demōia ciicē inēdū n̄ ē ei⁹ meriti q̄ opa
tur. s̄ uel inuocatio nois xp̄i h̄ agit. uel ob cō
dēnatiōē eoz q̄ inuocāt. uel utilitatē eoz
q̄ uidēt r euidēt. conceditur. ¶ Ad secūdū

dicendū q̄ Greg^o exponēs illō dicit. Dum
audita supna celestia amam^o amata iam no
nim^o. ga amor ipse noticia ē. oia g^o eis nota
fecerat ga a terrenis desideris imutati amo
ris sūmi facib^o ardebāt. z h^o mō nō revelāt
semp secreta dina pphetis. ¶ Ad tertium di
cendū q̄ nō oēs mali sūt lupi rapaces. s; so
lū illi q̄ intendūt aliis nocere. dicit. n. Criso^o
sup Math. q̄ catholici doctores z si fuerit
peccatores serui qdem carnis dñtur. non tñ
lupi rapaces. ga non hñt ppositū pdē xp̄ia
nos. z ga pph̄ia ordinat ad utilitatem alio
rū. manifestū est tales esse falsos pphetas.
ga ad h^o non mittūtur a deo. ¶ Ad quartū
dicendū q̄ dona diuina non sēp dant opti
mis simplicib^o. s; qñq; illis qui sunt optimi
q̄tum ad talis doni pceptionē. z sic de^o do
nū pph̄ie ill^o dat q̄b^o optimū iudicat dare.

Ad quintum sic pro

cedit. Videt q̄ nulla pph̄etia sit a demo
nib^o. ¶ Prop̄hia. n. ē dina reuelatio ut Cassio
dor^o dicit. s; illud qd̄ sit a dñmōe n̄ ē diuinū.
g^o nulla pph̄etia p̄t eē a demōe. ¶ Ad p
ph̄eticā cognitionē requir̄ aliqua illūinatio
ut s̄ dictū ē. s; demones nō illūināt itellec
tū humanū ut s̄ dictū ē i p^o. g^o nulla pph̄e
tia pōt esse a demōib^o. ¶ Nō ē efficax si
gnū qd̄ ēt ad ōria se hz. s; pph̄etia ē signū
cōfirmatiōis fidei. vñ sup illō R. o. 12°. Siue
pph̄etiā fm rōnē fidei. dicit glo. Nō q̄ i nu
meratiōe gratiāz a pph̄etia icipit q̄ ē p̄ma
ph̄atio q̄ fides n̄ra sit rōnabilis. ga creden
tes accēpro spū pph̄etabant. nō g^o pph̄ia a
demonib^o dari pōt. S; 3° ē qd̄ dī 3° Reg.
13°. Cōgrega ad me uniuersū isrl̄ i mōre car
meli. z pph̄as baal trecētos qnquagita. p
ph̄etasq; lucoz quadrigētos q comedūt de
mēsa Jezabel. s; tales erāt demonūz cultō
res. g^o vñ q̄ etiā a demonib^o sit aliqua pro
ph̄ia. ¶ R^o dicendū q̄ sicut s̄ dictū ē. pph̄ia i
portat cognitionē quādā pcul existētē a co
gnitiōe hūana. manifestū ē aut̄ q̄ intellectus
supioris ordīs aliqua cognoscē p̄t q̄ se remo
ta a cognitiōe itellec^o inferioris. s̄ at̄ intelle
ctū humanū ē nō solū itellec^o din^o. s; etiā
intellec^o āgeloz bonoz z maloz fm natū
ordines. z iō qd̄ā cognoscunt demones etiā
sua nāli cognitiōe q̄ sūt remota ab hoīnz co
gnitiōe q̄ possunt hoībus reuelare. simplici
ter at̄ z maxime remota sūt q̄ solus de^o cō

gnoscit. z iō pph̄ia pph̄e z simplici dicta sit p
solā diuinā reuelationēz. s; z ipsa reuelatio
facta p demones pōt fm qd̄ dici pph̄ia. vñ
gbus aliqd̄ p demones reuelat nō dicunt i
scripturis pph̄e simplici. s; cū aliqua addi
tiōe puta pph̄e falsi uel pph̄e idoloꝝ. Vñ
Aug^o. 12° sup Gen. ad lram. Cū malus spūs
arripit hoīez in bec. s. uisa. aut demoniacos
facit. aut arrepticios. aut falsos pph̄as.

Ad p̄mū g^o dicendū q̄ Cassiodor^o ibi diffit
pph̄iam pph̄e z simplici dictā. ¶ Ad fm di
cendū q̄ demōes ea q̄ sciūt hoībus manife
stāt nō qdē p illuminationē itellec^o. s; p ali
quā imaginariā uisionē. aut etiā sēsbiliter
colloquēdo. z i h^o deficit bec pph̄ia a uera.
¶ Ad tertū dicendū q̄ aliq̄b^o signis etiam
exteriorib^o discerni pōt pph̄ia demonū a p
ph̄ia diuina. vñ dicit Criso^o sup Math. q̄ q
dā pph̄tāt i spū diaboli. quales sūt dinato
res. s; sic discernūt. qm̄ diabolus inēdū fal
sa dic. spūs nūq; vñ dī Deut^o 18°. Si tacita
cogitatiōe rñderis. quō possū itelligere uer
bū qd̄ dñs nō ē locut^o. h^o hēbis signū. qd̄ i
noīe dñi pph̄etia ille predixerit z nō euene
rit. hoc dñs non est locutus.

Ad sextum sic pro

cedit. ¶ Nō q̄ pph̄ete demonū nunq; uera p
dicat. Dicit. n. Amb^o q̄ oē uerz a q̄cūq; di
cat a spū scō ē. s; pph̄ete demonū nō loqu
ūt a spū scō. ga nō ē uer̄tio xp̄i ad belial ut
dī. 2. ad Cor. 6°. g^o vñ q̄ tales nūq; uera p̄
nūciant. ¶ Sicut ueri pph̄e i spirāt a spū
x̄itatis. ita pph̄e demonū i spirāt a spū mē
daci. fm illud 3° Reg. vii. Egrediar z ero
spūs mēdax in ore oīuz pph̄az eius. s; p
ph̄ete i spirati a spū scō nūq; loquunt̄ falsū
ut s̄ bitū ē. g^o pph̄ete demonū nunq; loqu
unt̄ uerz. ¶ S. Job. 8° dī de diabolo q̄ cū
loq̄t mēdaciū ex p̄p̄iis loq̄t. ga diabolus
ē mēdax z p̄f eius. i. mēdaci. s; inspirando
pph̄etas suos diabolus nō loq̄t nisi ex p
p̄iis. nō. n. cōstituit̄ mīster dei ad ueritatem
enūciandā. ga n̄ ē uer̄tio lucis ad tenebras.
ut dī 2. ad Cor. 6°. g^o pph̄ete demonū nūq;
uera predicūt. ¶ S; 3° q̄ Numeri. 22° dicit
qd̄ā glo. q̄ balaā dñs erat demonū. s. mini
sterio z arte magica nōnūq; futura p̄cogno
scebat. s; ipse mītra p̄nūciauit uera. sicut ē id
qd̄ hēt numeri 24°. Dī est stella ex Jacob
z cōsurget uirga d̄ isrl̄. g^o etiā pph̄e dmonū.

prenunciant uera. **4°** R^o dicendū q̄ sicut se hz
 bonū i reb^o. ita uerū i cognitione. ipossibile ē
 aut iueniri aliqd in reb^o qd̄ totalit̄ bono pri
 uef. vñ ipossibile ē eē aliquā cognitiones q̄
 totalit̄ sit falsa absq̄ admittōe alicui^o ueri
 tatis. vñ **Beda** dic q̄ nulla falsa ē doctria
 que nō aliqñ aliq̄ uera falsit̄ intermiscet. vñ
 ipsa doctria demonū q̄ suos pphas instru
 unt aliq̄ uera continet p̄ q̄ receptibilis reddit̄.
 sic. n. intellect^o ad falsū deducit̄ p̄ apparen
 tiā ueritatis. sicut uolūtas ad malū p̄ appa
 rentiā bonitatis. vñ **Criso^o** dic sup **Math.**
Luce sū ē diabolo interdū uera dicē ut mē
 daciū suū rara ueritate cōmēdet. **Ad pri
 mū** g^o dicendū q̄ pphē demonū nō sēp lo
 quūt ex demonū reuelatiōe. s̄ interdū ex in
 spiratiōe diuina. sicut manifeste legit̄ de **Pa
 laā** cui dī dñs eē locut^o **Numeri** 21° s̄ esset
 ppheta demonū. q̄ de^o utē etiā malis ad
 utilitatē bonoz. vñ **p̄** pphas demonū ali
 q̄ uera p̄nūciat. tū ut credibilior fiat ueritas
 q̄ etiā ex aduersariis testimoniū hz. tū etiā q̄
 cū hoies talia credūt p̄ eoz dicta magis ad
 ueritatē iducūt. vñ ē **Sibille** multa uera
 p̄dixerūt de xpo. s̄ ē q̄ pphē demonū a
 demonib^o instruit̄ aliq̄ uera p̄dicūt q̄q̄ q̄
 dē uirtute p̄prie nature cui^o actore est spūs
 scūs. q̄q̄q̄ ē reuelatiōe bōz spūūz. ut **p̄**
Aug^o 2° sup **Gen.** ad **lram.** **7** sic ē illd̄ uer
 qd̄ demones enūciāt a spū scō ē **Ad fm**
 dicendū q̄ uerus ppha sēp inspirat̄ a spū
 ueritatis in q̄ nihil ē falsitatis. **7** iō nūq̄ dic
 falsū ppha aut falsitatis non sēp instruit̄ a
 spū falsitatis. s̄ q̄q̄q̄ etiā inspirat̄ a spū ue
 ritatis. ipse ē spūs falsitatis. q̄q̄q̄ enūciat
 uera q̄q̄q̄ falsa ut dicit̄ est. **Ad tertiu^o** di
 cendū q̄ p̄p̄ia demonū dicit̄ esse illa que
 hñt a seipsis. s. mēdacia **7** petiā. q̄ aut̄ prinēt
 ad p̄p̄iā naturā nō hñt a se ipsis sed a dō.
 p̄ uirtutē aut̄ p̄p̄ie nature q̄q̄q̄ uera prenū
 ciant ut dicit̄ est. utē etiā eis deus ad ue
 ritatis manifestationē p̄ ipsos fiendam dū
 diuina mysteria eis p̄ angelos releuātur ut
 dicit̄ est.

Quinde consi
 derādū ē de mō ppheticē co
 gnitionis. **Et** circa h̄ querūt̄
 q̄tuor. **1°** p^o utz pphē uide
 ant ipsā dei eētā. **2°** utz
 reuelatio pphetica fiat p̄ influentiam aliq̄z

speciez. uel p̄ solā influentiā lumis. **3°** utrū
 pphetica reuelatio semp sit cum alienatiōe
 a sensib^o. **4°** utrū ppheta semp sit cū co
 gnitione eoz que pphētantur.

Ad primum sic pro

cedit̄. **U**t q̄ pphete ipsā dei eētā uideāt.
 q̄a sup illd̄ ysa. 58° Dispone domui tue **7c.**
 dicit glo. pphē i ipso libro p̄scie dei in q̄ oia
 scripta sūt. legē possūt. s̄ p̄scia dei ē ipsa ei^o
 eētā. g^o pphete uident ipsā dei eētā.

1° **Aug^o** dicit in 9° de trini. q̄ in illa eter
 na ueritate ex q̄ tpalia facta sunt oia. formā
 fm quā sum^o **7** fm quā opamur uisu mēt̄
 aspici^o. s̄ pphete inf̄ oēs hoies altissimā
 hñt dinoz cognitionē. g^o ipsi marie diuā ef
 fētiā uident. **2°** **Surura** origētia p̄cognoscū
 tur a pphib^o s̄z imobilē ueritatē. sic aut̄ non
 sūt nisi in ipso deo. g^o pphete ipsū deū ui
 dēt. **3°** s̄ ē q̄ uisio diuine eētā n̄ euacu
 at in p̄ria. ppheta aut̄ euacuat̄ ut hēf. i. ad

Cor. 13°. g^o ppheta nō sit p̄ uisionē diuine
 effētie. **4°** R^o dicendū ppheta importat co
 gnitionē diuinā ut p̄cul existētē. vñ **7** de p
 phetis dī **Deb.** xi^o q̄ erāt a lōge aspiciēt̄.
 illi aut̄ q̄ sūt in p̄ria in statu b̄itudinis exi
 stēt̄ nō uident ut a remotis. s̄z magis q̄ ex

p̄p̄iā. fm illud ps. **Habitabūt** recti cū uul
 tu tuo. vñ manifestū est q̄ cognitio ppheti
 ca alia ē a cognitioe p̄fecta que erit in p̄ria.
 vñ **7** distinguūt̄ ab ea sicut imp̄fectū a p̄fēo.
7 ea adueniente euacuat̄ ut p̄z p̄ aplm. i. ad

Cor. 13°. **Fuerūt** aut̄ qdā cognitionē pphē
 ticā a cognitione b̄oz distinguere uolentes
 q̄ dixerūt q̄ pphete uident ipsā diuinā effē
 tiā quā uocant speculū trinitatis. nō tñ fm

q̄ est obiectum b̄oz. sed fm q̄ sūt in ea rō
 nes futuroz euētiū. qd̄ quidē ē oīo ipossi
 bile. de^o. n. est obm b̄itudinis fm ipsam sui
 essētiā fm illud qd̄ **Aug^o** dicit in 5°. cōfēf.

Brūs ē q̄ te scit etiā si illa. i. creaturas nesci
 at. **Nō** ē aut̄ possibile q̄ aliq̄s uideat rōnes
 creaturā in ipsa diuina effētia. ita q̄ eā n̄ ui
 deat. tū q̄ ipsa diuina effētia ē rō oīuz eoz q̄

sūt. rō aut̄ ideal nō addit s̄ diuinā effētiā
 nisi respectū ad creaturā. tū etiā q̄a pri^o est
 cognoscere aliqd in se qd̄ est cognoscē deū

ut est obiectū b̄itudinis. q̄ cognoscē illud
 p̄ cōpationē ad altez. qd̄ ē cognoscē deū s̄z
 rōnes rez in ipso existēt̄. **7** iō nō pōt esse
 q̄ pphete uideāt deū fm rōnes creaturaz

et non putat omnem brevitudinis. et ideo dicendum est quod visio prophetica non est visio ipsius divine essentie: nam in ipsa divina essentia videtur ea que videtur: sicut in qui busdam similitudinibus secundum illustrationem divini luminis. Unde Dionysius dicit in 4. c. cel. hierar. de visionibus prophetis loquens: quod sapiens theologus visionem illam dicit esse divinam: que fit per similitudinem reze forma corporali carcerium ex reductione videtur in divina: et huiusmodi similitudines divino lumine illustratae magis habent rationem speculati quam dei essentia. nam in speculo resultat spes ab alijs rebus: quod non potest dici de deo. sicut huiusmodi illustratio mentis prophetice potest dici speculati in quantum resultat ibi similitudo veritatis divine presencie. et propter hoc dicitur speculati eternitatis quam repetens dei presenciam: quod in sua eternitate omnia presentia videtur ut dicitur est. Ad primum ergo dicitur quod prophete dicitur inspicere in libro presencie dei in quantum ex ipsa presencia dei resultat veritas in mentem prophetam. Ad secundum dicitur quod in prima veritate dicitur homo videre prophetiam formam quam existit in quantum prime veritatis similitudo refulget in mente humana ex qua anima habet quod seipsam cognoscat. Ad tertium dicitur quod ex his ipsis quod in deofutura contingunt sunt secundum immobilem veritatem potest imprimere menti prophetice silem cognitionem absque eo quod prophete deum presentiam videant.

Ad secundum sic procedit.

Unde quod in prophetica revelatione non immanet dicitur menti prophetice nove reze spes: sed solum novum lumen: quia sic dicitur glo. Diero. Amos p. Prophe utuntur similitudinibus reze in quibus conuersati sunt: sed si visio prophetica fieret per aliquos spes de nouo impressas: nihil operaretur ibi procedens conuersatio. ergo non imprimuntur aliqui spes de nouo in animam prophetice: sed solum prophetici luminis. Sic Augustinus dicit. 12. sup. Beati. ad litteram. visio imaginaria non facit prophetiam: sed solum visio intellectualis. unde et Daniel. 10. dicitur. quod intelligentia opus est in visione: sicut visio intellectualis sicut in eodem libro. dicitur non fit per aliquos similitudines: sed per ipsam reze veritatem. ergo videtur quod prophetica revelatio non fiat per impressionem aliquorum spirituum. Per donum prophetie spiritus factus exhibet homini id quod est supra facultatem nature humane: sed formare quoscumque reze spes potest homo ex facultate naturali. ergo videtur quod in prophetica revelatione non infundantur aliqui reze spes: sed solum intelligibile lumen. Sed dicitur quod dicitur. Ego visiones multiplicavi eis: et in manibus prophetarum

affilatus sunt: sicut multiplicatio visionum non fit sicut lumen intelligibile: quod est commune in omni prophetica visione: sed solum secundum diuersitatem spirituum secundum quos est affilatio. ergo videtur quod in prophetica revelatione imprimuntur nove spes reze et non solum intelligibile lumen. Rursus dicitur quod sicut Augustinus dicit. 12. sup. Beati. ad litteram. cognitio prophetica maxime ad mentem pertinet. circa cognitionem autem humane mentis duo operatur considerare. scilicet acceptio enim siue repetitionem rerum: et iudicium de rebus presentatis. repetuntur autem menti humane res aliquae secundum aliquas spes: et sicut nature ordinem. per quod operatur spes repetuntur sensui. 2. imago rei. 3. intellectui possibili qui immutat a sebus factamatum secundum illustrationem intellectus agentis. in imaginatio autem non solum sunt forme reze sensibiliu sicut accipiuntur a sensu. sicut transmutantur diuersimode. vel propter aliquam transmutationem corporalem sicut accidit in dormientibus et furiosis: vel etiam sicut imperium rationis disponuntur fantasmatum in ordine ad id quod est intelligendum. sicut. n. ex diuersa ordinatione earumdem litterarum accipiuntur diuersi intellectus: ita et secundum diuersam dispositionem fantasmatum resultant in intellectu diuersae spes intelligibiles. iudicium autem humane mentis fit secundum vim intellectuales luminis. per donum autem prophetie confertur aliquid humane menti supra id quod pertinet ad naturalem facultatem quantum ad veritatem. scilicet et quantum ad iudicium per influxum luminis intellectualis et quantum ad acceptioem seu repetitionem reze que fit per aliquos spes. et quantum ad hoc secundum potest affilari doctrina humana reuelati prophetice: non autem quantum ad primum. homo enim suo discipulo repetat aliquas res per signa locutionum: non autem potest iterum illuminare sicut facit deus. hoc autem duorum principalium est primum in prophetia: quod iudicium est completiui cognitionis. et ideo si cui fiat diuinitus repetentatio aliquorum reze per similitudines imaginarias ut Pharaoni et Nabuchodonosor. aut etiam per similitudines corporales: ut Balthasar: non est talis ascendus prophetia: nisi illuminetur eius mens ad iudicandum. sed talis apparitio est quod datur imperfectum in genere prophetie. unde a quibusdam vocatur extasis prophetie: sicut et diuinarum soniorum. Erit autem propheta si solummodo intellectus eius illuminetur ad iudicandum etiam ea que ab alijs imaginarie visa sunt: ut patet de Joseph perpositum in somniis Pharaonis: sed sicut Augustinus dicit. 12. sup. Beati. ad litteram. maxime prophetia est quod utroque excellit ut videat in spiritu corporalium rerum

significatiuas similitudines. et eas diuacitate
 metis intelligat. repñtant aut diuinit⁹ meti
 pphe qñq; qdē mediante sensu exteri⁹ qdaz
 forme sensibiles: sicut Daniel vidit scripturā
 parietis: vt legit⁹ Dañel. 5. qñq; aut p formas
 imaginarias siue oio diuinit⁹ impressas nō
 p sensus acceptas: puta si alicui ceco nato im
 pmerēt in imaginatōe colorū similitudines v^t
 etiā diuinit⁹ ordinatas ex his q a sensib⁹ sūt
 accepte: sicut Jeremias vidit ollā succēsam
 a facie a glorio: vt h⁹ Jerē. p. siue etiā impi
 mēdo spēs intelligibiles ipsi mēti sicut p3 d
 his q accipiūt sciam vel sapiam infusam: si
 cut Salomō et apli. lumen aut intelligibile
 qñq; qdē imprimi⁹ mēti humane diuinit⁹ ad
 iudicādū ea que ab alijs visa sūt sicut dictū
 ē de Ioseph. et sicut p3 d aplis qb⁹ dñs apuit
 sensū ut intelligerēt scripturas: vt d^r Luc.
 .21. et ad hoc pñinet interpretatio sermonū siue
 etiā ad diuicādū fm diuinā vītate ea que
 cursu nāli hō apprehēdit: siue etiā ad diuici
 cādū veracit⁹ et efficacit⁹ ea que agēda sunt:
 fm illud Iza. 63. Spūs dñi ductor eius fuit.
 sic igif p3 q ppheica reuelatio qñq; qdē fit p
 solā lumis influentiā: qñq; aut p spēs de no
 uo impressas: v^t alr ordinatas. ¶ Ad p^mū g
 dicēdū q sicut dictū ē qñq; in ppheica re
 uelatōe diuinit⁹ ordinat⁹ spēs imaginarię fac
 cepte a sensu fm congruētiā ad vītate reuelan
 dā: tūc ouersatio hēcedēs aliqd opat⁹ ad ipas
 similitudines: nō aut qñ totalr ab ex irinseco
 impmunt. ¶ Ad scdm dicēdū q visio intel
 lectualis nō fit fm aliquas similitudines corpa
 les et indiuiduales. fit tñ fm aliquā similitudinē
 intelligibilē. ¶ In Aug⁹ dicit. 9. de trini. q hēt
 aiūs nonnullam speciei note similitudinē
 q qdē similitudo itelligibilis i reuelatōe pphe
 tica qñq; imēdiate a deo impmif: qñq; a for
 mis imaginatis resultat fm adiutorū pphe
 tici lumis: ga ex eisdē formis imaginat⁹ sub
 tilior aspici⁹ vītate fm illustratōem altioris
 luminis. ¶ Ad tertium dō q quasq; for
 mas imagiatas nāli vītute homo pōt forma
 re absolute cōsiderādo: nō tñ vt sint fozdiate
 ad repñtandas intelligibiles vītates q hois
 intellectū excedūt: sed ad hoc neciū ē au
 riliū supnālis lumis.

Ad tertium sic proce
 dif. Videt⁹ q visio ppheica semp fiat cum
 abstractōe a sensibus. Dicit. n. Numeri. 12.

Si qd fuerit int⁹ vos ppheica dñi in visioe ap
 parebo ei: vel p somniū loquar ad illū. s; sic
 glo. dicit in pncipio psaltery visio q est p so
 nia et visiones ē p ea q vidētur dici v^t fieri.
 cū aut aliq vidētur dici v^t fieri q nō dicunt⁹
 nel fiūt est alienatio a sensib⁹. q ppheica sp
 lit cū alienatōe a sensib⁹. ¶ S. Mñ vna vītute
 multū itēdit in opatōe sua: alia potētia ab
 strahit a suo actu: sicut illi q vehemēter intē
 dunt ad aliqd audiēdū: nō picipiūt visu ea q
 corā ipsis sūt: sed in visione ppheica ē ma
 xime intellect⁹ elenat⁹: et itēdit in suo actu g
 v^t q sp fiat cū abstractōe a sensib⁹. ¶ S. Im
 possibile ē idē sil ad oppositas ptes ouerti.
 sed i visione ppheica mēs ouertit ad acci
 piēdū a supiori. g nō pōt sil ouerti ad sensibi
 lia. neciū g v^t q reuelatio ppheica sp fi
 at cū abstractōe a sensibus. ¶ Sed 3 ē qd
 dicit. i. ad Cor. 14. Spūs ppheicaz ppheis
 subiecti sūt: sed hoc ē non posset si ppheica
 nō eēt sui cōpos a sensib⁹ alienat⁹ existēs. g
 v^t q ppheica visio nō fiat cū alienatione a
 sensib⁹. ¶ R. nō dō q sicut dictū ē: pphe
 tica reuelatio fit fm qtuor. s. fm influxū itel
 ligibilis lumis: fm imissionē itelligibiliz
 spēs: fm imissionē v^t ordinatōem imagia
 biliū formar: et s; expōsionē formar sensibi
 liū. Manifestū ē aut q nō fit abstractio a
 sensib⁹ qñ aliqd repñtat mēti ppheice p spēs
 sensibiles siue ad h spāl⁹ formatas diuinit⁹ sic
 rub⁹ oñsus Moysi. et scriptura oñsa Danieli
 siue etiā p alias cās. pductas: ita tñ q fm di
 uinā puidētā ad aliqd ppheice significā
 dū ordinē. sic p archā Noe significabat ec
 clesia: s; et etiā nō ē necesse vt fiat alienatio
 a sensib⁹ extiorib⁹ p h q mēs pphe illustrat⁹
 itelligibili lumie: aut format⁹ itelligibilib⁹
 spēs: qñ nobis pfectū iudiciū intellect⁹ h⁹
 p cōuersionē ad sensibilia que sūt pma nre
 cognitōis. pncipia: vt in p hitum est: sed qñ
 fit reuelatio ppheica fm formas imaginari
 as necesse ē fieri abstractōem a sensibus:
 vt talis apparitio fantasmātū nō referat ad
 ea que exteri⁹ sentiūtur: sed abstractio a sen
 sibus qñq; fit pfecte: vt. s. nihil hō sensib⁹ pci
 piat. qñq; aut ipfecte: vt. s. aliqd pcipiat sen
 sibus: nō tñ plene discernat que exterius pci
 pit ab his q imaginabiliter videt. ¶ In Aug⁹
 dicit. 12. sup Gen. ad lram. Sicut vidētur q i
 spiritu fiūt imagines corpoz quēadmoduz
 corpora p corpus: ita vt sil cernat⁹ et hō aliq

pns r ables alius spu rariq; ocul. talis rame
 alienatio a sensibus no fit in pphetis cu ali
 qua inordinatōe nature: sicut in arrepticis
 vel furiosis: sed p aliquā cām ordinatā vel
 nālem: sicut p somniū. vel spūale: sicut p cō
 tēplatiōis vehemētiā: sicut de Petro legitur
 Act. 10. q; cū ozaret in cenaculo fact' ē in ex
 cessu mētis: v' v'ntē dīna rapiēse: s'm illud
 Ezech. p. Facta ē sup eū manus dñi. Ad
 p̄mum g dō q; auctoritas illa loq̄tur de p
 p̄betis qbus imp̄mebātur v' ordīnabāt ima
 ginarie forme: v' in dormiēdo: qd fīq̄tur p
 somniū: v' in vigiliādo: qd fīq̄tur p visionē.
 Ad scōz dō q; qñ mēs intēdit in suo actu
 circa absentia que sūt a sensibus remota:
 tūc ppter vehemētiā intēctōis seq̄ alienatio
 a sensibus: sed qñ mēs intēdit in suo actu
 circa dispositōem v' iudiciū sensibiliū non
 opz q; a sensib' abstrahat. Ad tertiū dicē
 dū q; mor' mētis pphice nō ē s; v'ntē p̄p̄iā
 s; s'm v'ntē supioris influxus: r iō qñ ex sup
 iori i fluxu mēs pphē inclināf ad iudicādū
 v' disponēdū aliqd circa se s'ibilia nō fit alie
 natio a sensibus: s; solū qñ elenat mēs ad cō
 tēplādū aliq; sublimiora. Ad q̄rtū dicen
 dū q; spūs pphaz dicūt esse subiecti pphie
 q̄tum ad pheticam enūciatōem de qua ibi
 apls loq̄tur: q̄. s. ex p̄p̄iō sensu loq̄vūt ea
 q̄ viderūt: nō mente p̄turbata sicut arrepti
 cy. v' dixerūt: P̄silla r montan': sed in ip̄a
 pphetica reuelatōe poti' ip̄i subyciūtur sp̄i
 ritui pphetic. i. dono ppheticō.

Ad quartum sic pro

cedit. Et q; pphē s; cognoscāt ea q; pphē
 tant. q; v' Aug' dicit. i. sup Gen. ad Iram: q
 bus signa p aliquas rez corpaliū silitudines
 demōstrabāt in spū nisi accessisset mentis
 officiū: v' etiā intelligerent nōdū erat pphē
 tia. sed ea que intelligūtur nō possūt eē ico
 gnita. q; ppheta nō ignorat ea que pphetat.
 P̄. Maius ē lumē ppheticē q; lumē nālis
 rōis: s; q̄cunq; lumē nāli h; sciam nō igno
 rat ea que scit. ḡ q̄cunq; lumē ppheticō ali
 qua enūciat nō pōt ea ignorare. P̄. Pro
 ppheta ordīat ad hōiū illuminatōes. vnde
 dicit. 2. Pet. p. Hēmus ppheticū sermonez
 cui bñfaciētis attēdētes q̄i lucerne lucēti i ca
 liginoso loco: sed nihil pōt alios illuminare
 nisi in se fit illuminatū. ḡ v' q; pphā p̄us illu
 minat ad coḡscēdū ea que alijs enūciat.

Et d' qd d' Joh. xi. Hoc autem a seipso
 Cayphas nō dixit: sed cū eēt pontifex ani il
 lius pphavit. q; Jhs moritur' erat p gente.
 rē. s; hoc Cayphas nō cognouit. q; non ois
 q; pphat cognoscit ea q; pphat. Rūdeo vi
 cēdū q; i reuelatōe pphetica mouet mēs pro
 phete a spū scō sicut instrm deficiēs respē u
 pncipalis agentis. mouet autē mēs pphē nō
 solū ad aliqd apprehēdēdū: sed et ad aliqd
 loq̄ndū: v' ad aliqd faciēdū. r qñq; qdēz ad
 oīa tria sūt: qñq; aut ad duo hoz: qñq; vō ad
 vñū tñ. r qdlibet hoz rtingit eē cuz aliq; co
 gnitōis defectu. nā cū mēs pphē mouet ad
 aliqd estimādū v' apprehēdēdū. qñq; q; lem
 inducit ad B q; solū app̄bedat rem illā. q; r
 aut vteri' ad B q; coḡscat h; sibi eē dñit' re
 uelata. s'lr etiā qñq; mouet mens pphē ad
 aliqd loq̄ndū: ita q; intelligat id qd p h; vba
 spūs scūs intēdit: sicut David q; dicebat 2.
 Reg. 23. Spūs dñi locut' est p me. qñq; ar
 ille cui' mēs mouet ad aliq; vba exp̄mēda nō
 intelligit qd spūs scūs p h; vba intēdat: sicut
 p; de Caypha Joh. xi s'lr etiā cum spūs scūs
 mouet mētē alicui' ad aliqd faciēdū. qñq;
 qdem intelligit qd hoc significet: sicut patet
 de Jeremia qui abscondit libare in eufratē
 v' h' Jere. 13. qñq; vō nō itelligit sicut milites
 diuidētes vestimēta xpi nō itelligebāt qd
 significaret. cū ḡ aliq; cognoscit se moueri
 a spiritu sancto ad aliqd estimādū vel signi
 ficādū verbo vel facto: hoc p̄p̄ie ad pphē
 tiam p̄tinet. cū autē mouet sed nō coḡscit:
 non est pfecta ppheticā: sed qdam instinctus
 ppheticus. Sciendū tamen q; q; mens p
 phete ē instrumētum deficiēs: v' dictū est.
 r veri pphete non omnia cognoscunt que i
 eoz visis aut verbis aut etiā factis spūs sc̄ct'
 intēdit. r per B p; responsio ad oba. Nā p̄i
 me rōnes loquunt' de veris pphib; quozum
 mēs diuinitus illustratur p̄fec'e.

Deinde de

randū ē de diuisione pphie
 Et circa h; querūtur sex. p
 de diuisione ppheticē i suos
 spēs. 2. vtz fit altior pphē
 tia que est sine imaginaria visione. 3. de di
 uersitate ḡduuz ppheticē. 4. vtrū Moyses
 fuit erimus pphaz. 5. vtz aliq; cōp̄rehēn
 soz pōt eē propheta. 6. vtrū propheta cre
 uerit per temporis processum.

Ad primum sic pro

cedit. **V**ides quod inconuenienter diuidat prophetia in glo. sup. **M**ath. p. Ecce xgo in vtero habet: vbi dicitur quod prophetia alia est ex predestinatione dei quam necesse est omnibus modis euenire: vt sine nro impleat arbitrio: vt h de qua hic agit. alia est ex predestinatione dei cui nrm admisceat arbitrium: alia est que cominatio dicitur que fit ob finem diuine aduersionis. **I**llud. n. quod cominatur omnem prophetiam non dicitur poni vt membrum diuidens prophetiam: sed omnis prophetia est secundum predestinationem diuinam: quia prophete legunt in libro predestinationis: vt dicitur glo. **I**sa. 38. g. vt quod non debeat poni vna spes prophetie que est secundum predestinationem. **S**icuti aliquid prophetat secundum cominationem: ita est secundum premissionem: et vtraque variat. dicitur. n. **J**ere. 18. **R**epete loquar aduersum gentem et aduersum regnum: vt eradicet et destruat et disperdat illud. si penam egerit gens illa a malo suo: agam et ego penam. et pertinet ad prophetiam cominationis. et postea subdit de prophetia premissionis. subito loquitur de gente et de regno: vt edificet et plantet illud. si fecerit malum in oculis meis penam agam super bono quod locutus sum: ut facerem ei. g. sicut ponit prophetiam cominationis: ita dicitur poni prophetiam premissionis. **I**dem dicitur in li. et bino. **P**rophetie genera sunt septem. **P**rimum genus est extasis: quod est metis excessus: sicut vidit **P**etrus vas submissus de celo cum variis animalibus. **S**ecundum genus est visio: sicut apud **I**saia dicitur. **V**idi dominum sedentem. **T**ertium genus est somnium: sicut **J**acob scalam dormiens vidit. **Q**uartum genus est per nubem: sicut ad **M**oyse loquebatur deus. **Q**uintum genus est vox de celis: sicut ad **A**bram sonuit dicens. **N**e mittas manum in puerum. **S**extum genus est accepta parabola: sicut apud **B**alaam. **S**eptimum genus est repletio spiritus sancti: sic pene apud omnes prophetas. **P**onit et tria genera visionum. vnum secundum oculos corporis. alterum secundum spiritum imaginariam. tertium per intuitum mentis. sed h non exprimitur in predicta diuisione. g. est insufficientis. **S**ed dicitur auctoritas **H**ieronymi. cuius dicitur esse glo. **R**ed dicitur quod spiritus bitum et actum in moralibus distinguitur secundum obiecta. obiectum autem prophetie est id quod est in cognitione diuina supra humanam facultatem existens: et ideo secundum horum differentias prophetia distinguitur in tres species secundum predestinationem diuinam. dicitur autem quod futurum est in diuina cognitione duplex. **V**no potest esse in sua causa et sic accipit prophetia cominationis que non semper imple-

tur: sed per eam pronuntiat ordo cause ad effectum: qui quicquid alius superuenientibus impedit. **A**lio preconceptio: scit deus aliquid in seipso: vel ut fienda ab ipso. et horum est prophetia predestinationis: quia secundum **D**amasce num deus predestinat ea que non sunt in nobis vel ut fienda per liberum arbitrium hominis. et sic est prophetia predestinationis que potest esse bonorum et malorum: quod non contingit de prophetia predestinationis que est bonorum tantum. et quia predestinatio sub predestinatione cominatio duplex prophetie species. secundum predestinationem et secundum cominationem. **A**d primum quod dicitur quod predestinatione proprie dicitur predestinatione futurorum euentuum potest esse in seipso: et secundum h ponit species prophetie. pro ut autem dicitur respectu futurorum euentuum: siue secundum quod in seipso sunt: siue secundum quod sunt in suis causis considerat se habet ad omnem speciem prophetie. **A**d secundum dicitur quod prophetia premissionis comprehendit sub prophetia cominationis: quia eadem est ratio veritatis in vtraque. denotat tamen magis a cominatione: quia deus prior est ad relaxandum penam quam ad subtrahendum premissa beneficia. **A**d tertium dicitur quod **I**sidorus distinguit prophetiam in tres modum prophetiam: quod potest distinguere vel in tres potestias cognoscitivas in homine que sunt sensus: imaginatio et intellectus. et sic sumit triplex visio quam ponit tam ipse quam **A**ugustinus. 12. sup. **B**ernardum ad **L**iram. vel potest distinguere secundum differentiam prophetie in fluxum: quod quidem quantum ad illustrationem intellectus significat per repletionem spiritus sancti quam septimo loco ponit. quantum ad impressionem formam imaginabilium ponit tria. scilicet somnium: quod ponit tertio loco: et visionem que fit in vigilia do respectu quorumcumque eorum: quam ponit in secundo loco: et extasim que fit per eleuationem mentis in aliqua altiora quam ponit primo loco. quantum ad sensibilia signa ponit tria: quia sensibile signum aut est aliqua res corporea exterius apparet visui sicut nubes quam ponit quarto loco: aut est vox formata exterius ad auditum hominis delata quam ponit quinto loco. aut est vox per hominem formata cum similitudine alicuius rei: quod pertinet ad parabolam quam ponit sexto loco.

Ad secundum sic pro

cedit. **U**t quod excellentior sit prophetia que habet visionem intellectualem et imaginariam quam ea que habet visionem intellectualem tantum. dicitur. n. **A**ugustinus. 12. sup. **B**ernardum ad **L**iram. et habet in glo. i. ad **C**orinthios. 14. sup. illud. **S**piritus autem loquitur mysteria. **D**ominus est propheta quod rerum signatur: solo spiritu videt

imaginée: et magis est propheta quam solo earum intellectu est predictum: sed maxime propheta est qui in utroque precellit. hoc autem pertinet ad prophetam qui simul habet intellectuale et imaginariam visionem. Et huiusmodi modi prophetia est altior. **¶** Quarta ratio est quod quanto virtus alicuius rei est maior: tanto ad magis distantia se extendit: sicut lumen prophetice principaliter ad metes pertinet: ut ex dictis patet. Et perfectior vero est prophetia que derivat usque ad imaginatorem quam illa que existit in solo intellectu. **¶** Dicitur in prologo libri regum distinguit prophetas in agiographos. omnes autem illi quos prophetas nominat: puta Isaias et Jeremias et alij huiusmodi: simul cum intellectuali visione imaginariam habuerunt. non autem illi qui dicuntur agiographi: sicut ex inspiratione spiritus sancti scribentes: sicut Job et David et Salomon et huiusmodi. Et videtur quod magis proprie dicitur propheta illi qui habet visionem imaginariam cum intellectuali: quam illi qui habent intellectuale tantum. **¶** Dionysius dicit. **¶** c. cel. hierar. quod impossibile est nobis supelucere diuinum radium nisi varietate sacrorum velaminum circumvelatum: sed prophetica reuelatio fit per immersionem diuini radii. Et videtur quod non possit esse absque fantasmatum velaminibus. **¶** Et dicitur quod glo. dicit in principio psalterij: quod ille modus prophetie dignior est ceteris: quoniam scilicet ex sola spiritu sancti inspiratione remoto omni exteriori ad miniculo facti vel dicit vel visionis vel sonij prophetat. **¶** Et dicitur quod dignitas eorum que sunt ad finem precipue considerat ex fine. finis autem prophetie est manifestatio alicuius vitatis supra hominem existens. unde quanto huiusmodi manifestatio est potior: tanto prophetia est dignior. **¶** Manifestum est autem quod manifestatio diuine vitatis que fit per nudam contemplationem ipsius vitatis potior est quam illa que fit sub similitudine corporali um rerum. magis enim appropinquat ad visionem patrie secundum quam in eentia dei vitas conspiciuntur: et inde est quod prophetia per quam aliqua supernalis vitas conspiciuntur secundum intellectuale vitate est dignior quam illa in qua vitas supernalis manifestat per similitudinem corporaliu rerum secundum imaginariam visionem. et ex hoc est ostenditur mens prophete sublimior: sicut in doctrina humana auditor ostendit esse melioris intellectus: quod vitate intelligibile a magistro nude platea capere potest quam ille qui indiget sensibilibus exemplis ad hoc manuduci unde in comendationem prophetie david dicitur. **¶** Regl. 23. **¶** Adibi locus est fortis israel. et postea subdit: sicut lux aurore oriente sole mane absque nubibus rutilat.

¶ Ad primum dicitur quod quoniam aliqua supernalis vitas reuelata est per similitudines corporales: tunc magis est propheta qui virtus habet. scilicet lumen intellectu-ale et imaginariam visionem: quam ille qui habet alterum tantum: quia perfectior est prophetia: et quantum ad hoc loquitur Augustinus. scilicet illa prophetia in qua reuelatur nude intelligibilis vitas est omnibus potior. **¶** Ad secundum dicitur quod aliud est iudicium de his que propter se queruntur: et de his que queruntur propter aliud. in his enim que propter se queruntur quanto virtus agens ad plura et remota se extendit: tanto potior est: sicut medicus reputatur melior qui presens potest et magis a sanitate distans sanare. in his autem que non queruntur nisi propter aliud: quanto agens potest ex paucioribus et periculosioribus ad suum incertum puenire: tanto videtur esse maioris virtutis. sicut magis laudatur medicus qui per pauciora et leuora potest sanare infirmum. visio autem imaginaria in cognitione prophetica non regreditur propter se: sed propter manifestatorem intelligibilis vitatis. et ideo tanto potior est prophetia: quanto minus ea indiget. **¶** Ad tertium dicitur quod nihil prohibet aliquid esse simpliciter melius: quod tamen minus proprie recipit alicuius predicatorem sic cognitio patrie est nobilior quam cognitio vite: que tamen magis proprie dicitur fides: eo quod nomen fidei importat imperfectum cognitionis. sicut autem prophetia importat quadam remotorem et obscuritatem ab intelligibili vitate. et ideo magis proprie dicitur prophetia qui videtur per imaginariam visionem: quam illa prophetia sic nobilior que est per intellectuale visionem: omni tamen fit eadem vitas utrobique reuelata. si hoc lumen intellectuale alicui diuinitus infundatur non ad cognoscendum aliqua supernalia: sed ad iudicandum secundum certitudinem vitatis diuine ea que humana ratione cognosci possunt: sic talis prophetia intellectualis est infra illam que est cum imaginaria visione ducente in supernalia. **¶** Vitate: cuiusmodi prophetia habuerunt omnes illi qui numerantur in ordine prophetarum: quod etiam ex scriptura liter dicitur prophetie: quod prophetico officio fungebantur. **¶** Unde et ex persona domini loquitur batus dicitur ad prophetam. **¶** Dec dicit dominus quod non faciebant illi qui agiographa descriperunt: quorum preses loquebantur frequenter de his que humana ratione cognosci possunt: non quam ex persona dei: sed ex persona propria cum adiutorio tamen diuini luminis. **¶** Ad quartum dicitur quod illustratio diuini radii in vitate predicti non fit sine velaminibus fantasmatum quoniam nunc: quia nunc est habitus secundum statum predicti vite ut non intelligat sine fantasmate: quoniam tamen

re facta de quibus ibi fit mentio non pertinet ad re-
ne atodem prophie: sed ad denunciatodem que
fit fm dispositodem eoz qb' denunciat id qd
prophete reuelatū ē. r b fit qnz p dicta: qnz
p facta. denunciatio aut r operatio miraculo
rū r sequēter se hnt ad prophā: vt s dictū est.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idetur qd Moyses non fuerit excellē-
tior oibus prophis. **B**ic. n. glo. i pncip o psal-
tery qd David dī propheta p excellētia. non
g Moyses fuit excellētissim' oiu' p. **M**a-
iora miracula facta sūt p Josue q fecit stare
solē r lunā. vt hf Josue. io. r p Isaiā q fecit
retrocedere solē. vt hf Isai. 38. q p Moysen
q diuisit mare rubrū. sūt et p Helīā de quo
dī Eccl. 48. **Q**uis pot' erit tibi sūr glari q su-
stulisti mortuū ab inferis. nō g Moyses fu-
it excellentissim' prophaz. **M**ath. xi.
dī q inf natos mulier nō surrexit maior: Jo-
hāne baptista. nō g Moyses fuit excellēti-
or oibus prophetis. **S**ed s qd dī Deut.
vlt. **N**ō fregit prophā ultra i isrl sic Mo-
yses. **R**ideo dicēdū q lz qstū ad aliqd ali-
qd ali' prophaz fuerit maior Moysē. simplr
tamē Moyses fuit oib' alyz maior. **I**n pro-
phā. n sicut ex dicit p' r siderat r cognitio
tā fm visionē intellectualē q fm visionem
imaginariā r denunciatio r afirmatio p mi-
racula. Moyses g fuit alyz excellētor. p q
dē qstū ad visionē intellectualē: eo q vidit
ipsa: dei eētia: sicut Paulus in raptu. sicut
Aug' dicit i2. sup Gen. ad lram. **U**nde dicit
Numeri. i2. q palā nō p enigmata deū vidit
2' qstū ad imaginariā visionē: quā quasi ad
nutū hēbat non solum audiēs verba: sed et
uidens loquentem etiam in specie dei: non
solum in dormiendo: sed et in vigilando.
Un dī Exo. 33. q loquebat ei dñs facie ad fa-
ciē: sicut solet loq hō ad amicū suū. 3' qstū
ad denunciatodem: qz loqbat toti pplo fidelīū
ex psona dei q de nouo legē pponēs. aly dō
pphe loquebant ad pplm in psona dei qst
indicētes ad obfuitiā legis Moysi fm il-
lud Malach. 3'. **M**emōre legis Moysi
fui mei 4' qstū ad opatodem miraculoz q
fecit toti pplo infidelīū. **U**n dī Deut. vlt.
Nō surrexit ultra prophā i israhel: sic Mo-
yses quē noisset dñs facie ad facie in o' bus si-
gnis atqz portētis que misit p eū vt faceret i-
tra egypti Pharaoni r oibus seruis ei' vni

uersaqz terre illi'. **A**d pmū g dicendū q
pphia David ex ppinquo attingit visionem
Moysi qstū ad visionē intellectualē: ga
vterqz accepit reuelatodem intelligibilis r su-
pnālis vitatis absqz imaginaria visioe. visio
tamē Moysi fuit excellētor: qstū ad cogni-
todem vnitatis. sed David plenius cogit r
expssit mysteria incarnatōis xpi. **A**d secū-
dum dō q illa signa illoz pphez fuerūt ma-
iora fm subam facti. sed tñ miracula Mo-
yi fuerūt maiorā fm modū faciēdi: ga sūt fa-
cta toti pplo. **A**d tertium dō q Jobes p-
tinet ad nouū testamētū: cui' ministri pfe-
runt etiā ipsi Moysi q magis reuelate ipe-
cu' ātes: vt hf. 2. ad Cor. 3.

Ad quintum sic pro

cedit. **V**idetur qd et aliqz g dñs pphe ē i beatis
Moyses. n. vt dictū ē vidit oīnā eētia: qui
tñ pphe dī. g pari rōe beati pnt dici pphe:
Prophia ē diuina reuelatio: s oīne re-
uelatōes fiunt et angelis bñs. g angeli bea-
ti possūt dici pphe. **X**ps ab instāti cō-
ceptōis fuit cōprehēsor: r tñ ipse ppham se-
noiat **M**ath. i3. vbi dicit. **N**ō est pphe sine
honore nisi in p'ia sua. g et cōprehēsores r
beati possūt dici pphe. **D**e Samuele
dicit **Eccl.** 46. **E**xtrauit vocē eius de tra in
pphia delere impietate gētis. g eadē rōe aly
sancti post mortē pnt pphe dici. **S**ed ē
q. 2. **P**et. p. **S**ermo ppheicus oparat lucer-
ne lucēti i caliginoso loco: sed in bñs nulla
ē caligo. g nō possūt dici pphe. **V**o' dicen-
dū q pphe importat visionē quādā alic'
supnālis vitatis vt pcul existētis: qd qdē cō-
tingit eē duplr. **U**no' ex pre ipius cognitio-
nis: ga videlicet vitas supnālis nō cognosci-
tur. i seip: s i aliqbus suis effectib' r ad huc
erit magis pcul si hoc sit p figuras corpaliū
rez qz intelligibiles effect': r talis maxime
ē visio prophica q fit p figuras r silitudines
corpaliū rez. **A**lio' visio est pcul ex parte ipi'
vidētis: qui. s. nō ē totalr i vltimā pfectōez
adduct': fm illud. 2. ad Cori. 5. **D**iū i cor-
pore sum' pegrinamur a dño. neutro autē
mō bñ sunt pcul. vñ nō possunt dici pphe.
Ad primū g dō q visio illa Moysi fuit
raptim p modū passionis: nō aut pmanēs p
modū beatitudinis. vñ ad huc videns erat p-
cul: ppter hoc non totalr talis visio a mittit
rōem prophie. **A**d secūduz dō q angelis

quiores: sine ante sine post & plurimum pleni⁹
 de hoc instructi fuerunt: post aut plenius q̄
 añ: vt apls dicit ad Eph. 3. q̄tum vō ad dire
 ctōem humanoꝝ actiū p̄phica reuelatio di
 uersificata est: nō fm t̄pis p̄cessū: s; fm cō di
 tōem negociōꝝ: q̄a vt d̄r. puer. 29. Cū defece
 rit p̄phia dissipabit̄ p̄pls. z iō quolibet tpe
 instructi sūt hoies diuinitus de agendis fm
 q̄ erat expediēs ad salutē electōꝝ. ¶ Ad p̄
 muz ḡ dicēdū q̄ dictū Breg. intelligendū ē
 de tpe ante xp̄i incarnatōem q̄tū ad cogni
 tōem huius mysterij. ¶ Ad secūdū dicendū q̄
 sicut Aug⁹ dicit. i. 8. de ciui. dei. quēadmodū
 regnū assyriōꝝ p̄mo tpe extitit Abrahā cui p̄
 missiones aptissime fierēt: ita in occidentāl
 Babilonis. i. romane vr̄bis exordio: qua im
 perante fuerat xp̄s ventur⁹: in quo impleret̄
 illa p̄missa oracula p̄phaz: non solū loq̄ntiū
 verū ēt scribētū vt r̄te rei future testimōia
 soluerent. s. p̄missiones Ababe facte. cū. n.
 p̄phē fere in quā d̄fuisent p̄plo ist' ex quo
 ibi reges eē ceperūt in vsū t̄imō eoz suere:
 nō gentiū. q̄n aut ē scriptura p̄phica manife
 stius d̄debat q̄ gentib⁹ q̄nq; p̄desset: tūc cō
 debat hec ciuitas. s. romana q̄ gentibus im
 peraret. iō aut maxime tpe regū oportuit p̄
 pheras i illo p̄plo abū dare: qz tūc p̄pls non
 opprimebat̄ ab alienigenis: s; p̄pziū regē ha
 bebat. z iō opo: tebat p̄ p̄phas eū instrui de
 agēdis q̄n libertatē habēt. ¶ Ad tertium
 dō q̄ p̄phē p̄nunciātes xp̄i aduētū non po
 tuerūt durare nisi vsq; ad Iohem q̄ p̄ntialr
 xp̄s digno demōstrauit. z t̄n vt Hiero⁹ ibidē
 dicit: nō h̄ d̄r vt p̄ Iohēz excludat p̄phas. le
 gim⁹. n. i. act. ap̄loꝝ z Agabū p̄phasse: z q̄tu
 or v̄gtes filias Philippi. Iohes ēt libzū pro
 pheticū d̄scripsit d̄ sine eccl̄ie. z singulis t̄pib⁹
 nō defuerūt aliq; p̄phie sp̄m h̄ntes nō q̄dem
 ad nouā doctrinā fidei depromēdā: s; ad hu
 manoz actiū directōem. sic Aug⁹ refert. 5.
 de ciui. dei. q̄ Theodosi⁹ August⁹ ad Iohēz
 in egypti heremo cōstitutū quē p̄phandi sp̄i
 ritu p̄ditū fama crebrescēte didicerat misit:
 z ab eo nūciū victorie certissimū accepit.

Sinde cōside
 randū ē de raptū. Et circa
 h̄ q̄run̄ sex. p̄ vtz aīa hoīs
 rapiat̄ ad vīna. 2° vtz rap⁹
 p̄tineat ad vim coḡscitiuā v̄l
 ad appetitiuā. 3° vtz Paul⁹ i raptū viderit

diuinā eēntiā. 4° vtz fuerit alienat⁹ a sensu
 bus. 5° vtz fuerit totalr aīa a corpe sepata i
 statu illo. 6° quid circa hoc sciuerit: z quid
 ignorauerit.

Ad primum sic pro

cedit. Videt̄ q̄ aīa hoīs nō rapiat̄ ad vīna.
 Diffinit̄. n. a gbusdā rapt⁹ ab eo qd̄ ē s; nāz
 in id qd̄ ē supra nāz vi supioris nāe eleuatio
 est aut fm nāin hoīs vt ad vīna eleuef. d̄ic
 .n. Aug⁹ in p̄ d̄el. Fecisti nos v̄ne ad te. z in
 getū est cor n̄m donec regefcet in te. non ḡ
 hoīs aīa rapiat̄ ad vīna. ¶ Dio dicit. 8 c.
 de diui. no. q̄ iusticia dei in h̄ attendit̄ q̄ oī
 bus reb⁹ distribuit fm suū modū z dignita
 tē: s; q̄ aliqd̄ eleuef supra id qd̄ ē fm nām
 non p̄tinet ad modū hoīs v̄l dignitatē. ḡ v̄t
 q̄ nō rapiat̄ mēs hoīs a deo in diuina. ¶ P.
 Rapt⁹ quādā violētā importat: sed d̄s nō
 regit nos p̄ violētā z coacte: vt Damas. d̄ic.
 nō ḡ mēs hoīs rapiat̄ ad vīna. ¶ Sed 3° ē q̄
 .2. ad Cor. 12. dicit apls. Scio hoīem i xp̄o
 raptū vsq; ad tertiu celū. vbi d̄ic glo. raptum
 .i. 3 nām eleuatū. ¶ R̄ n̄deo dicēdū q̄ rapt⁹
 violētā quādā importat: vt dictū est. violē
 tū at̄ d̄r cui⁹ p̄ncipiū ē eē nīl cōferēte eo qd̄
 vim patiē: vt d̄r. 3. ethi. cōfert aut̄ v̄nū qd̄q; ad
 id in qd̄ tēdit fm p̄pziā inclinātōem v̄l volū
 tariā vel nālem. z iō opz q̄ ille q̄ rapiat̄ ab ali
 quo exteriori rapiat̄ in aliqd̄ qd̄ ē diuersum
 ab eo i qd̄ ei⁹ inclinatio tēdit. Que ḡdē diuer
 sitas attēdit̄ dupl̄r. Vno ḡdē mō q̄tū ad fi
 nē inclinātōis: puta si lapis qui nālr̄ inclināf
 ad h̄ q̄ seraf̄ deorsū p̄yciat̄ sur̄sū. Alio q̄tū
 ad modū tēdēdi: puta si lapis veloci⁹ p̄yciat̄
 deorsū q̄ sit mor⁹ ei⁹ nālis. Sic igit̄ z aīa ho
 mis d̄r rapi in id qd̄ ē p̄ter nām. vno q̄tū
 ad terminū rapt⁹: puta q̄n rapiat̄ ad penas: s; z
 illō ps. Ne q̄n rapiat̄ z nō sit q̄ eripiat. alio
 mō q̄tū ad modū hōi cōnālē q̄ est vt p̄ sen
 sibilia intelligat̄ vitatē. z iō q̄n abstrahit̄ a se
 sibiliū apprehensione d̄r rapt⁹: ēt si eleuef ad
 ea ad que nālr̄ ordinat̄: dū t̄n hoc nō fiat ex
 p̄pziā intētōe: sicut accidit in somno q̄ ē fm
 nām. v̄n nō pōt p̄pze rapt⁹ dici. Huiusmodi
 autē abstractio ad quecūq; fiat pōt ex tripli
 ci cā cōtingere. Vno ex cā corpali sicut acci
 dit in his q̄ p̄pter aliquā ifirmitatē alienati
 onē patiūt̄. 2° modo ex v̄tute demonū sicut
 pater in arrepticis. 3° modo ex virtute diui
 na: z sic logmur nūc de raptū. put. s. aliquis

inferioris abstrahit a motu appetit^o superior
 magis abstrahit ab eo qd̄ ē sibi ppriū. q̄a tñ
 nō est ibi violētia eo q̄ voluntas pōt resistē
 passioni: deficit a v̄a rōe rapt^o: nisi forte tam
 vehemēs passio sit q̄ vsū rōnis totalr tollat
 sicut oringit in his q̄ ppter vehemētiā ire v̄l
 amoris īsanit. Cōsiderādū tñ q̄ vterq̄ ex
 cessus fm̄ appetitū existēs pōt cāre excessū
 cognoscitūe v̄tutis: l̄ ga mens ad quedā in
 telligibilia rapiat alienata a sensibus. vel q̄a
 rapiat ad aliquā imaginariā visionē seu fan
 tasticā apparitōem. Ad tertium dō q̄ si
 cut amor ē mot^o appetit^o respectu boni: ita
 timor ē mot^o appetit^o respectu mali. vñ eadē
 rōne ex vtroq̄ pōt causari excessus mētis p̄
 fertim cū timor ex amore causet sicut Aug^o
 dicit. i.4. de ciui. dei.

Ad tertium sic proce
 dit. ¶ q̄ Paulus i raptu nō viderit dei ef
 sentiā. Sicut. n. de Paulo legit q̄ ē rapt^o
 vs̄ ad tertiū celū: ita de Petro legit Acl.
 .10. q̄ cecidit sup eū mentis excessus. s̄z Pe
 trus i suo excessu nō vidit dei eēntiā: s̄z quā
 dā imaginariā visionē. q̄ v̄ nec Paulus
 dei eēntiā viderit. ¶ S. Visio dei fac̄ hoīes
 beatū. s̄z Paulus i illo raptu nō fuit beatus.
 aliogn nunq̄ ad vite hui^o miserā redyisset
 sed corp^o eius fuisset p̄ redūctiā ab aīa gl̄i
 ficatū: sicut erit in sc̄is post resurrectōez: qd̄
 p̄z eē salus. ¶ Paulus i raptu nō vidit dei ef
 sentiā. ¶ S. Fides et spes eē non possūt fil
 cū visioe dīne eēntie: vt b̄. i. ad Cor. 13. sed
 Paulus i statu illo habuit fidē et spē. q̄ nō
 vidit dei eēntiā. ¶ S. Sicut Aug^o dicit. 12.
 sup gen. ad l̄ram s̄z visionē imaginariā qd̄ā
 silitudines corpōz vidēt. sed Paulus i raptu
 d̄r qd̄ā silitudines vidisse: puta terty celi et
 paradisi. vt b̄. 2. ad Cor. 12. q̄ v̄ esse rapt^o ad
 imaginariā visionē magis q̄ ad visionē diui
 ne eēntie. ¶ Sed s̄ ē qd̄ Aug^o determinat i
 li. de vidēdo deū ad Paulinā: q̄ ipsa dei sub
 stātia a q̄busdā videri potuit in hac vita po
 sitū: sicut a Moyses: et Paulo q̄ rapt^o audiuit
 ineffabilia v̄ba que nō licet hōi loqui. ¶ S.
 dicēdū q̄ qd̄as dixerūt Paulū in raptu nō
 vidisse ipam dei eēntiā: s̄z quādā refulgētiā
 claritatis ipius: s̄z d̄rū manifeste Aug^o det
 minat nō solū i li. de vidēdo deū: s̄z et. 12. sup
 gen. ad l̄ram. et b̄ in glo. 2. ad Cor. 12. et hoc
 etiā ipsa v̄ba apl̄i designāt. dicit. n. se audisse

ineffabilia v̄ba q̄ nō licet hōi loqui. Huiusmōi
 aut vidētur ea que ptinet ad visionē beatorū
 q̄ excedit statū vie: fm̄ illud Isa. 64. Oculi
 nō v̄dit d̄s abs̄ te q̄ p̄parasti diligētibus te.
 et iō ueniēt^o d̄r q̄ deū p̄ eēntiā vidit. ¶ Ad
 p̄mū q̄ dicendū q̄ mēs humana diuinitus
 rapit ad cōtēplādū vitatē diuinā tripliciter.
 Uno^o vt cōtēplet eā p̄ silitudines qd̄ā imagi
 narias: et talis fuit excessus mētis q̄ cecidit
 supra Petrū. Alio^o ut cōtēplet vitatē diuinā
 p̄ intelligibiles effect^o sicut fuit excessus Da
 uid dicētis. Ego dixi in excessu meo omnis
 hō mendax. 3° mō ut cōtēplet eā i sua eēn
 tia: et talis fuit raptus Pauli et Moysi. et
 satis congruēt. nā sicut Moyses fuit p̄mus
 doctor iudeoz: ita Paulus fuit p̄m^o doctor
 gētū. ¶ Ad sc̄d̄m dō q̄ diuina eēntia videri
 ab intellectu creato nō pōt nisi p̄ lūmē gl̄ie
 de quo d̄r in ps. In lūmie tuo videbimus lū
 mē: qd̄ tñ dupl̄r participari pōt. Uno^o p̄ mō
 dū forme imānetis: et sic beatos facit sc̄os in
 p̄fīa. Alio^o p̄ modū cuiusdā passionis trāseū
 tis sicut dictū ē de lumine p̄phie. et hoc mo
 do lūmen illud fuit in Paulo quādo rapt^o
 fuit. et iō ex tali uisione nō fuit simpl̄r beat^o
 ut fieret redūctantia ad corpus: sed solū fm̄
 quid. et iō talis rapt^o aliquo mō ad p̄phiam
 ptinet. ¶ Ad tertium dō q̄ q̄a Paulus i ra
 ptu nō fuit beatus hitualr sed solum habuit
 actū beatorū: q̄seq̄ns ē ut sil tunc in eo nō fu
 erit actus fidei. fuit tñ simul in eo fidei habi
 tus. ¶ Ad quartū dicendū q̄ nomine terty
 celi pōt vno^o intelligi aliquid corporeuz. et
 sic tertiū celū dicūt celū empyreū qd̄ dicitur
 tertiū respectu celi aerei et celi siderei: uel po
 ti^o respectu celi siderei et respectu celi aquei
 siue cristallini. et dicūt rapt^o ad tertiū celū n̄
 q̄a rapt^o fit ad vidēdū silitudinē alicuius rei
 corporee: s̄z p̄p̄t̄ b̄ q̄ loc^o ille ē cōtēp^o ationis
 brōz. Un̄ glo. dic. 2. ad Cor. 12. q̄ celū tertiū
 ē spūale celū: ubi āgeli et sc̄e aīe fruūt̄ d̄i cōtē
 platōe: ad qd̄ cū dic̄ se raptū s̄ḡt q̄ d̄s oñdit
 ei uitā in qua uidēdus ē i eēntiā. Alio^o p̄ t̄tūz
 celū pōt intelligi aliq̄ uisio supmūdā que
 pōt dici t̄tū celū triplici rōne. vno^o fm̄ ordi
 nē potētiaz coḡscitūaz: ut p̄mū celū dicat̄
 uisio supmundā corp̄alis que fit p̄ sensus
 sicut uisā ē man^o scribētis in pariete Daniel
 5°. secūdū at̄ celū sit uisio imaginariā: puta
 quam uidit Isaias et Ihes̄ i Apoc. tertium
 uero celum dicatur uisio intellectualis ut

Sē qđ Aug^o dicit in epla ad Paulinā de vi
 dēdo deū. Nō incredibile ē sic qbusdā scīs
 nō dū ita defunctis vt sepeliēda eoz cadaue
 ra fmanerēt istā excellētā reuelatōis fuisse
 dcessā: vt. s. viderēt deū p eētā. non g̃ fuit
 necium ut in raptu Pauli aīa ei^o totalr sepa
 raret a corpe. ¶ R^o dō q̃ in raptu de quo
 nūc loqmur ṽtute dīna eleuat hō ab eo qđ
 est fm nām in id qđ est supra nām. z iō duo
 cōsiderare opz. p̃ qđē quid sit hōi fm nām.
 2° quid dīuina ṽtute in hōie sit fiendū supra
 nām. ex hāit q̃ aīa corpi vni^o tanq̃ nālīs
 forma ip̃i^o ṽuenit aīe nālīs hītu. ad hoc q̃
 p cōuersionē ad fātafmata itelligat: qđ qđē
 ab ea nō aufert dīuina ṽtute i raptu: ga nō
 mutat stat^o eius: vt dictū ē. manēte aut hoc
 statu aufert ab aīa actualis cōuērsio ad fan
 tafmata z sensibilia: ne impediāf eius eleua
 tio in id qđ excedit oīa fantasmata: vt dictū
 ē: z iō in raptu non fuit necessariū q̃ anima
 sic separet a corpe vt ei nō ṽnirēt q̃i forma
 fuit aut necessariū intellectū eius abstrahi a
 fantasmatis z sensibiliū pceptiōe. ¶ Ad
 primū g̃ dō q̃ Paulus in raptu illo p̃gria
 batur a dño q̃tū ad statū q̃ adhuc erat i sta
 tu viatoris. nō aut quo ad actū quo videbat
 deū p sp̃m: vt ex p̃dictis p̃z. ¶ Ad scōm dō
 q̃ potētia aīe ṽtute nālī nō eleuat supra mo
 dū cōueniētē eētīe ei^o. ṽtute tñ dīna pōt ī
 aliqd alti^o elenari sicut corpus p violētā for
 tioris ṽtutis eleuat supra locū cōueniētē sibi
 fm sp̃m sue nāe. ¶ Ad teriū dīcēdū q̃ vi
 res aīe vegetabilis nō operāf ex intētōe aīe
 sicut vires sensitiue: sed p modum nāe. z iō
 nō regrif ad raptū ab eis abstractio sic a po
 tentys sensitiuis per quaz opatōes minuēf
 intentio aīe circa intellectū cognitiōem.

Ad sextum sic proce

dif. Videt q̃ Paulus nō ignorauerit an ei^o
 aīa fuerit a corpe separat. Dicit. n. ipe. 2. ad
 Cor. 12. Scio hōiem in t̃po raptū vsqz ad ter
 tiū celū. sed hō nōiat cōpositū ex aīa z cor
 pore. raptus aut differt a morte. ṽf g̃ q̃ ipse
 sciuerit aīam nō fuisse p mortē a corpore se
 paratā. p̃fertim ga hoc coiter a doctozibus
 ponit. ¶ S. Ex eisdē aplū verbis p̃z q̃ ipse
 sciuit quo rapt^o fuit: ga in tertū celū. sed ex
 b̃ legf q̃ sciuit ṽtū i corpe fuit ṽf nō: ga si
 sciuit tertū celū eē aliqd corporeū: s̃e q̃ns ē
 q̃ sciuerit aīam suā nō eē a corpe sepatā: ga

visio rei corporee nō pōt fieri nisi p corpus.
 g̃ ṽf q̃ nō ignorauerit an aīa fu: rit a corpe
 sepata. ¶ S. Sic Aug^o dicit. 12. sup. Gen. ad
 lram. ipe in raptu vidit illa visioe deū qua vi
 dēt sci in p̃ria. sed sancti ex hoc ip̃o q̃ vidēt
 deū: sciūt an aīe eoz sint a corpibus separe.
 g̃ z Paulus hoc sciuit. ¶ Sed 3° ē qđ d̃f. 2.
 ad Cor. 12. Siue i corpe siue ex corp^o: nescio
 d̃s sit. ¶ R̃ideo dō q̃ huiusmōi qōnis ṽta
 tē accipe opz ex ip̃is aplū verbis qbus dīc se
 aliqd scire. s. se raptū eē vsqz ad tertū celū
 z aliqd nescire. s. ṽtū in corpe aut ex corp^o
 qđ qđē pōt intelligi dupl̃. ¶ Uno^o ut hoc qđ
 dicit siue in corpe siue extra corp^o nō refera
 tur ad ip̃m eē hōis raptū: q̃i ignorauerit an
 aīa ei^o eēt in corpe an nō: s̃z ad modū raptus
 vt. s. ignorauerit an corp^o eius fuit sil raptus
 cū aīa in tertū celū ṽf nō s̃z solū aīa: sic. E. se
 ch. 8. d̃f q̃ adduct^o ē in visioib^o dei in iŕlm
 Et hūc intellectū fuisse cuiusdā iudei expri
 mur Hiero^o i prologo sup. Danielē: vbi dicit
 Deniqz z a. l̃m ñrum s. dicebat iude^o nō fu
 iŭse aīū affirmare se in corpore raptū: sed vi
 xisse siue in corpe siue ex corp^o: nescio. s̃z hūc
 sensū reprobat Aug^o. 12. sup. Gen. ad lram. per
 hoc q̃ aplū dicit sciuisse se eē ra ptū vsqz in
 tertū celū. sciebat g̃ ṽtū eē tertū celū id in
 qđ rapt^o fuit: z nō similitudinē imaginariā ter
 ty celū: aliqd ñ si tertū celū nolauit fātafma
 tery celū: p̃i rōe dīcē potuit se i corpe raptū
 noians corpus p̃p̃y corporis fantasma q̃le
 apparet in sōny. si at sciebat eē ṽtū tertius
 celū: sciebat g̃ aut eē aliq̃ spūale z icorporeū
 z sic nō poterat corp^o eius illuc raptū. aut esse
 aliqd corporeū. z sic aīa nō posset illuc sine
 corpe raptū nisi separet a corpe. z iō opz fm
 alū sensum itelligē: vt. s. ap̃ s̃ sciuerit q̃ fue
 rit rapt^o fm aīam: z nō fm corp^o. nesciuerit
 tñ q̃r se h̃ret aīa ad corp^o. ṽtū. s. fuerit sine
 corpe ṽf nō. S̃z circa hoc diuersi node aliq̃
 loquūtur. qđ. i. n. dīcūt q̃ aplū sciuit q̃ aīa
 sua erat corpi vnita vt forma: s̃z nesciuit ṽtū
 eēt passus alienatōem a sensibus. vel ē ṽtū
 eēt facta abstractio ab opib^o aīe vegetabilis
 s̃z q̃ fuerit facta abstractio a sensib^o hoc nō
 potuit īgrare: ex quo sciuit se raptū. q̃ autē
 fuerit facta abstractio ab opib^o aīe vegetabi
 lis ñ erat tñ aliqd vt de hoc oportēt tā solli
 citā fieri mētōez ṽn relinq̃f q̃ nesciuit aplū
 ṽtū aīa ei^o fuerit iuncta corpori ut forma. l. a
 corpe sepata p̃ mortē. Quid. i. at h̃ d̃ced. tes

introducenda est dicitur linguarum: sicut dicitur **Beñ.**
 .xi. ita etiam quoniam erant gentes ad cultum unius dei re-
 uocande dicitur in diuersitate fidei adhibere
 per donum linguarum. **¶** Ad primum ergo dicitur quod sicut
 dicitur i. ad Cor. 12. manifestatio spiritus datur ad
 utilitatem. et ideo sufficienter et Paulus et alij
 apostoli fuerunt instructi dicitur in linguis omnium
 gentium quantum regrebat ad fidei doctrinam: sed
 quantum ad quaedam que supradictur humana arte
 ad ornatum et elegantiam locutionis apostolus instructus
 erat in propria lingua: non autem in aliena: sicut etiam
 in sapientia et in scientia fuerunt sufficienter instructi
 quantum requirebat doctrina fidei: non autem quan-
 tum ad omnia que per scientiam acquiruntur cognoscuntur: pu-
 ta de conclusionibus arismetice vel geometrice.
¶ Ad secundum dicitur quod quibus utriusque fieri potu-
 isset. et quod per unam linguam loquentes ab omnibus in-
 telligerentur: aut quod omnibus loquerentur. tamen ueni-
 entius fuit quod ipsi omnibus linguis loquerentur: quia
 hoc pertinebat ad perfectionem scientie ipsorum per
 quam non solum loqui: sed intelligere poterant que
 ab alijs dicebantur. si autem omnes unam eorum linguam
 intellexissent: hoc vel fuisset per scientiam illorum
 eos loquentes intelligerent: vel fuisset quod quaedam illu-
 sio dicitur aliorum verba autem ad eorum aures perferrentur
 quibus ipsi ea proferrent. et ideo glo. dicit Act. 2. quod ma-
 iori miraculo factum est quod ipsi omnium linguarum ge-
 neribus loquerentur. et Paulus dicit. i. ad Cor.
 .14. Hinc ago deo quod omnium vestrum lingua lo-
 quor. **¶** Ad tertium dicitur quod Christus in propria per-
 sona unius soli genti predicatur erat. scilicet iudeis. et
 ideo quibus ipse absque dubio habet perfectissime sci-
 entiam omnium linguarum: non tamen oportuit quod omnium lin-
 guis loqueretur: ideo autem Augustinus dicit super Iob. **¶** Cum et
 in omni spiritu sanctus accipiat nemo loquitur linguis om-
 nium gentium: quia ipsa ecclesia linguis omnium gen-
 tium loquitur in qua non est non accipit spiritum sanctum.

Ad secundum sic pro-
 cedat. **¶** Vides quod donum linguarum sit excellentius
 quam gratia prophetie. **¶** Que. n. sunt melioribus propa-
 videtur esse meliora secundum prophetiam in 3. topico: sed
 donum linguarum est proprium noui testamenti. unde
 carat in sequentia pentecostes. **¶** He hodie apostolos
 christi donans munere insolito et cunctis iudicio
 seculis. prophetia autem magis operatur veteri testa-
 mento: secundum illud ad Hebr. 2. **¶** Multifarie mul-
 tifarie modis olim deus loquens patribus in prophetis
 ergo videtur quod donum linguarum sit excellentius quam do-
 num prophetie. **¶** **¶** Illud per quod ordinamur
 ad deum videtur excellentius esse eo per quod ordinamur

ad homines. sed per donum linguarum homo ordinatur ad
 deum. per prophetiam autem ad homines. dicitur. n. i. ad Cor.
 .14. Qui loquitur lingua non hominibus loquitur sed deo.
 qui autem prophat hominibus loquitur ad edificandem.
 ergo videtur quod donum linguarum sit excellentius quam donum
 prophetie. **¶** **¶** Donum linguarum habitualiter permanet
 in homine ipso. et homo habet in potestate uti eo cum
 voluerit unde dicitur i. ad Cor. 14. Hinc ago deo quod
 omnium vestrum lingua loquor. non autem sic est de
 dono prophetie: ut supradictum est. ergo donum lin-
 guarum videtur esse excellentius quam donum prophetie.
¶ **¶** Interpretatio sermonum videtur contineri
 sub prophetia: quia scripture eodem spiritu exponuntur
 quo sunt edite. sed interpretatio sermonum. i. ad
 Cor. 12. ponitur post genera linguarum. ergo videtur
 quod donum linguarum sit excellentius quam donum pro-
 phetie maxime quantum ad aliquam eius partem. **¶** **¶**
 Sed dicitur quod apostolus dicit. i. ad Cor. 14. Maior est qui
 prophat quam qui loquitur linguis. **¶** **¶** Sed dicitur quod do-
 num prophetie excedit donum linguarum tripliciter. **¶** **¶**
 primum quia donum linguarum refertur ad diversas vo-
 ces proferendas que sunt signa alicuius intelligenti-
 bilis veritatis cuius etiam signa sunt quedam ipsa facta
 et inanimata que secundum imaginariam visionem apparent
 unde et Augustinus. 12. super Beñ. ad istam comparat do-
 num linguarum visioni imaginarie. dicitur etiam sicut
 quod donum prophetie consistit in ipsa illuminatione mentis
 ad cognoscendam intelligibilem veritatem. unde sicut
 prophetica illuminatio excellentior est quam ima-
 ginaria visio ut sicut dicitur: ita etiam excellen-
 tior est prophetia quam donum linguarum secundum se consi-
 deratum. **¶** **¶** 2° quia donum prophetie pertinet ad rez
 noticiam que est nobilior quam noticia vocum ad quam
 pertinet donum linguarum. **¶** **¶** 3° quia donum prophetie est
 vtilius. et hoc quod probat apostolus. i. ad Cor. 14.
 tripliciter. **¶** **¶** primum quod quod prophetia est utilior ad edifica-
 tionem ecclesie ad quam qui loquitur linguis nihil pro-
 dest nisi expositio subsequens. **¶** **¶** 2° quantum ad ip-
 sum loquentem quod si accipit ut loquitur dicitur linguis
 sine hoc quod intelligit quod pertinet ad prophetiam do-
 num mens eius non edificaret. **¶** **¶** 3° quantum ad infide-
 les propter quos precipue est verum datum donum lin-
 guarum: qui quod forte eos quod loquentes linguis re-
 putarent insanos: sicut et iudei reputauerunt
 ebrios apostolos linguis loquentes: ut dicitur act. 2. per
 prophetias autem infideles vincunt manifestas
 absconditis cordis sui. **¶** **¶** Ad primum ergo dicitur
 quod sicut dicitur est: ad excellentiam prophetie per-
 tinet quod aliquis non solum illuminetur intelligibili
 lumine: sed etiam percipiat imaginariam visionem: ita
 etiam ad perfectionem operationis spiritus sancti pertinet

do q' ap'ls ibi loquitur de sermone q' inicit hu
 mane eloq'ntie absq' v'ute sp'us sancti. vnde
 p'misit. Cognoscā nō sermone eoz qui ista
 ti sunt: s'z v'ute. z d' seipo p'miserat s. 2. Ser
 mo meus z p'dicatio mea nō fuit in p'uasibi
 libus humane sapie verbis: s'z in ostēsiōe spi
 ritus z v'utis. ¶ Ad tertium dō q' sicut dī
 ctū ē g'ra sermonis dat alicui ad vtilitatem
 alioz vñ q'ncq' subtrahit' propt' auditoris cul
 pā: q'ncq' tñ propt' culpā ipius loq'ntis. bona
 aut' opa v'riu' q' nō merent' directe hāc gra
 tiā: s'z solū impedūt hui' g'rae impedimenta.
 nā etiā g'ra gratū faciēs subtrahit' p'pter cul
 pā: nō tñ eā meref' aliq's per bona opa p' q' tol
 litur tñ gratie impedimētū. ¶ Ad quartum
 dō q' sicut dictum est g'ra sermonis ordinat'
 ad vtilitatē alioz. q' aut' aliq's fidē suaz alyz
 cōmunicet sit p' sermone scie siue sapie. vñ
 Aug' dicit. i. 4. de trini. q' scire quēadmodū
 fides z p'ys opitulef' z s'z impios defendatur
 videt' ap'ls sciam appellare. z iō nō oportuit
 q' poneret sermone fidei: sed sufficit ponē
 sermone scie vel sapie.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videt' q' g'ra sermonis sapie z scie p'
 tineat etiā ad mulieres. Ad huiusmodi. n. gra
 tiā p'tinet doctrina sicut dictū ē: s'z docē opetit
 mulieri. dicit. n. puer. 4. Unigenit' sui corā
 m're mea z docebat me. g' hec g'ra competit
 mulierib'. ¶ S. Maior ē g'ra p'phie q' g'ra
 sermonis: sicut maior ē cōtemplatio v'itatis
 q' eius enūciatio. sed p'phetia cōcedit muli
 erib': sicut legis Judic. 4. de Helboza. z. 4.
 Reg. 22. de Alda p'phetissa vxore Sellum
 z Act. 21. de quatuor filiab' Philippi. Ap'lus
 et dicit. i. ad Cor. xi. Dis mulier orās aut p'
 p'phetizans. zc. g' vñ q' m'ito magis g'ra finōis
 opetat mulieri. ¶ S. i. Pet. 4. d' Unusq'sq'
 sicut accepit g'ram in alterutrū illā admini
 strātes. sed quedā mulieres accipiūt g'ram
 sapiētie z scie quā nō possūt alyz ministra
 re nisi p' g'ram sermonis. g' g'ra sermonis cō
 petit mulierib'. ¶ Sed s' ē qd' ap'ls dicit. i.
 ad Cor. i. 4. Mulieres in eccl'ys taceāt. z. i.
 ad Thimo. 2. Docere mulieri nō p'mitto. hoc
 aut' p'cipue p'tinet ad g'ram sermonis. g' g'ra
 sermonis nō cōpetit mulierib'. ¶ B' dō q'
 sermone pōt aliq's vti dupl'r. Uno' p'uate ad
 vñ v' paucos familiarit' colloq'ndo. z q'stū
 ad hoc gratis sermonis pōt competere mu-

lier' bus. Alio modo publice alloq'ndo totā
 eccl'iam. z hoc mulieri non cōcedit. p' qui
 dē z p'ncipal'r propter conditōem feminei
 sexus qui d'z eē subdit' viro: vt p' Ben. 3. doce
 re aut' z p'suadere publice i eccl'a non p'tinet
 ad subditos: sed ad p'latos. magl' tñ viri sub
 diti ex cōmissionē p'nt' exeg: q'a nō hēnt h'i
 subiectōem ex nāli sexu sicut mulieres: s'z ex
 aliquo accētal'r supueniēte. 2' ne aī hoium
 al'iciant' ad libidinē d'f. n. Eccl. 9. Colloquz
 illius q' ignis exardescit. 3' q' vt coiter mu
 lieres nō sūt in sapia p'fecte vt eis possit cō
 uenienter publica doctrina cōmitti. ¶ Ad
 primū g' dō q' illa auctoritas loquitur de do
 ctrina puata qua mater filii erudit. ¶ Ad se
 cūduz dō q' g'ra p'phie attēdit' s'm mētem il
 luminatā a deo: ex qua parte non est i hoī
 bus sexuū differētia: s'm illud ad Col. 3. In
 duētes nouū hoīem q' renouat' s'z imaginē
 eius q' creauit eū vbi nō ē masculus neq' fe
 mina: sed g'ra sermonis p'tinet ad istructōez
 hoium inē quos differētia sexuū inuenitur.
 vñ nō ē filis rō de vtroq'. ¶ Ad tertium dō
 q' g'ram dinitus acceptā diuersimode aliq'
 administrēt s'm diuersitatē d'it' d'is ipsoz. vñ
 mulieres si g'raz sapie aut scie hēant possūt
 eā administrare s'm puatam doctrinā: non
 aut' s'm publicam.

Deinde de fide
 rādū ē de gratia miraculoz
 Et circa b' querūtur duo.
 p' utz sit aliq' g'ra grat' data
 faciendi miracula. 2' qui
 bus contineat.

Ad primum sic pro

cedit. Videt' q' nulla gratia g'ris data ordie
 tur ad miracula faciēda. Dis. n. g'ra pōit ali
 quid in eo cui dat': sed opatio miraculoz nō
 ponit aliqd' in aīa hoīs cui dat': q'a etiā ad
 tactū corporis mortui miracula fiunt: sicut
 legitur. 4. Reg. 13. q' qdā p'ecerūt cadauer
 i sepulch'io Helisei: qd' eū tetigisset ossa He
 lisei fuit hō z stetit sup pedes suos. g' opa
 tio miraculoz nō p'tinet ad g'ram gratis
 datā. ¶ S. S'c' g'ris date sūt a spū scō s'm illd'
 i. ad Cor. 12. Diuisiones g'raz sūt: idem aut'
 spūs. sed opatio miraculoz sit ēt a spū imū
 do: s' n' illud Mat. 24. Surgent pseudo
 prophete z dabunt signa et prodigia magna

R

¶ videt q opatio miraculoꝝ nõ ptineat ad grã gratis datã. ¶ **M**iracula distinguuntur p signa ⁊ prodigia siue portenta ⁊ p vtutes incõuenient q ponit opatio vtutu poti gra gratis data q opatio pdigioꝝ siue signoz.

¶ **M**iraculosa reparatio sanitatis p diuinã vtute fit. q nõ dõ distingui gratia sanitatũ ab opatõe vtutu. ¶ **O**patio miraculoꝝ nõ cõsegtur fidẽ: vñ facientis: fm illud. i. ad Cor. 13. Si hũero oẽm fidẽ ita vt montes transferã: siue etiã alioꝝ pp̃ quos miracula fiunt. vñ dñ Math. 13. Et nõ fecit ibi vtutes multas ppter incredulitatẽ illoꝝ. si q fides ponit grã gratis data: supflũ e pter hoc ponere aliã grã gratis datã opatõem signoz.

¶ **S**ẽ qd̃ apls. i. ad Cor. 12. inter alias grã gratis datas dicit. alij dat grã sanitatum: alij opatio vtutu. ¶ **A**ũdeo dõ q sicut s̃ dicitũ est: spũs factũs sufficiẽter prouidet eccle in his que sũt vtilia ad salutẽ ad qd̃ ordinãẽ grẽ gratis date. sicut aũt opz q notitia quas qd̃ dinit̃ accepit in notitiã alioꝝ deducã p vtonũ linguaz ⁊ p grã sermonis: ita necesse e q sermo plat̃ ofirmeã ad b̃ credibil fiat. hoc aũt fit p opatõem miraculoꝝ: fm illud Mar. vlti. ⁊ sermonẽ confirmante seq̃ntibus signis. ⁊ hoc rõnabiliter. nã. n. est homini vt veritatẽ intelligibilẽ per sensibiles effectus dõprehẽdat. vñ sicut ductu nãlis rõis homo peruenire põt ad aliquã dei noticiã: p effectus nãles: ita per aliquos supnãles effectus qui miracula dicunt̃ in aliquã supnãle cognitõem credẽdoꝝ hõ inducit. ⁊ ideo opatio miraculoꝝ p̃tinet ad grã g̃l datã.

¶ **A**d p̃mũ g̃ dicendum q sicut p̃phetia se extẽdit ad oia que supnãlẽ cognosci p̃nt: ita opatio vtutu se extendit ad oia que supnãlẽ fieri p̃nt: quoz qdẽ cã e diuina oipotentia que nulli creature cõicari põt. ⁊ iõ impossibile e q p̃ncipiũ operãdi miracula sit aliq̃ qualitas b̃tũalẽ manẽs in aia: s̃ tñ hoc põt cõtingere q sicut m̃s. p̃p̃e mouet ex inspi ratõe diuina ad aliqd̃ supnãliter cognoscẽdũ: ita etiã m̃s miracula facientis moueãt ad faciẽdũ aliqd̃ ad qd̃ seq̃tur effect̃ miraculi qd̃ dõ sua virtute facit: qd̃ qñq; qdẽ fit cuz p̃cedẽte orõne: sicut cum Petrus Tabitam mortuã suscitauit: vt habet act. 9. qñq; etiã non p̃cedẽte manifesta orõne: sed deo ad nutum hois operãte: sicut Petrus ananiam ⁊ Saphyram m̃etiẽtes morti increpãdo tra-

didit: vt dñ Act. 5. ¶ **U**ñ Grego dicit in. 2. Dial. q sci aliqñ ex p̃tate miracula exhibet. aliqñ ex postulatõe. vtrolibz tñ modo dõs p̃ncipaliter opatur: q vtitur instrumẽtalr vel interiõri motu hois: vel eius locutõe: vel et aliquo extiori actu: seu etiã aliquo tractu corporali corpis etiã mortui. vñ Josue. 10. cum Josue dixisset qñ ex p̃tate. Sol 5̃ Gabaon ne mouear: subdit postea: nõ sicut aũ: ⁊ postea tam longa dies obediẽte deo voci hominis.

¶ **A**d secundũ dõ q ibi loq̃t dñs de miraculis q̃ fiẽda sũt tpe antixpi de qd̃ apls dicit. 2. ad Thessal. 2. q aduẽtus antixpi erit fm opatõem satbane in oĩ vtute ⁊ signis ⁊ pdi gys m̃edacib. ⁊ sicut Augo dicit. 20. de ciui. di. ambiguũ esse solet vtz p̃pterea dicta sint signa ⁊ pdigia m̃edacia: qm̃ mortales s̃sus per fantasmata deceptar̃ est: vt quod non facit facere videãt: aut q̃ illa etiã si erũt vera pdigia ad m̃edaciũ p̃rabent. vera aũt dicũtur q̃ ipse res vere erũt: sicut magi Pharaonis fecerũt veras ranas ⁊ veros serpẽtes: nõ tñ h̃ebant verã rõem miraculi: q̃a sicut h̃tate nãliũ cãz sic i p̃ma pte dictũ est. s̃ opatio miraculoꝝ que attribuit grẽ gratis date fit h̃tate oĩna ad hoĩuz vtilitatẽ.

¶ **A**d etiam dõ q in miraculis duo possũt attẽdi. Unuz qdẽ est id qd̃ fit: qd̃ qdem e aliqd̃ excedens facultatẽ nãe: ⁊ fm b̃ miracula dicũt virtutes. Aliud e id pp̃ qd̃ miracula fiũt. s̃ ad manifestãdũ aliqd̃ supnãle: et fm hoc cõiter dicunt̃ sig̃. pp̃ excellẽtiã at̃ dicũt portenta vel prodigia q̃i procul aliqd̃ oñdentes.

¶ **A**d q̃ẽtũ dõ q grã sanitatũ omemorat̃ seorsuz: qz p̃ eã ofers̃ hõi aliqd̃ beneficiũ. s̃. corporalis sanitat̃ p̃ter beneficiũ cõe qd̃ exhibet̃ i oĩbus miraculis: vt. s̃. hoies adducãt̃ i dei noticiãz.

¶ **A**d g̃ntũ dõ q opatio miraculoꝝ attribuitur h̃ dei prop̃ duo. p̃ qdẽ qz ordiat̃ ad h̃ dei cõfirmatõem. 2º qz procedit ex di oipotentia cui fides innitit̃. ⁊ tñ sic õter grã fidei necessaria e grã f̃monis ad fidei instructõẽ: ita et̃ necessaria est opatio miraculoꝝ ad fidei cõfirmatõem.

Ad secundũ sic procedit. ¶ **V**idetur q mali nõ possint miracula facere. ¶ **M**iracula. n. p̃petrãt̃ p o dõz sic dictuz e. s̃ oĩ pctõis non e exaudibilis fm illud Job. 9. Scim̃ qz pctões dõs non audit. ⁊ puer. 28. dñ. Qui dcliat aures suas ne audiat

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

legem. oſo ſua erit execrabilis. g̃ ṽ q̃ mali
 miracula facere nō poterūt. **M**iracula
 attribuūtur fidei: ſm̃ illud **M**ath. 17. **S**i ha
 bueritis fidē ſicut granū ſinapis: dicetis mō
 ti huic: tranſi hinc: ⁊ traſibit. fides autē ſine
 opib⁹ mortua ē: vt dī **I**aco. 2. ⁊ ſic non ṽ q̃
 hēat ppriā opatōem. g̃ ṽ q̃ mali q̃ non ſūt
 bonoz operū: miracula facere non poſſint.
Miracula ſūt quedā diuina testi mo
 nia: ſm̃ illud ad **H**eb. 2. **C**ontestante deo ſi
 gnis ⁊ portētis ⁊ varijs virtutibus. vnde ⁊ i
 ecclia aliq̃ canonizātur p̃ testi mōia miracu
 loz. ſed d̃s non poteſt eē testi ſ falſitatis. g̃ ṽ
 def q̃ mali hoies nō poſſint miracula facē.
Boni ſunt deo diuinctiores q̃ mali: ſz
 nō oēs boni faciūt miracula. g̃ multo min⁹
 mali faciūt. **S**z̃ ē qd̃ dīc̃ apls. i. ad **C**or.
 13. **S**i hūero oēm fidē: ita vt mōres trāſſerā
 caritatē aut nō habuero nihil ſuz. ſz q̃cuq; n̄
 hēt caritatē ē malus: qz hoc ſolū donū ſpūs
 ſancti ē qd̃ diuidit inē filios regni ⁊ filios p̃
 ditōis: vt dicit **A**ug. 15. de tri. g̃ ṽ q̃ etiam
 mali faciūt miracula facere. **R**o dīcēdū
 q̃ miraculoz aliqua qdē ſūt nō ṽa: ſz ſanta
 ſtica facta: qbus. s. iudificaf hō vt videaf ei
 aliqd̃ qd̃ nō ē: quedā ṽo ſūt vera facta: ſz nō
 ṽe hēt rōem miraculi: q̃ ſūt ṽtute aliquaz
 nāliū cāz: ⁊ h̄ duo poſſūt fieri p̃ demōes: vt
 ſ̄ dīctū ē: ſz ṽa miracula nō poſſunt fieri niſi
 ṽtute diuina. opatur. n. ca d̃s ad hōim vti
 litatē. ⁊ h̄ dupl̄r. **U**no qdē mō ad ṽtatis p̃
 dicatē ⁊ firmatōem. **A**liō ad demōſtratōez
 ſcītatis alie: quā d̃s hoibus ult. pponē i exē
 plū ṽtutis. p̃ aut mō miracula poſſūt fieri p̃
 quēctunq; q̃ verā fidē p̃dicat: ⁊ nomē xp̄i in
 uocat: qd̃ ē inēdū p̃ malos ſit: ⁊ ſm̃ hūc mo
 dū etiā mali poſſūt miracula facere. ṽn̄ ſup
 illud **M**ath 7. **N**ōne in noīe tuo p̃phetan̄
 mus. ⁊ c. dicit **H**iero. **P**rophetare ul̄ virtu
 tes facere ⁊ demonia eycere inēdū nō ē ei⁹
 meriti q̃ opatur: ſz inuocatio noīs xp̄i h̄ agit
 vt hoies deū honozēt: ad cui⁹ inuocatōem
 fiunt tāta miracula. 2. aut mō nō fiunt mi
 racula niſi a ſanctis ad quoz ſanctitatez de
 nunciandā miracula ſūt: vel in uita eoz: vel
 ēt p̃ mortē: ſiue p̃ eos: ſiue p̃ alioſ. legitur. n.
 acil. 19. q̃ d̃s faciebat ṽtutes p̃ man⁹ **P**aui
 ⁊ etiā deſup lāquidos deſerebāt a corpe ei⁹
 ſudaria: ⁊ recedebāt ab eis languores. ⁊ ſic
 etiā nihil phiberet p̃ aliq̃ p̃ctōrē miracula
 fieri ad inuocatōez alicui⁹ ſancti. q̃ m̄ mira

cula nō d̄ facere ille: ſz ille ad cui⁹ ſanctita
 tē denūciādā hec fierēt. **A**d p̄mum g̃ d̄
 q̃ ſicut ſ̄ dīctū ē cū de orōe agereſ: oſo im
 petrādū nō in̄itit merito: ſz d̄ine m̄ie: que ēt
 ad malos ſe extēdit. ⁊ iō ēt q̃nq; peccatoz
 oſo a deo exaudīf. **U**n̄ **A**ug⁹ dicit ſup **J**oh.
 q̃ illud ṽbū cecus locut⁹ ē q̄i ad huc inunct⁹
 .i. nōdū p̃fecte illuminat⁹. nam p̃ctōres exau
 dit d̄s. q̃ aut d̄r q̃ oſo nō audiētis legē est
 execrabilis: intelligēdū est q̄tum ē ex meri
 to p̃ctōris: ſz inēdū impetrat ex m̄ia dei: vel
 pp̄ ſalutē eius qui orat: ſicut audīf ē publi
 canus: vt dī **L**uc. 18. vel ēt pp̄ter ſalutē alio
 rū ⁊ glām dei. **A**d ſc̄dm̄ d̄ q̃ ſides ſine
 opibus dīcīf eē mortua q̄tū ad ip̄m credē
 tē: q̃ p̄ eā nō uiuit uita gr̄e. nihil autē phibet
 q̃ res uiua opereſ per inſt̄m mortuum: ſic
 homo opatur p̃ baculū: ⁊ hoc mō deus opa
 tur p̃ fidē hoīs p̃ctōris inſt̄r. **A**d tertiu
 dīcēdū q̃ ſemp̄ miracula ſunt ṽa testi mōia
 eius ad qd̃ inducūt. ṽn̄ a malis q̃ falſam do
 ctrinā enūciant: nunq̃ ſiunt vera miracula
 ad cōfirmatōem ſue doctrine q̄nis q̄nq; ſi
 eri poſſint ad cōmēdatōem noīs xp̄i qd̃ inu
 cant: ⁊ ṽtute ſacramētoz que exhibent. ab
 his aut q̃ verā doctrinā enūciant ſiunt q̄is
 ṽa miracula ad cōfirmatōem doctrine: non
 aut ad testiſicatōem ſcītatis. **U**n̄ **A**ug⁹ dicit
 i li. 83. q. **A**lr magi faciūt miracula. alif boni
 xp̄iani: alif mali. magi p̃ p̄uatos ſctus cū de
 monibus: boni xp̄iani p̃ publicā iuſtitiā. ma
 li xp̄iani p̃ ſigna publice iuſticie. **A**d quar
 tū dīcēdū q̃ ſicut **A**ug⁹ dicit i li. 83. qd̄num
 āmonet nos d̄s vt intelligamus quedā mi
 racula etiā ſceleratos hoies facere q̄lia ſācti
 facere nō p̄nt. **A**d q̄ntū dīcēdū q̃ ſic̄ ibi
 dē **A**ug⁹ dīc̄: iō non oib⁹ ſcis iſta attribuūt:
 ne p̄nicioſiſſimo errore decipiant infirmi
 eſtimātes i talib⁹ factis eē maiora dona q̄
 in opibus iuſticie qbus vita eterna cōparaſ

Consequen
 ter
 considerādū ē de vita actiua
 ⁊ cōtēplatiua: vbi q̄druplex
 cōsideratio occurrit: quaruz
 p̄ma ē de diuisione uite per
 actiuā ⁊ cōtēplatiuā. ſecūda de uita cōtē
 platiua. tertia de uita actiua. quarta de com
 paratōe uite actiue ad cōtēplatiuā. **C**irca
 p̄mū q̄run̄ duo. p̄ utq; uita conueniēter di
 uidaf p̃ actiuā ⁊ cōtēplatiuā. 2. ṽz diuifio

fit sufficiens.

Ad primum sic pro

cedit. **V**ides q̄ vita nō ueniēter diuidat p̄ actiuā z cōtēplatiuā. Aīa. n. est p̄ncipiū vite p̄ suā eētā. dicit. n. p̄hs in. 2. de aīa q̄ uiuere uiuētib⁹ ē eē. actōis autē z cōtēplatiōis p̄ncipiū ē aīa per suas potētias. **¶** Vides q̄ vita nō ueniēter diuidat p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Incōueniēter diuidit p̄ p̄ differēntias posterioris. actiuū autē z cōtēplatiuū siue speculatiuū z practiciū sūt differētie itellectus: vt p̄ in. 3. de aīa. uiuere autē ē p̄ q̄ in telligere. nā uiuere inest uiuētib⁹ p̄ mo fm aīam vegetabilē: vt p̄ p̄ in. 3. de aīa. **¶** Incōueniēter diuidit vita p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Nō ē vite importat motū: vt p̄ p̄ Diony. 4. c. de diu. no. sed cōtēplatio cōst̄ sit magis in q̄ete fm illud Sap. 8. Intras i domū meā z quietē cū illa. **¶** Vt q̄ vita nō ueniēter diuidat p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Sed ē q̄ dicitur sup̄ Ezech. dicit. Due sūt vite in q̄bus nos d̄s oipotēs. p̄ sacrū eloquiū erudit: actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Rūdeo dicit cēdū q̄ illa p̄p̄ie dicunt uiuētia que ex se ipsis mouent seu operāt. illud autē maxime cōuenit alicui p̄ seipm qd̄ ē p̄p̄iū ei z ad qd̄ maxime inclināt: z iō vniūq̄q̄ uiuēs oīd̄ uiuere ex opatōe sibi maxime p̄p̄ia ad quā maxime inclināt: sicut plātaz vita d̄ i B cōsistere q̄ nutriunt z generāt. aīaliū hō in B q̄ sentiūt z mouēt. hōiū hō in hoc q̄ in telligūt z fm rōem agūt. vñ ēt z in hōib⁹ vita vniūscuiusq̄ hōis videt eē id i quo maxime delectat: z cui maxime intēdit. z in hoc p̄cipue vult qlibet cōuiuere amico vt d̄ in .9. ethi. Quia q̄ qdā hōes p̄cipue intēdunt cōtēplatiōi vitatis. qdā intēdūt p̄ncipal̄ ext̄iorib⁹ actionib⁹: inde ē q̄ vita hōis cōueniēter diuidit p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Ad p̄mū q̄ dicitur q̄ p̄p̄ia forma vniūscuiusq̄ faciēs ipm eē in actu ē p̄ncipiū opatōis p̄ p̄ie ipius. z iō uiuere d̄ esse uiuētū ex eo q̄ uiuētia p̄ hoc q̄ hēt eē p̄ suā formā tali mō operāt. **¶** Ad secūduz d̄ q̄ vita vlt̄ supra nō diuiditur per actiuā z cōtēplatiuā: sed vita hōis q̄ sp̄m fortit̄ ex hoc q̄ hēt intellectū. z iō eadē ē diuisio itellect⁹ z vite humana. **¶** Ad t̄tium d̄ q̄ cōtēplatio hēt qd̄ quietē ab ext̄iorib⁹ motibus: nihilominus tamē ipsuz cōtēplari est qdā mot⁹ itellect⁹

put quelibet opatio d̄ mot⁹: fm q̄ dicit p̄hs in 3. de aīa. q̄ sentire z intelligere sunt mot⁹ qdā put motus d̄ act⁹ p̄fecti z hoc modo Diony. 4. ca. de diu. no. ponit tres motus anime cōtēplatiōis. s. rectum. circularē. z obliquum.

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**ides q̄ vita nō sufficienter diuidat p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** P̄hs. n. in p̄ ethi. dicit q̄ tres sunt vite maxime excellentes. s. voluptuosa: ciuilis que vñ eē eadē actiue: z cōtēplatiua. insufficienter q̄ diuidit vita p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Aug. 19. de ciui. di. ponit tria vite genera. s. ociosū qd̄ p̄inet ad cōtēplatiōem: actuosū qd̄ p̄inet ad vitaz actiuā. z addit t̄tium ex vtroq̄ cōpositū. q̄ vñ q̄ insufficienter diuidat vita p̄ actiuā z cōtēplatiuā. **¶** Vita hōis diuersificat fm q̄ hō mines diuersis actōibus agūt: s. p̄ pla q̄ duo sunt humanaz actōum studia. q̄ vñ q̄ vita debeat i pla mēbra diuidi q̄ in actiuū z cōtēplatiuū. **¶** Sed ē q̄ iste due vite significant p̄ duas vxores Jacob. actiuā qd̄ p̄ Lyam. cōtēplatiuā vō p̄ Rachelē. et p̄ duas mulieres q̄ oīm hospitiō receperūt. cōtēplatiuā qd̄ p̄ Mariā. actiuā vō p̄ Marthā vt Greg. dicit. 6. moral. nō autē eēt h̄ carua significatio si eēt p̄les q̄ due vite. q̄ sufficienter diuidit vita p̄ actiuā et cōtēplatiuā. **¶** Sed d̄ q̄ sicut dicitur ē: diuisio ista d̄ f̄ vita humana: que qd̄ attēdit fm intellectū. intellect⁹ autē diuidit p̄ actiuū et cōtēplatiuū: quia finis itellectiue cognitiōis vel ē ipsa cognitiō vitatis qd̄ p̄inet ad itellectū cōtēplatiuū: vñ est aliqua ext̄ior actio qd̄ p̄riet ad itellectū practiciū siue actiuū. et ideo vita etiā sufficienter diuidit p̄ actiuā et cōtēplatiuā. **¶** Ad p̄mū q̄ dicitur q̄ vita voluptuosa ponit finē in delectatiōe corporali que cōis est nobis et brutis. vñ sicut p̄hs ibidez dicit: est vita bestialis: p̄pter qd̄ nō cōprehēditur sub p̄nū diuisione put vita humana diuidit in actiuā et cōtēplatiuā. **¶** Ad secūduz d̄ q̄ media cōficiūtur ex extremis. et ideo vtute cōtēnt̄ in eis: sicut tepidū in calido et frigido. et pallidū in albo et nigro. et si mixt̄ sub actiuo et cōtēplatiōe p̄p̄ēdit id qd̄ ē ex vtroq̄ cōpositū. et tñ sic in quolibet mixto p̄dominat aliq̄ simpliciuū: ita etiā in medio genē vite sup̄abdat q̄q̄ qd̄ cōtēplatiuū

quod est actiuum. Ad tertium dicendum quod omnia studia humanarum actionum si ordinantur ad necessitatem presentis vite secundum rationem rectam pertinent ad uitam actiuam quam per ordinatas actiones consulit necessitati uite presentis. si autem deficiant concupiscentie cuiusque pertinent ad uitam voluptuosam quam non continentur sub uita actiua. humana uero studia que ordinantur ad considerationem ueritatis pertinent ad uitam contemplatiuam.

Deinde considerandum est de uita contemplatiua. Et circa hoc querunt octo. **1°** utrum uita contemplatiua pertineat tantum ad intellectum: an consistat etiam in affectu. **2°** utrum ad uitam contemplatiuam pertineant virtutes morales. **3°** utrum uita contemplatiua consistat solum in uno actu aut in pluribus. **4°** utrum ad uitam contemplatiuam pertineat consideratio cuiuscumque ueritatis. **5°** utrum uita contemplatiua hominis in hoc statu possit eleuari usque ad dei uisionem. **6°** de motibus contemplationis que dyo assignat **4°** ca. d. diu. no. **7°** de delectatione contemplationis. **8°** de duratione contemplationis.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod uita contemplatiua nihil habeat in affectu sed totum in intellectu. Dic. n. philosophus in **2°** metaph. quod finis contemplationis est ueritas. ueritas autem pertinet ad intellectum totum. **9°** uidetur quod uita contemplatiua totaliter in intellectu consistat. **1°** philosophus dicit in **6°** moralium quod Rachel que interpretatur uisionem principium uitam contemplatiuam significat: sed uisio principii pertinet proprie ad intellectum. **9°** uita contemplatiua proprie ad intellectum pertinet. **1°** philosophus dicit super **Ezech.** quod ad uitam contemplatiuam pertinet ab exteriori actione gescere: sed uis affectiua siue appetitiua inclinatur ad exteriores actiões. **9°** uidetur quod uita contemplatiua non pertineat aliquid modo ad uim appetitiuam. **1°** philosophus dicit quod **3°** d. e. quod **8°** dicitur quod contemplatiua uita est caritatem dei et proximi tota mente retinere et soli desiderio conditoris inherere: sed desiderium et amor ad uiam affectiua siue appetitiua pertinent ut **3°** dicitur e. **9°** etiam uita contemplatiua habet aliquid in uim affectiua siue appetitiua. **1°** dicitur quod sicut dicitur est: uita contemplatiua illoque dicitur quod principaliter intendit contemplationem ueritatis. intentio autem est actus uoluntatis ut **3°** dicitur est: quia intentio est ob sine qua

est uoluntatis obiectum. et ideo uita contemplatiua quantum ad ipsam essentiam actiōis pertinet ad intellectum. quantum autem ad id quod mouet ad exercendam talem operationem pertinet ad uoluntatem que mouet omnes alias potentias et etiam intellectum ad suum actum ut **3°** dicitur e. mouet autem uis appetitiua uel ad aliquid inspicendum uel sensibilibiter uel intelligibiliter: quoniam quod est propter amorem rei uise: quia ut dicitur **Matth. 6°** Ubi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. quoniam autem propter amorem ipsius cognitionis quam ex inspectione consequitur. et propter hoc **8°** dicitur uita contemplatiua in caritate dei: in quantum scilicet aliquis ex dilectione dei inardescit ad eius pulchritudinem inspicendam. et quia unusquisque delectatur cum adeptus fuerit id quod amat: ideo uita contemplatiua terminatur ad delectationem que est in affectu ex qua etiam amor intenditur. **1°** Ad primum **9°** dicitur quod ex hoc ipso quod uita est finis contemplationis habet rationem boni appetibilis et amabilis et delectantis. et secundum hoc pertinet ad uim appetitiuam. **1°** Ad secundum dicendum quod ad ipsam uisionem primi principii scilicet dei incitatur amor ipsius. Unde **8°** dicitur super **Ezech.** quod uita contemplatiua calcatis curis omnibus ad uidentiam faciem sui creatoris inardescit. **1°** Ad tertium dicitur quod uis appetitiua mouet non solum membra corporalia ad exteriores actiones exercendas: sed etiam intellectum ad exercendam operationem contemplationis ut dictum est.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod virtutes morales pertineant ad uitam contemplatiuam. Dic. n. **8°** dicitur super **Ezech.** quod contemplatiua uita est caritatem dei et proximi tota mente retinere. sed etiam virtutes morales ob quorum actibus dantur precepta legis reducuntur ad dilectionem dei et proximi: quia plenitudo legis dilectio est: ut dicitur ad **Ro. 13°** **9°** uidetur quod virtutes morales pertineant ad uitam contemplatiuam. **1°** Uita contemplatiua precipue ordinatur ad dei contemplationem. dicit. n. **8°** dicitur super **Ezech.** quod calcatis curis omnibus ad uidentiam faciem sui creatoris inardescit. sed ad hoc nullus potest peruenire nisi per mundiciam quam caritas moralis dicit. n. **Matth. 5°** Beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. et ad **Heb. 12°** Pace segimini cum omnibus et scimoniam sine qua nemo uidebit deum. **9°** uidetur quod virtutes morales pertineant ad uitam contemplatiuam. **1°** philosophus dicit super **Ezech.** quod contemplatiua uita speciosa est in alio. unde significatur per Rachel de qua dicitur **Gen. 29°** quod erat pulchra

et discursus rationis circa diuersa signa l' q'cuq;
 pducencia i cognitione veritatis intente: q's
 uis fm Aug. 14. de trini. cogitatio dici pos
 sit ois actualis opatio intellect': medita' ho
 ptinere nidei ad pcessum ronis ex principiis
 aliquib' ptingentib' ad veritatis alicui' cote'
 platione. et ad idem ptinet consideratio fm
 Bernardu. q'uis fm phm i 3. o aia. ois opa
 tio intellectus consideratio dicat. sed contem'
 platio pertinet ad ipsu simplicem intuitu vita
 tis. vnde idem Ricard' dic q' coteplatio est p
 spicax et liber et uis' ai i res pspiciendas: me
 ditatio at est ituit' ai in veritatis ingfuitioe oc
 cupat'. cogitatio aut e ai respectus ad euaga
 tionem pnus. Ad secundu dicendu q' specula
 tio ut glo. Aug. dic ibide: d' a speculo non a
 specula. videre at aliqd p speculu e uide cas
 p effectui i q' ei' similitudo reuelat. vñ speculatio
 ad meditatioem reduci videtur. Ad tertiu
 dicendu q' admiratio est spes timoris conse
 quens appbensionem alicui' rei excedetis no
 stra facultaten. vñ ammiratio est act' consequens
 contemplatione sublimis veritatis dictum e
 n. q' contempla' i affectu teriatur. Ad quatu
 dicendu q' ho ad cognitione vitatis ptingit
 duplr. Uno p ea q' ab alio accipit. et sic gdes
 q'stu ad ea q' ho a deo accipit necessaria e oi o
 fm illud Sap. 7. Inuocauit et venit i me spi
 rit' sapie. q'stu ho ad ea q' accipit ab homine
 necessari' est audire scd' q' accipit ex uoce lo
 quetis. et lectio fm q' accipit ex eo qd p scri
 ptura est traditu. alio' necessarium est q' ad
 bibeat ppriu studiu. et sic requit' meditatio:

Ad quartu sic pro

cedit. Videt' q' uita contemplatiua no solu
 consistat i contemplatione dei: sed etiam i co
 sideratione cuiuscunq' vitatis. D' n. in p. s.
 Mirabilia opa tua et aia mea cogofez nimif
 sed cognitio dinoy operum sit p aliquam cote
 platione ueritatis. g' videt' q' ad uita contem
 platiua ptineat n solum dinam ueritatem sz
 et qualibz alia' contempleri. Bernard' i
 li' de consideratione dic q' prima coteplatio
 e amira' maiestatis. secunda est iudicioy dei
 etia est hñficioy ipsi'. quarta est pmissioy
 sed in bec quatuor solum primu ptinet ad di
 uina ueritate. alia ho tria pertinet ad effect
 tus ipsi'. g' uita contemlatiua n solu consistit i
 cōsideratioe dine vitatis. sed et i cōsideratioe
 ueritatis circa dinos effectus. Ricard'

de scō victore distinguit sex spes contemlatio
 nu: q'z prima e fm sola imaginatioez du ar
 tedim' res corpales. secunda at e i imaginatio
 ne fm rone pur. s. sensibiliu ordine et dispo
 ne consideram'. tertia est in rone fm imagi
 natione: q'n. s. p inspectionem rez uisibiliuz
 ad innisibilia subleuamur. q'ra autem e i ro
 ne fm rone. q'n. s. anim' intendit in uisibili
 bus q' imaginatio non nouit. q'nta at e s ro
 nem: q'n ex dina reuelatione cognoscim' ea q'
 humana rone compbendi n pnt. sexta at est
 s rone et pter rone: q'n. s. ex dina illuatio
 ne cognoscim' ea que huane roni repugnare
 uident: sicut ea que dicunt de mysterio trini
 tatis: sed solu vltimu uidetur ad dina uitate
 ptinere. g' contemlatio non solu respicit di
 uina ueritate. sed et ea q' i creaturis cōsidera
 tur. In uita contemlatiua q'nt' contemla
 ueritatis in q'stu pfectio hois. sed qlibet uer
 itas e pfectio huani intellect'. g' in quibz con
 templatatione ueritatis consistit uita contemla
 tiua. Sed e qd Greg' dic in 6. moral. q'
 in contemplatatione principiu qd deus e q'nt'
 R' dicendu q' sicut ia dictu e ad uita cote
 platiua ptinet aliqd duplr. vno' principalit'.
 alio' secundario uel dispositiue. Principalit'
 qd ad uita contemlatiua ptinet contemla
 dine ueritatis: ga h' modi contemlatio e fi
 nis toti' huane uite. vñ Aug' dic in p. de tri
 ni. q' contemlatio dei pmitit' nobis actio
 nu oium finis atq' etna pfectio gaudioy q' q
 de i futura uita erit pfecta qn uidebim' eu fa
 cie ad facie. vñ et pfectos beatos faciet: nunc
 at contemlatio dine ueritatis cōpetit nobis i
 pfecte uidelicet p speculu et in enigmate. vñ
 p eam sit nobis qda inchoatio beatitudis q'
 hic incipit ut in futuro continuet. vñ et plis
 in. x. ethicoy: i contemplatatione optimi intel
 ligibilis ponit vltima felicitatem hois: sz ga
 p dinos effectus in dei contemlatioem manu
 ducimur fm illud ad Ro. p. Inuisibilia dei
 p ea que sca sunt intellecta conspiciunt. inde
 est q' et contemlatio dinoy effectuu secunda
 rio ad uita contemlatiua ptinet: pur. s. ex h
 manu ducit ho in dei cognitione. Un Aug'
 dic i libro de vera religione q' in creaturaru
 consideratione non uana et pitura curiositas
 est exercenda. sed g' d'us ad imortalia et sem p
 manentia faciendus. Sic g' ex pmissis patet
 q' ordine quoda q' tuoz ad uita contemlatiua
 ptinent. p' qdem uirtutes morales. 2. at alii

naturali. sed et in eis q̄ p̄ reuelatiōez cogno-
scim⁹. dic. n. **Dyo.** 2.º ca. cele. ierar. q̄ angelo-
rum ierarchias māifestat nob̄ dina claritas
in qb̄ dā iymbolis figuratis in cui⁹ virtute re-
stituimur in simplicum radiū. i. in simplicem
cognitionē intelligibilis veritatis. ⁊ sic intel-
legendum est quod **Breg⁹** dic̄ q̄ contemplā-
tes corp̄alium rez ymbras nō secū trahūt:
qa videlicet in eis nō consistit eoz contēpla-
tio: sed poti⁹ in consideratiōe intelligibilis ve-
ritatis. **Ad** tertiu⁹ dicēdū q̄ ex h̄bis greg.
nō dat̄ intelligi q̄ b̄is **B̄ndā** deū i illa ui-
sione p̄ eēntiā uiderit: sed uult oñdē q̄ qa ui-
denti creatorē angusta ē oīs creatura. cōis ē
q̄ p̄ illustrationē diuini nois de facili possit
q̄cunq̄ uideri. vnde subdit. quātūlibz. n. pa-
rū d̄ luce creatoris aspexerit. breue ei fuit oē
quod creatum est.

**Ad sextum sic procedi-
tur.**

Uiderurq̄ inconuenienter opatio cōtempla-
tionis distinguat̄ p̄ tres motus: circularē:
rectū ⁊ obliquū. 4.º ca. de diui. no. **Contēpla-
tio.** n. tm̄ ad quietē p̄inet fm̄ illud **Sap.** 6.º
trans i domū meā ⁊ q̄scam cū illa sed mot⁹
geti opponit: nō ḡ operatiōes contēplatiue
uite p̄ motus designari debēt. **¶** **Ac**º con-
templatiue uite ad intellectū p̄inet fm̄ quez
homo cū angelis conuenit: sed i angelis aliē
assignat **Dyo**º hos motus q̄ in aīa: dicit enī
motū circularē angeli esse fm̄ illuminatiō-
nes pulchri ⁊ boni. motū at̄ circularē aīe fm̄
plura defīniat: q̄rum primum ē introit⁹ aīe
ab exterioribus ad seipsam. secundū est q̄dam
cōuolutio virtutū ipsius p̄ quā aīa liberat̄ ab
errore ⁊ ab exteriori occupatione. tertiu⁹ at̄ ē
unio ad ea q̄ s̄ sūt. s̄tr ⁊ differenter descri-
bit motū rectū utriusq̄: nam motum rectum
angeli dic̄ esse secundū q̄ p̄cedit ad subiecto-
rum p̄uidentiā. motū at̄ rectū aīe p̄dit i duo-
bus. primo qdē i hoc q̄ p̄gredit̄ ad ea q̄ sūt
circa ipsam. 2.º at̄ i h̄ q̄ ab exterioribus ad s̄
plices contēplationes eleuat̄. s̄ ⁊ motū obli-
quū diuersimode in utriusq̄ dēterinat. nā ob-
liquū motū i angelis assignat in hoc q̄ p̄ui-
dendo minus h̄ntibus manēt in idēpitate
circa deū. obliquū at̄ motū aīe assignat ex eo
q̄ aīa illūiat̄ dinis cogitationibus rōnabilif
⁊ effusīue: nō ḡ uidēt̄ cōuenienter assignari
opationes contēplationis p̄ modos p̄cōs
¶ **Ricard⁹** de scō victore in li.º de contēplā-

tione ponit multas alias differentias motū
ad s̄ilitudinē volatiliū celi. quoz quedā nūc
ad altiora se extollūt. nunc autem i inferiora
demergunt. ⁊ hoc sepius repetē uident̄. alia
ho dextrosū uel sinistrosū diuertunt mult⁹
totiēs. qdā ho mouent̄ in anteriora uel po-
steriora frequenter. alia ho q̄si in gyrū ver-
tūt̄ fm̄ latiores uel t̄ciores circuit. qdā ho
q̄si immobiliter suspense i uno loco manēt. ḡ
uidēt̄ q̄ nō sint solū tres motus contēplatio-
nis. **¶** In triūm ē auctoritas **Dyo.** **¶** **R**º di-
cendū q̄ sicut dictū ē s̄. opatio intellect⁹ i q̄
contēplatio essentialiter consistit. motus dic̄
fm̄ q̄ mot⁹ ē act⁹ p̄fecti ut pl̄us dic̄ i 3.º d̄ aīa
Quia ho per sensibilia in cognitionē itelli-
gibiliū deuenim⁹. opationes at̄ sensibiles si-
ne motu nō sunt: inde ē q̄ etiā opatiōes in-
telligibiles q̄si mot⁹ qdā describūt. ⁊ fm̄ s̄li-
tudinē diuersoz motuum eaz d̄ria assignat̄
¶ In motib⁹ at̄ corp̄alib⁹ p̄fectiores ⁊ primi sūt
locales ut p̄bat̄ in octauo phicoz. ⁊ iō sub eo-
rum s̄ilitudinē possime opationes intelli-
biles describūt. quorum qdē sunt tres disse-
rentie. nā qdam est circularis fm̄ quē aliqd
mouet̄ vniformiter circa idē centz. ali⁹ at̄ est
rect⁹ fm̄ quē aliqd p̄cedit ab uno in aliud.
terti⁹ at̄ ē obliqu⁹ q̄si compositus ex vtroq̄:
⁊ iō in opationib⁹ intelligibilib⁹ id quod sim-
pliciter bz vniformitatē attribuit̄ motū circu-
lari. opatio at̄ intelligibilis fm̄ quā p̄ceditur
de uno in aliud attribuit̄ motū recto. opatio
autem intelligibilis h̄ntis aliquid vniformita-
tis simul cum p̄cessu ad diuersa attribuitur
motū obliq̄. **¶** **Ad** primū ḡ dicēdū q̄ mot⁹
corpales exteriores opponunt̄ geti contēpla-
tionis q̄ intelligit̄ esse ab exterioribus occupa-
tionibus: sed mot⁹ intelligibiliū opationū ad
ipsam quietē contēplatiōis p̄inet. **¶** **Ad** se-
cundū dicēdū q̄ hō uenit i intellectu cuz
angelis i genere: s̄z uis intellectiua ē multo
altior in angelo q̄ in boie. ⁊ iō alioº oz bos
mot⁹ i hoib⁹ ⁊ in angelis assignare fm̄ q̄ di-
uersimode se h̄nt ad vniformitatem intellec-
tus. n. angeli bz cognitionē vniformē sc̄m
duo. primo qdē qa nō acq̄rit̄ intelligibile h̄-
tate ex virtute rez p̄positaz. 2.º qa nō itelligit̄
virtatē intelligibile discursiue s̄z simplici in-
tuitu. intellect⁹ ho aīe a sensibilib⁹ rebus ac-
cipit̄ intelligibile virtatē. ⁊ cū quodā discursu
rōnis ipsius eā intelligit. ⁊ iō **Dyo**º motū cir-
cularē in angelis assignat̄ in q̄tū vniformitē

7 in desinentē absq; principio 7 sine intrinsecur
deū: sicut motus circularis carens principio
7 sine vniformitē ē circa idē centz. i aia vō ā
reōz ad istā vniformitatē pueniat: erigit q
duplex eius difformitas amoueat. p^o quidē
illa q̄ est ex diuersitate extioz rez. put. s. relī
quit exteriora. 7 hoc est q̄ primo pōit i mo^o
tu circulari aīe introitū ipsius ab exteriorib^o
ad seipsam. secundo at oz q̄ remoueat secun
da difformitas q̄ est p̄ discursū rōnis 7 hoc
idem contingit fm q̄ oēs opatiōes aīe redu
cunt ad simplicē contēplationem intelligibi
lis v̄itatis. 7 hoc ē qd̄ 2° dic q̄ necessaria est
vniformis cōuolutio intellectualiū virtutū
ipsius ut. s. cessante discursu figat̄ ei^o intuitus
i contēplatione uni^o simplicis v̄itatis. 7 i hac
opatione aīe nō ē error sicut p3 q̄ circa itel^o
lectū primoz principioz nō errat q̄ simplici
intuitu cognoscim^o. 7 tūc istis duob^o pmissis
3° ponit vniformitas cōformis angel^o fm q̄
p̄missis oibus i sola dei contēplatiōe p^o
sistit. 7 hoc est qd̄ dicit Damascen^o. Sic uni
formis facta vnite. i. cōformit^o vnitis v̄itutib^o
ad pulchrū 7 bonū manu ducit. motus at̄ re
ctus in angelis accipi nō pōt fm id q̄ in cō
siderādo. pcedat ab vno in aliud: sed solū f3
ordinē sue puidentie fm. s. q̄ angelus supe
rior inferiorē illuminat per medios. 7 h̄ est
qd̄ dic q̄ in directū mouent̄ angeli qn̄ pced
unt ad subiectoz ordinē. puidencia recta
oia trāseūtes. i. scdm̄ ea q̄ fm̄ rectū ordinē
disponūt: sed rectū motū pōit i aīa fm̄ h̄ q̄
ab exterioribus sensibilib^o pcedit ad intelli
gibiliū cognitionē. obliquū at̄ motū ponit i
angelo cōpositū ex recto 7 circulari. inq̄tuz
fm̄ cōtēplatiōem dei inferiorib^o puidet. i
aīa at̄ ponit motū obliquū s̄līr ex recto 7 cir
culari cōpositū. put̄ illuminationib^o dinis rō
cinando unū. Ad tertiū dicēdū q̄ ille dī
sitates motū q̄ accipiunt scdm̄ differentiā
eius qd̄ est sursum 7 deorsū: dextrorsum 7 si
nistrosū: ante 7 retro. 7 secūdū diuersos cir
cuit^o: oēs continēt sub motu recto l' obliq̄. nā
p̄ oēs designat̄ discursus rōnis: q̄ q̄dez si sit
a genē ad spēm uel a toto ad prem̄ erit ut ip
se exponit scdm̄ sursum 7 deorsū. si vero sit ab
vno oppositoz in aliud erit fm̄ dextrorsum:
7 sinistrosū. si vō sit a cāis in effectus erit
ante 7 retro. si vero sit secundū accidentia q̄
circūstant rē. p̄pinqūā vel remotā erit circui
tus. discursus at̄ rōnis qn̄ ē a sensibilib^o ad i

elligibilia scdm̄ ordinē natural^o rōnis p̄ter
ad motū rectū. qn̄ at̄ ē scdm̄ illuminationes
dinas p̄tinet ad motū obliquū ut ex deis p3
sola at̄ immobilitas quā pōit p̄tinet ad mo^o
rum circularē. vñ p3 q̄ Dyo^o multo sufficiē
tius 7 subtili^o motus contēplationis describit̄

Ad septimū sic pro

cedit. Videt̄ q̄ contēplatio delectationē nō
hēat. Delectatio. n. ad uim appetitiuā p̄tinet
sed contēplatio principaliter cōsistit i itellectū
g^o uidetur q̄ delectatio nō p̄tinet ad contē
plationē. ¶ **Ps.** Dis contentio 7 oē certamē
ipedit delectationē: sed in contēplatione ē
cōtentio 7 certamē. dic. n. Greg^o sup̄ Ezech.
q̄ aīa cū contēplari deū nitit̄ uelut in qdā
certamē posita mō q̄si exuperat: q̄a intelligē
do 7 sentiēdo de incircūscripto lumine ali^o
qd̄ degustat mō succūbit: q̄a degustando ite
rum deficit. g^o vita contēplatiua nō h3 de
lectationē. ¶ **Ps.** Delectatio seq̄ opatiōem p
fectā ut dī. x. ethicoz: sed cōtēplatio uie est i
p̄fecta: secundū illud. i. ad Cor. 13. Videmus
nūc p̄ speculū i enigmate. vñ 7 de Jacob les
gū Hēn. 32° q̄ postq̄ dixit. Uidi dñm̄ facie
ad facie: claudicabat pede. g^o uidetur q̄ vita
contēplatiua delectatiōem nō hēat. ¶ **Ps.** le
sio corporalis delectatiōem ipedit. sed contē
platio iducit lesionē corporalē. vñ Hēn. 32° dī
q̄ Jacob p̄3 dixerat: uidi dñm̄ facie ad faci
em claudicabat pede eo q̄ retigerit neruū se
moris eius 7 obstupuerit. g^o uidet̄ q̄ i uita
contēplatiua nō sit delectatio. ¶ **Sed** 5° ē q̄ de
contēplatione sapie dī Sap. g^o. Nō h3 ama
ritudinē cōuersatio illi^o nec tediū cōnicus e
ius sed leticiā 7 gaudiū. 7 Greg^o dic sup̄ eze
ch. q̄ contēplatiua uita amabilis ualde dul
cedo est. ¶ **R^o** dicēdū q̄ aliq̄ contēplatiō
pōt eē delectabilis dupl^o. Uno^o rōne ipsius
opationis: q̄a unicuiq; delectabilis ē opatio
sibi cōueniēs fm̄ p̄priā naturā uel hūi^o contē
platio at̄ v̄itatis cōpetit hōi fm̄ suā naturā
put̄ ē aīal rōnale. ex q̄ contingit q̄ oēs hōi
nes natura scire desiderāt. 7 p̄ consequēs i co
gnitione ueritatis delectant: 7 adhuc magis
fit hoc delectabile hūi^o hūm̄ sapie 7 scie. ex
q̄ accidit q̄ sine difficultate aliquis contēpla
tur. Alio^o contēplatio reddit̄ delectabil^o ex p
te obi inq̄tū. s. aliq̄ rē amatā contēplatur: s̄
cut̄ ē accidit in uisione corporali q̄ delectabil^o
reddit̄ nō solū ex eo q̄ ip̄3 vidē ē delectabile

sed etiā ex eo q̄ uidz psonā amatā. Quia ḡo
 vita cōtemplatiua p̄cipue cōsistit in contem
 platiōe dei ad quā mouet caritas ut dictū ē
 inde est q̄ in uita cōtemplatiua nō solum ē
 delectatio rōne ipsi cōtemplatiōis. sed etiā
 rōne ipsi dñi amoris. t̄ q̄ntū ad vtrunq̄ ei
 delectatio oēs delectationē humanā excedit
 nā t̄ delectatio spiritual̄ potior est q̄ carnal̄
 ut s̄ bitum est cū de passiōib̄ agētur. t̄ ipse a
 mor q̄ ex caritate deus diligit omnem amo
 rem excedit. vñ t̄ i p̄o dicitur. Sustate et vi
 dere qm̄ suauis est dñs. Ad primū ḡo dicē
 dum q̄ uita contemplatiua licet eēnialr cō
 sistat i intellectu. principiū tñ bz i affectu: in
 q̄ntū uidelicet aliq̄ ex caritate ad dei cōtem
 plationē incitat. t̄ q̄a finis respōdet p̄cipi
 o. inde ē q̄ etiā finit̄ t̄ finis cōtemplatiue uite
 hēi in affectu. dñi. s. aliq̄ in uisione rei ama
 te delectat. t̄ ipsa delectatio rei uise apl̄o exci
 tat amorē. vñ Greḡo dic sup̄ Ezech̄. q̄ cū q̄s
 ipsū quē amat uiderit: in amorē ipsi ap̄lius
 ignescit. t̄ hec ē ultima perfectio cōtemplatiue
 uite ut. s. nō solū dīna uitas uideat: sed etiā
 ut amet. Ad secūndū dicēdū q̄ contentio
 uel certamē qd̄ puenit ex d̄rietate exterioris
 rei ipedit illius rei delectationē. nō. n. aliquis
 delectat in re s̄ quā puget sed i re p̄ q̄ quis pu
 gnat cū eā hō adeptus fuerit ceteris parib̄
 magis in ea delectatur sicut Auḡo dic in ḡo
 fef. q̄ quanto fuit maī piculū in plio tanto
 maius est gaudiū in triūpho. nō est at̄ in cō
 platione contentio t̄ certamē ex contrarieta
 te uitalis quā contemplamur: sed ex defectu
 nostri intellect̄ t̄ ex corruptibili corpe quod
 nos ad inferiora retrahit: fm̄ illud Sap̄. 9.
 Corpus qd̄ corrupit̄ aggrauat aiam t̄ depri
 mit trena inbitatio sensū multa cogitantē:
 t̄ inde ē q̄ qñ hō p̄tingit ad cōtemplatiōez xi
 tatis ardentius eā amat. sed magis odit p̄
 priū defectū t̄ ḡuitatē corruptibilis corpis:
 ut dicat cū ap̄lo. infelix ego hō: q̄s me libera
 bit de corpore mortis huī. Uñ t̄ Greḡo dic
 sup̄ Ezech̄. Cū de iā p̄ desiderii t̄ intellectuz
 cognoscit̄ oēm voluptatem carnis arefacit̄.
 Ad tertiuū dicēdū q̄ cōtemplatiō dei i hac uita
 ipsecta ē respectu cōtemplationis patrie. t̄ si
 militer delectat̄ cōtemplatiōis uie ē ipsecta re
 spectu delectatiōis cōtemplationis p̄rie de q̄ d̄r
 i p̄o. De torrēte voluptatis tue potabis eos
 s̄ cōtemplatio dīnoz q̄ hēi i uia: t̄ si sit imp̄
 fecta tñ est delectabilior: oī alia cōtemplatiōis

q̄ntūcūq̄ p̄fecta p̄pter excellētā rei cōtemplati
 te. vñ p̄hs dic in p̄o de p̄rib̄ aialium. Accidit
 circa illas bonorabiles ex̄ntes t̄ dīnal̄ substā
 tias minores nobis existē theorias. sed t̄ si
 fm̄ modicū attingam̄ eas: tñ p̄pter bonora
 bilitatē cognoscēdi d̄lectabil̄ aliqd̄ h̄nt q̄s q̄
 apud nos oīa. t̄ h̄ ē ēr qd̄ Greḡo dic sup̄ Eze
 ch̄. Contemplatiua uita amabilis ualde dul
 cedo ē q̄ sup̄ semetip̄am aiam rapit. celestia a
 perit sp̄alia mētis oculis patefacit. Ad q̄r
 tum dicēdū q̄ Jacob p̄ cōtemplationē uno
 pede claudicabat: q̄a necē est ut debilitato a
 more seculi conualescat aliq̄s ad amorē dei
 ut Greḡo dic sup̄ Ezech̄. t̄ iō post agnitionez
 suauitatis dei un̄ i nobis pes san̄ remanz at
 q̄ ali claudicat: oīs. n. q̄ uno pede claudicat.
 solum illi pedi inicit̄ quē sanū habet.

Ad octauū sic pro

cedit. Uidet q̄ uita contemplatiua nō sit di
 uturna. uita. n. cōtemplatiua eēnialr cōsistit i
 bis q̄ ad intellectū p̄inent: sed oēs intellecti
 ue p̄fectionis h̄ uite euacuabūt s̄ illud. i. ad
 Cor. 13. Siue p̄phie euacuabūt: siue lingue
 cessabūt. siue scia destruet̄. ḡo uita cōtemplati
 ua eūat̄. Dulcedinē cōtemplatiōis ali
 q̄s hō rapti t̄ p̄trāscūdo degustat. vñ Auḡo
 dic i. x̄o. Intromittis me i affectū multū
 inuistatū introrsus ad nescio quā dulcedinē
 sed redeo in hoc erūnōsis ponderib̄. Greḡo
 etiā dic in 5̄o moral̄. exponens illud Job. 4.
 Cū sp̄s me p̄rite transiret. In suauitate iqt̄
 cōtemplatiōis intime nō diu mēs figur̄: q̄a
 ad semetip̄am ipsa imēsitare lumis reuerbe
 rata reuocat̄. ḡo uita contemplatiua nō ē diu
 turna. Illud qd̄ nō est hōi cōnaturale n̄
 p̄t eē diurnū. uita at̄ contemplatiua ē me
 lior q̄ fm̄ hoīem ut p̄hs dic i. x̄o. et bicorum:
 ḡo uidet q̄ uita contemplatiua nō sit diurna
 Sed s̄ ē qd̄ dñs dic Luc. x̄o. Maria opti
 mā p̄re elegit q̄ nō auferet̄ ab ea. q̄a ut Greḡo
 dic sup̄ Ezech̄. cōtemplatiua hic incipit ut i ces
 lesti p̄ria p̄ficiat̄. Ad dicēdū q̄ aliqd̄ p̄t
 dici diurnū dupl̄. vno fm̄ suā naturam.
 alio q̄ ad nos. Secundū se qd̄ m̄ifestū ē
 q̄ uita cōtemplatiua diurna ē dupl̄. vno
 mō eo q̄ h̄sat̄ circa icorruptibilia t̄ imobilia
 alio q̄a nō bz d̄rietatē. delectationi in que ē
 in considerando nihil ē d̄rium ut d̄r in p̄uo
 topicoyz. Sed q̄ ad nos ēr uita contemplatiua
 diurna est: tñ q̄a cōpetit nobis fm̄ actiōez

incorruptibilis p[ro]p[ri]e a[nt]e. s. f. m. intellectus. v[er]o
 p[ot] p[er] h[anc] uita[m] durare. alio[quin] q[ui]a in opib[us] c[on]te[m]p[lat]iue
 corporali n[on] laboram[us]. v[er]o magis i[n]
 h[ab]itu[m] opib[us] continue p[er]sist[ere] possumus sicut
 p[ro]p[ri]e dicit in 2. ethico[rum]. **A**d primu[m] g[ra]d[u]m dicitur
 q[uo]d mod[us] c[on]te[m]plandi n[on] est id[em] hic et i[n] pa
 tria: sed uita c[on]te[m]platiua dicitur man[er]e r[ati]o[n]e
 caritatis i[n] q[ui] h[ab]et et principiu[m] et fine[m]. et hoc e[st] q[uo]d
 Greg[orius] dicit sup[er] Ezech[elium]. C[on]te[m]platiua hic i[n]gi
 pit ut in celesti patria p[er]ficiat[ur]: q[ui]a amoris i[n]
 gnis q[ui] h[ab]et ardere inchoat cu[m] ipsu[m] quem amat
 uiderit i[n] amore ipsius a[nt]e plus ignescit. **A**d
 secundu[m] dicitur q[uo]d nulla actio p[ot] diu durare
 re i[n] sui summo. summu[m] aut[em] c[on]te[m]plandi est ut at
 tingat ad uniformitate[m] diuine c[on]te[m]plati[on]is ut
 dicit D[ominus] sicut s[ed] positu[m] e[st]. v[er]o et si q[ui]s ad h[oc]
 c[on]te[m]platiu[um] diu durare n[on] possit: t[ame]n q[ui]s ad alios c[on]
 te[m]plati[on]is act[us] p[ot] diu durare. **A**d tertiu[m]
 dicitur q[uo]d p[ro]p[ri]e dicit uita[m] c[on]te[m]platiua[m] e[ss]e
 s[ed] ho[m]i[n]em: q[ui]a c[on]te[m]pit nobis s[ed] h[ab]et q[uo]d aliq[ui]d di
 uinu[m] est in nobis. s. intellectus q[ui] est incorrupti
 bilis et impassibilis in se. et ideo actio eius p[ot] e[ss]e
 diuina

Inde consi

derand[um] e[st] de uita actiua. et
 circa hoc q[ui]run[ur] quatuor.
 1. v[er]u[m] oia opa virtutu[m] mo
 raliu[m] p[er]tineat ad uita[m] actiua[m]

- 2. v[er]u[m] prudentia p[er]tineat ad uita[m] actiua[m]
- 3. v[er]u[m] doctrina p[er]tineat ad uita[m] actiua[m]
- 4. de diuinitate uite actiue.

Ad primum sic pro

cedit. **A**udet q[uo]d n[on] o[mn]es actus virtutu[m] moralium
 p[er]tineat ad uita[m] actiua[m]. uita. n. actiua uidet[ur]
 consistere solu[m] in his q[ui] sunt ad alteru[m]: dicit. n.
 Greg[orius] sup[er] Ezech[elium]. q[uo]d actiua uita e[st] pan[em] esuri
 enti tribuere. et in fine multis enumeratis q[ui]
 ad alteru[m] p[er]tinet subdit. et que singul[is] q[ui]busq[ue]
 expeditu[m] dispensare. sed n[on] p[er] o[mn]es act[us] virtutu[m]
 moralium ordinamur ad alios: s[ed] solu[m] s[ed] i[n] iu
 sticia et p[ar]tes eius ut ex s[ed] dicitis p[er]tinet. n[on] g[ra]d[u]m
 oium virtutu[m] moralium p[er]tinet ad uita[m] actiua[m]
Ad s[ed] Greg[orius] dicit sup[er] Ezech[elium]. q[uo]d p[er] Lyam q[ui] sus
 cit lippa sed secunda sign[ificat] uita actiua q[ui] d[um] occu
 pat i[n] ope min[us] uidet[ur]: s[ed] d[um] mo[n] p[er] h[ab]itu[m] mo[n] per
 ex[em]plu[m] ad imitatione[m] sua[m] p[ro]p[ri]os accendit mil
 tos in ope bono filios generat. hoc aut[em] ma
 gis uidet[ur] p[er]tinere ad caritate[m] per quam diligi
 mus. p[ro]p[ri]u[m] q[ui] ad virtutes morales. g[ra]d[u]m uidet[ur]

q[uo]d act[us] virtutu[m] moralium n[on] p[er]tineat ad uita[m]
 actiua[m]. **A**d s[ed] dicitur est: virtutes mora
 les disponunt ad uita[m] c[on]te[m]platiua[m]. sed disp[os]itio et
 p[er]fectio p[er]tinet ad id[em]. g[ra]d[u]m uidet[ur] q[uo]d virtutes mo
 rales n[on] p[er]tineat ad uita[m] actiua[m]. **S**ed e[st] q[uo]d
 Isidor[us] dicit in li[bro] de summo bono. In actiua ui
 ta p[ro]p[ri]o exercitium boni opis cuncta exhaurien
 da sunt uita: ut in c[on]te[m]platiua i[n]a pura i[n]
 ris acie ad c[on]te[m]plandu[m] diuini q[ui] p[ro]p[ri]e p[er]f[er]at: sed
 c[on]tra uita n[on] exhaurit nisi p[er] act[us] virtutu[m] mo
 raliu[m]. g[ra]d[u]m act[us] virtutu[m] moralium ad uita[m] actiua[m] p[er]
 tinet. **A**d dicitur q[uo]d sicut s[ed] dicitur e[st] uita
 actiua et c[on]te[m]platiua distinguunt[ur] s[ed] diuersa
 studia ho[m]i[n]um intendunt ad diuersos fines
 q[ui]z unu[m] e[st] c[on]sideratio uita[m] q[ui] e[st] finis uite et
 c[on]te[m]platiue. aliud aut[em] e[st] extior opatio ad quam
 ordinat[ur] uita actiua. manifestu[m] e[st] aut[em] q[uo]d i[n] uir
 tutib[us] moralib[us] n[on] p[ro]p[ri]e p[er]tinetur c[on]tem
 platio uita[m]: sed ordinat[ur] ad op[er]andu[m]. v[er]o p[ro]p[ri]e
 dicit in 2. ethico[rum] q[uo]d ad virtute[m] q[ui]d scire par[er]t:
 aut nihil p[er]delt. v[er]o manifestu[m] e[st] q[uo]d virtutes
 morales p[er]tinet essentialit[er] ad uita[m] actiua[m]
 v[er]o et p[ro]p[ri]e in 2. ethico[rum] virtutes morales ordi
 nant ad felicitate[m] actiua[m]. **A**d primu[m] g[ra]d[u]m dicitur
 d[icit] q[uo]d i[n]te[r] virtutes morales p[ro]p[ri]e e[st] iusticia q[ui]
 aliq[ui]s ad alteru[m] ordinat[ur] ut p[ro]p[ri]e p[er]bat in 5. ethi
 co[rum]. v[er]o uita actiua describitur p[er] ea q[ui] ad alte
 ru[m] ordinantur. n[on] q[ui]a i[n] his sol[us]. s[ed] q[ui]a i[n] his p[ro]
 cipali[ter] consistit. **A**d secundu[m] dicitur q[uo]d p[er] act[us]
 oium virtutu[m] moralium p[ot] aliq[ui]s p[ro]p[ri]os suo ex
 emplo dirigi ad bonu[m]: q[uo]d Greg[orius] ibi attribut
 it uite actiue. **A**d tertiu[m] dicitur q[uo]d sicut
 uir[us] q[ui] ordinatur in fine alteri[us] virtutis trasit
 q[ui] d[icit] in sp[irit]u ei[us]: ita eti[am] q[ui] aliq[ui]s uirtutis bis q[ui]
 sunt uite actiue solu[m] p[er]t disponunt ad c[on]te[m]p
 latione[m] c[on]p[er]henduntur sub uita c[on]te[m]plati
 ua. in his aut[em] q[ui] opib[us] virtutum moralium inte
 dunt ta[m]q[ua]m s[ed]com se bonis. n[on] aut[em] ta[m]q[ua]m disponenti
 bus ad uita[m] c[on]te[m]platiua[m]: uirtutes morales
 p[er]tinent ad uita[m] actiua[m]. q[ui]s e[st] dicit possit q[uo]d
 uita actiua disp[os]itio fit ad uita[m] c[on]te[m]platiua[m].

Ad secundum sic pro

cedit. **A**udet q[uo]d prudentia n[on] p[er]tineat ad uita[m]
 actiua[m]. **S**ic. n. uita c[on]te[m]platiua p[ro]p[ri]e ad
 vim cognitiua[m]: ita actiua ad vim appetitiua[m]
 prudentia aut[em] n[on] p[er]tinet ad vim appetitiua[m]: s[ed]
 magis ad cognitiua[m]. g[ra]d[u]m prudentia n[on] p[er]tinet ad
 uita actiua[m]. **A**d s[ed] Greg[orius] dicit super Ezech[elium]. q[uo]d
 actiua uita dum occupatur in opere min[us] vi
 det. unde sign[ificat]ur p[er] Lyam que lippos oculos